

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Institutions-
akkreditering

2016

AKKREDITERINGSRAPPORT

AALBORG UNIVERSITET

INSTITUTIONSAKKREDITERING

Institutionsakkreditering – Akkreditering af Aalborg Universitet

© Danmarks Akkrediteringsinstitution

Citat tilladt ved kildeangivelse

Version: 1

Sprog: dansk

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk

Rapporten kan downloades via hjemmesiden www.akkr.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Samlet vurdering og indstilling	5
Baggrund	8
Beskrivelse af akkrediteringspanelet.....	8
Institutionsportræt - Aalborg Universitet	10
Kriterium I og II: Kvalitetspolitik og strategi samt ledelse og organisering	16
Kvalitetssikringssystemet – organisation og kvalitetspolitik	17
Kvalitetsorganisationen: ansvars- og arbejdsfordeling	17
Kvalitetspolitik og -procedurer	21
Monitorering af kvalitetsarbejdet	23
Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag	32
Uddannelsernes tilknytning til relevante faglige miljøer	34
Underviseres faglige kvalifikationer	39
De studerendes kontakt til forskningsmiljøet	41
Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold	51
Niveausikring af uddannelser	52
Undervisningens pædagogiske kvalitet	56
Evaluering og studenterinddragelse	58
Campus og studiemiljø	63
Evaluering af uddannelser med eksterne eksperter	68
Kriterium V: Uddannelsernes relevans	76
Aftagerpaneler og dimittendundersøgelser	77
Monitorering og behandling af ledighedstal	80
Udvikling af nye uddannelser	83
Bilag	86
Audit trail 1: Selvevalueringsprocessen	91
Audit trail 2: Forskningsbasering af uddannelser.....	91
Audit trail 3: Sikring af uddannelsernes faglige niveau	91
Audit trail 4: Campus.....	92
Audit trail 5: Beskæftigelse og relevans	92
Audit trail 6: Studentercentreret læring.....	92

Indledning

Denne akkrediteringsrapport indeholder en analyse og vurdering af kvalitetssikringssystemet på den videregående uddannelsesinstitution Aalborg Universitet.

Rapporten er en vurdering af, om uddannelsesinstitutionen har udviklet et system for kvalitetssikring, der er så velfungerende, at institutionen i den kommende akkrediteringsperiode selv kan foretage den løbende kvalitetssikring af sine uddannelser.

En institutionsakkreditering omfatter ikke en selvstændig vurdering af relevansen og kvaliteten af de enkelte uddannelser på uddannelsesinstitutionen. Sigtet er at afdække, om institutionen samlet set har etableret et kvalitetssikringssystem, der er i stand til løbende og systematisk at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet og relevans. Delaspekter ved enkeltuddannelser kan dog indgå i vurderingen af, om kvalitetssikringssystemet også er velfungerende i praksis.

Om institutionsakkreditering

En institutionsakkreditering er en vurdering af, om institutionens kvalitetssikringssystem er velbeskrevet og veldokumenteret og også fungerer i forbindelse med det daglige arbejde. Systemet skal sikre, at institutionen har et konstant fokus på kvaliteten, udvikler den løbende og reagerer, når der er problemer. Dette skal gøre sig gældende, både før og efter at institutionsakkrediteringen har fundet sted.

Velfungerende kvalitetssikringsarbejde er karakteriseret ved at være løbende og systematisk og leve op til de europæiske standarder på området (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). Kvalitetssikringsarbejdet skal rumme en klar arbejds- og ansvarsdeling samt være stærkt forankret på ledelsesniveau. Derudover skal institutionen have en inkluderende kvalitetskultur og fokusere kvalitetssikringsarbejdet på både de samlede uddannelser, den konkrete undervisning og de særlige problemstillinger, vilkår og behov, der er relevante for institutionen.

Med dette afsæt vurderer denne akkrediteringsrapport, om institutionens kvalitetssikringssystem lever op til de krav, som akkrediteringsloven stiller i forbindelse med institutionsakkreditering – herunder særligt de fem kriterier, der fremgår af den tilhørende bekendtgørelse.

Akkrediteringspanel og metode

Til støtte for vurderingen af kvalitetssikringssystemet har Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) nedsat et akkrediteringspanel med deltagelse af en række eksperter. Medlemmerne af panelet har blandt andet kompetencer inden for ledelse og kvalitetssikring på institutionsniveau og viden om den videregående uddannelsessektor, om relevante arbejdsmarkedsforhold og om studenterforhold.

Akkrediteringspanelet har læst dokumentationsmaterialet og sammen med medarbejdere fra AI besøgt institutionen for at vurdere dens kvalitetssikringssystem og -praksis.

Rapportens bilag 1 gengiver hovedtrækkene i den metode, der er anvendt i forbindelse med akkrediteringen af institutionen.

Afgørelse

Det er Akkrediteringsrådet, der som fagligt uafhængig instans træffer afgørelse om akkreditering af uddannelsesinstitutionen. Rådet afgør, om institutionens kvalitetssikringssystem berettiger til positiv institutionsakkreditering, betinget positiv institutionsakkreditering eller afslag på institutionsakkreditering.

Denne rapport og dens vurderinger danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse.

Samlet vurdering og indstilling

Aalborg Universitet (herefter AAU) er et universitet med en stærk regional forankring i Nordjylland, der siden sin oprettelse også har etableret campusser i Esbjerg og København i hhv. 1995 og 2005. Panelet har på sine besøg set en organisation med en kultur, hvor både undervisere, studerende, dimittender og aftagere udtrykker stor loyalitet over for universitetet og dets værdier og læringsfilosofi. Det er tydeligt for panelet, at det pædagogiske arbejde med udgangspunkt i projektorganiseret og problembaseret læring (PBL) er en identitetsmærker for AAU, og et organiserende princip for undervisningen på universitetet. AAU har formået at skabe positiv opmærksomhed om den pædagogiske model med problembaseret læring, og det har imponeret panelet at se, hvordan der arbejdes med modellen på universitetet.

AAU har udviklet et kvalitetssikringssystem, som i store træk er velfungerende og baseret på en tydelig organisering. Det er en styrke, at kvalitetssikringssystemet er forankret i den eksisterende organisations- og beslutningsstruktur.

Kvalitetssikringssystemet baserer sig på en formelt vedtaget politik, der er inddelt i otte kvalitetsområder, og materialiserer sig i en række kvalitetssikringsprocesser, der for størstedelens vedkommende er beskrevet i udførlige procedurer. Der er knyttet en klar ansvarsfordeling til disse processer, og de bidrager til et godt informationsflow i organisationen fra den enkelte uddannelse til rektor og direktion. Ydermere er det lykket for AAU at skabe en god balance mellem den centrale og den decentrale styring af sin evalueringspraksis, som har givet de uddannelsesnære niveauer en vis metodefrihed inden for de centralt fastsatte rammer. Det er ligeledes en styrke, at AAU løbende gør sig overvejelser over kvalitetssikringssystemets opbygning og omfang.

AAU har med enkelte vigtige undtagelser god erfaring med løbende og systematisk at arbejde med nøgletal som fx gennemførelse, optag, frafald baseret på klare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, der kræver handling.

Centralt i kvalitetssikringssystemet står AAU's program for selvevaluering af universitetets uddannelser med brug af eksterne eksperter. Selvevalueringprocessen forløber over tre år og samler op på relevante informationer og udfordringer inden for de otte kvalitetsområder. Organiseringen skaber rum for dialog om væsentlige kvalitetsspørgsmål. Panelet har været imponeret over omfanget af og ejerskabet til selvevalueringprocessen, og universitetets eget høje ambitionsniveau.

Panelet vurderer, at der med den nye rektors adgangs begrænsning på 54 uddannelser i 2014 og den følgende begrænsning af den store stigning i optaget fra 2015 er taget et første vigtigt skridt i retning af generelt at etablere en bedre balance mellem uddannelserne og de bagvedliggende forskningsmiljøer, og således mindske presset på forskningsbaseringen af uddannelserne. Panelet lægger også positivt mærke til, at der bredt på AAU er en erkendelse af, at stigningen i optaget har medført et for stort pres.

Samtidig er det dog et problem, at AAU's kvalitetssikringssystem på uddannelsesniveau ikke systematisk identificerer problemer med de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøet. AAU har i foråret/sommeren 2015 indført et nøgletal på området (STÅ/VIP), men i praksis er anvendelsen ny og endnu ikke tilstrækkelig solid, blandt andet fordi det i nogle tilfælde dækker over flere uddannelser. Dertil kommer, at AAU her ikke arbejder med grænseværdier. Panelet anerkender, at AAU arbejder med andre nøgletal for forskningsbaseret

og at AAU med tiden vil opnå erfaringer med anvendelsen af STÅ/VIP-nøgletallet. Panelet fastholder dog, at det i lyset af den store stigning, der har været i optaget, allerede nu er vigtigt med et effektivt nøgletal på dette område. Panelet noterer også, at anvendelsen af nøgletallet kun sker i den treårige selvevalueringsproces, men ikke i den årlige monitorering af uddannelserne.

Desuden indfanger AAU's kvalitetssikringsystem ikke tilstrækkeligt systematisk kvalitative problemer i forskningsbaseringen. Dette er særligt relevant på tværfaglige uddannelser, hvor der er brug for rammer for en kvalitativ diskussion af forskningsbasering og faglig profil, som selvevalueringsrapporterne i den nuværende form ikke tilgodeser. Problemet hænger også sammen med, at tilrettelæggelsen af selvevalueringsmødet med eksterne eksperter ikke er tilstrækkeligt systematisk, dels hvad angår ensartede og klart kommunikerede forventninger til ekspertens rolle og profil, dels hvad angår opgavens omfang og antal uddannelser pr. møde. Panelet anerkender, at den dekan-initierede audit med et kvalitativt fokus på en uddannelse kan være et værdifuldt og fleksibelt ledelses- og kvalitetssikringsinstrument, men panelets afvejning har dog været, at auditten ikke bruges systematisk, og at problemer dermed ikke systematisk identificeres i selvevalueringsprocessen.

Panelet har videre konstateret, at selvevalueringsrapporten lægger op til en opdeling af diskussionerne i de otte kvalitetsområder. Panelet kan derfor også være bekymret for, om selvevalueringsprocessens partikulære fokus på de enkelte kvalitetsområder sker på bekostning af et sammenfattende blik på den enkelte uddannelse i sin helhed.

Et andet centralt opmærksomhedspunkt er, at problemer ikke håndteres tilstrækkeligt effektivt i alle de tilfælde, hvor de faktisk identificeres.

AAU følger ikke i alle tilfælde tydeligt op på problemer med fx de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøer. Panelet anerkender, at der i mange AAU-miljøer og i ledelsen er en generel bevidsthed om udfordringen med hensyn til forskningsbaseringen, men lægger vægt på, at tiltagene endnu ikke er effektive i praksis. I de tilfælde, hvor spørgsmålene adresseres, er det endnu for tidligt at vurdere, om AAU's handlingsplaner i praksis vil sikre effektive løsninger, da der endnu ikke er uddannelser, som har gennemført selvevalueringsprocessen til ende.

Det fysiske studiemiljø, særligt på campus København, har været under pres på grund af det stigende optag af studerende. Der har dels manglet grupperum til de studerendes PBL-projekter og dels har videokonferencesystemet, der skal bruges til at sikre forskningsbaseret undervisning udbudt på to campusser, ikke fungeret tilfredsstillende. Universitetet har forsøgt at optimere de begrænsede faciliteter og ressourcer, men panelet lægger vægt på, at selv om problemerne er systematisk identificeret og er drøftet i blandt andet studienævn, er de forblevet uløste for de studerende i op til to år, ligesom ansvaret for at håndtere og løse problemerne ikke står klart.

AAU sikrer, at universitetets aftagere og dimittender løbende inddrages i dialog om udvikling af universitetets uddannelser. Panelet bemærker, at der er en varierende praksis for at monitorere beskæftigelsestal, men vurderer, at fakulteterne blandt andet gennem selvevalueringsprocessen er opmærksomme på og understøtter et mere systematisk arbejde med beskæftigelsestal på uddannelsesniveau, og panelet forventer, at praksis fremover styrkes på baggrund af nye procedurer.

Samlet set er hovedparten af AAU's kvalitetssikringssystem velbeskrevet og i store træk vel-fungerende og baseret på en tydelig organisering af kvalitetssikringsarbejdet og et godt informationsflow i organisationen. Det understøttes af en stærk evalueringskultur. Samtidig er der områder, som ikke fungerer godt nok. Tilrettelæggelsen af selvevalueringen af uddannelserne betyder, at ikke alle centrale spørgsmål identificeres og behandles tilstrækkeligt systematisk. Ligeledes er det et problem, at kvalitetsudfordringer med fysisk studiemiljø og forskningsbaseret af uddannelserne ikke håndteres effektivt.

På den baggrund indstilles Aalborg Universitet til betinget positiv institutionsakkreditering.

Baggrund

Beskrivelse af akkrediteringspanelet

- Formand: **Tove Bull**, professor i skandinavisk lingvistik og tidligere rektor for Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet. Tove Bull har deltaget i evalueringer af systemer for kvalitetssikring på højskoler i Norge, blandt andet Høgskulen i Sogn og Fjordane, Høgskolen i Telemark, Diakonhjemmets Høgskole, Høgskolen i Agder samt deltaget i akkreditering af Høgskolen i Molde. Tove Bull er ligeledes medlem af internationale grupper med ansvar for det samlede eksterne kvalitetssikringssystem i henholdsvis Island og Luxembourg, og hun har videre deltaget i evalueringen af Universitetet i Luxembourg og af Islands Universitetet i Akureyri og Iceland Academy of the arts. I Sverige har Tove Bull deltaget i evalueringen af Högskolan i Jönköping, Högskolan i Mälardalen samt Örebro universitet for Högskoleverket.
- Professor i kemiteknik **Anders Axelsson**, indtil december 2014 dekan for Lunds Tekniska Högskola ved Lunds Universitet, Sverige. Anders Axelsson sidder indtil medio 2015 i bestyrelsen for NORDTEK (Association for the Technical Universities and faculties in the Nordic countries) og har siddet i bestyrelsen for CESAER (Association for Technical universities in Europe). Anders Axelsson har blandt andet deltaget i evalueringen af ingeniøruddannelserne i Sverige for Högskoleverket, evalueringen af ingeniøruddannelserne i Norge for NOKUT, og i Danmark i en international evaluering af ph.d.-uddannelserne inden for ingeniørområdet, naturvidenskab, medicin mv. på Aalborg Universitet.
- Professor i erhvervsøkonomi **Anders Söderholm**, rektor for Mittuniversitetet, Sverige. Anders Söderholm er næstformand for Sveriges Universitets- og Högskoleförbund (SUHF). Han er formand for SUHFs kvalitetsudvalg, og har som sådan arbejdet med SUHFs forslag til fremtidens eksterne kvalitetssikringssystem i Sverige (2014). Anders Söderholm har de seneste år blandt andet deltaget i kvalitetsevalueringer af Islands Universitet (uddannelsesområdet) og Karlstads Universitet (samlet institutionsniveau).
- Læge og ph.d. **Charlotte Hjort**, enhedschef Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitution Nord med fokus på tilsyn af plejehjem, sygehuse m.v. og tidligere forskningschef på Hospitalsenhed Midt. Charlotte Hjort er ligeledes surveyor for Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet (IKAS). Charlotte Hjort er akademisk koordinator på Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet (en stilling på 20 %), hvor hun er bindeled mellem Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet, og Hospitalsenhed Midt. Charlotte Hjort var medlem af panelet på institutionsakkrediteringen på Syddansk Universitet i 2014.
- Kvalitetskoordinator på Göteborg universitet i Sverige **Malin Östling**. Malin Östlings opgaver er en del af universitetsledelsens kontor. Malin Östling koordinerer de eksterne uddannelsesevalueringer, som foretages på universitetet af Universitetskanslerämbetet. Hun er også konsulent i forhold til universitetets interne audits af uddannelser, benchmarking mv. Malin Östling har deltaget i nationale svenske arbejdsgrupper om udvikling af den nationale kvalitetetskonference og som rådgiver i forbindelse med ENQA's evaluering af Universitetskanslerämbetet. Malin Östling deltog i den gruppe, der stod for planlægningen af CBS' program for løbende evaluering af uddannelser med eksterne eksperter, og hun deltog også som evaluator på enkeltuddannelser. Hun har tidligere arbejdet i blandt andet Högskoleverket.
- Kandidatstuderende i filosofi på Aarhus Universitet, **Andreas Birch Olsen**. Andreas Birch Olsen har deltaget i og arbejdet med kvalitetsspørgsmål i fagudvalget på filosofi og har været medlem af og senere formand for forretningsudvalget for HUMrådet/Artsrådets, den samlede studenterorganisation på fakultetet. Fra 2014 har Andreas Birch Olsen været medlem af Aarhus Universitets bestyrelse.

Følgende medarbejdere fra Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) har deltaget i akkrediteringen:

- Områdechef, Steffen Westergård Andersen (projektejer)
- Chefkonsulent, Lars Pedersen (projektleder)
- Akkrediteringskonsulent, Anne Hallenberg
- Akkrediteringskonsulent, Ina Jakobine Madsen
- Akkrediteringskonsulent, Simon Haugaard Corydon
- Projektmedarbejder, Nicoline Wiis Nielsen

Institutionsportræt - Aalborg Universitet

I 1970 blev Aalborg Universitetscenter stiftet ved lov, og var oprindeligt en samling af flere læresteder, herunder Handelshøjskoleafdelingen i Aalborg, Aalborg Teknikum, Den Sociale Højskole i Aalborg og Danmarks Ingeniørakademi i Aalborg. Universitetet blev åbnet i september 1974, hvor det bestod af et humanistisk fakultet, et samfundsvidenskabeligt fakultet og et teknisk-naturvidenskabeligt fakultet.

I 1994 skiftede universitetet navn til Aalborg Universitet, AAU. Siden 1995 har AAU fusioneret og etableret samarbejde med en række institutioner, som bl.a. har været medvirkende til etableringen af AAU's campusser i hhv. Esbjerg og København. AAU's campus i Esbjerg blev til som følge af en fusion mellem AAU og Ingeniørhøjskolen i Esbjerg i 1995. I 2003 samarbejdede AAU med Ingeniørhøjskolen i København, og etablerede AAU's campus i København. I 2007 fusionerede AAU med Statens Byggeforskningsinstitut, som indgår i universitetet som en sektorforskningsenhed. I 2010 etableredes desuden et sundhedsvidenskabeligt fakultet med oprettelsen af en medicinuddannelse i Aalborg.

AAU har tre campusser, hvor Aalborg Campus er hovedsædet:

Aalborg Universitet

Aalborg Universitet Esbjerg

Aalborg Universitet København

AAU udbyder uddannelser og driver forskning inden for både humaniora, natur-, samfunds- og ingeniør- og sundhedsvidenskab og er blandt andet kendetegnet ved at tilrettelægge problemorienteret projektarbejde i grupper i overensstemmelse med AAU's læringsmodel, Aalborg-modellen for problembaseret læring (PBL)¹.

Organisation

På Aalborg Universitet er forskning og uddannelse organiseret i fire fakulteter og en sektorforskningsenhed:

Det Humanistiske Fakultet

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Statens Byggeforskningsinstitut

Hvert fakultet ledes af en dekan og sektorforskningsenheden ledes af en direktør. Fakulteternes fagmiljøer er opdelt i 19 institutter, 11 skoler og en række centre. En skole på AAU er et fagfællesskab, som består af et eller flere studienævne med fagligt beslægtede uddannelser. AAU's skoler ledes af en studieleder, som assisteres af et studieråd, der består af formænd og næstformænd for de studienævne, der hører til den pågældende skole².

Fakulteterne (herunder ledelse, ansatte og studerende) understøttes af AAU's Fælles Service, som råder over Aalborg Universitetsbibliotek, HR-afdelingen, IT services, ledelsessekretariatet, studieforvaltningen, teknisk forvaltning samt økonomiafdelingen. Pr. 1. maj 2015 har AAU desuden oprettet en særskilt kommunikationsafdeling, AAU Kommunikation.

Statens Byggeforskningsinstitut er et forskningsinstitut med tre forskningsafdelinger, som hører under AAU og som dagligt ledes af en direktør, som også indgår i AAU's overordnede direktion³.

¹ Kilde: <http://www.aau.dk/om-aau/aalborg-modellen-problembaseret-laering/>

² Kilde: <http://www.aau.dk/om-aau/organisation/skoler-studienaevn/>

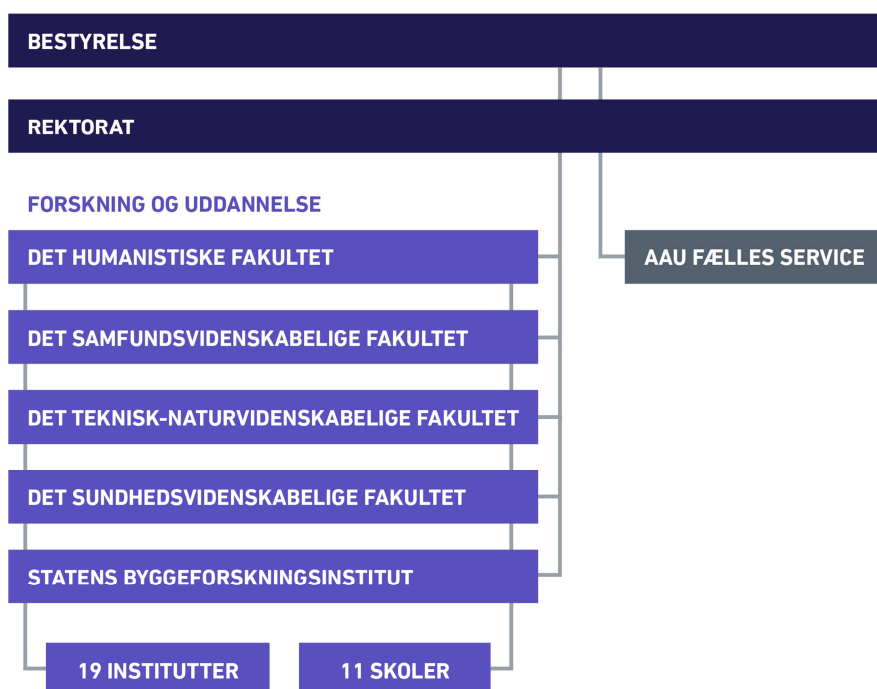
³ Kilde: <http://www.sbi.dk/om-sbi/ledelse> og http://www.aau.dk/om-aau/organisation/direktion/#_sbi

AAU's øverste myndighed er AAU-bestyrelsen, som består af 11 medlemmer, hvoraf seks er eksterne. De interne bestyrelsesmedlemmer repræsenterer henholdsvis det videnskabelige personale, det teknisk-administrative personale og de studerende. Rektor, prorektor og universitetsdirektør er faste deltagere uden stemmeret ved bestyrelsesmøderne. Bestyrelsen varetager AAU's interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og fastlægger retningslinjerne og de strategiske mål for universitetet. Det er bestyrelsen, der indgår udviklingskontrakt med uddannelses- og forskningsministeren.⁴

Aalborg Universitets rektorat består af rektor, prorektor og universitetsdirektøren. Rektoratet varetager den daglige ledelse af Aalborg Universitet inden for de rammer, som AAU-bestyrelsen har fastsat. Sammen med dekanerne og direktøren for Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) udgør de AAU's direktion⁵.

Den samlede organisation kan ses af nedenstående figur:

Figur 1: AAU's struktur⁶

Nøgletal

Nedenfor fremgår en række centrale nøgletal for AAU, der viser antallet af studerende og optagne studerende fordelt på henholdsvis campus og hovedområde. Dertil kommer oplysninger om frafald på første år. Med hensyn til de studerendes gennemførelsetider henvises der til AAU's opgjorte gennemførelsetider for studerende på bachelor og kandidatniveau fordelt på universitetets fire fakulteter. AAU har præsenteret ledighedstal for dimittender opdelt på fakultet. Ledighedstallene er opgjort 1-8 kvartaler efter endt uddannelse. Disse fremgår af tabellen til sidst i dokumentet.

⁴ Kilde: <http://www.aau.dk/om-aau/organisation/bestyrelse/>

⁵ Kilde: <http://www.aau.dk/om-aau/organisation/direktion/>

⁶ Kilde: <http://www.aau.dk/om-aau/organisation/>

Antal og optagne studerende

AAU's størrelse målt på antallet af studerende fremgår af nedenstående tabel. Der var i 2012 15.649 studerende på Aalborg Universitet, hvilket svarer til 11 % af det samlede antal universitetsstuderende i Danmark. Aalborg Universitet er dermed sammen med CBS det fjerde største universitet i Danmark målt på antal studerende.

Tabel 4: Antal studerende på universiteterne

	KU	AU	SDU	CBS	AAU	DTU	RUC	ITU	I alt
I alt	37.082	36.183	19.711	15.736	15.649	7.843	7.900	1.812	141.916
Andel	26 %	25 %	14 %	11 %	11 %	6 %	6 %	1 %	100 %

Kilde: Tilsynsrapport om Aalborg Universitet, 2014. Aalborg Universitet gør opmærksom på, at universitetet i 2014 har 20.115 studerende indskrevet (høringssvar s. 1).

Af nedenstående tabel fremgår antallet af studerende, der blev optaget på hvert af AAU's tre campusser i 2013. Heraf fremgår det, at der har været optaget flest på Aalborg Campus og herefter i København. Den største vækst i optag kan imidlertid ses på Esbjerg Campus.

Tabel 5: Antal optagne via KOT pr. 1. oktober 2013 på Aalborg Universitet, fordelt på campus

	2009	2010	2011	2012	2013	Pct. vækst 2012-13
Esbjerg	84	81	121	163	194	19 %
København	172	215	384	541	590	9 %
Aalborg	2.369	2.742	3.412	3.782	4.295	14 %
Total	2.625	3.038	3.917	4.486	5.079	13 %

Kilde: Tilsynsrapport om Aalborg Universitet, 2014

Størstedelen af de studerende på Aalborg Universitet studerer naturvidenskab eller sundhedsvidenskab. Antallet af studerende på Aalborg Universitet er vokset med 16 % fra 2011 til 2012, mens der til sammenligning har været en stigning på 6 % for hele universitetssektoren.

Tabel 6: Optag gennem KOT pr. 1. oktober 2013, fordelt på hovedområder

		2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 2012-2013
Aalborg Universitet	Humaniora	643	739	933	1.044	1.132	8 %
	Naturvidenskab	398	476	695	801	896	12 %
	Samfundsvidenskab	696	804	991	1.060	1.161	10 %
	Sundhedsvidenskab	72	143	167	188	205	9 %
	Teknisk videnskab	585	630	823	1.016	1.146	13 %
	Teologi	5	-	8	8	6	-
	MVU uddannelser	226	246	300	369	533	44 %
	I alt	2.625	3.038	3.917	4.486	5.079	13 %
Alle universiteter	Humaniora	6.655	7.355	7.960	8.116	8.450	4 %
	Naturvidenskab	3.437	3.984	4.717	4.810	5.156	7 %
	Samfundsvidenskab	7.757	8.974	9.707	9.885	9.893	0 %
	Sundhedsvidenskab	2.004	2.237	2.233	2.268	2.295	1 %
	Teknisk videnskab	1.694	1.871	2.150	2.510	2.734	9 %
	Teologi	181	209	239	205	213	4 %
	KVU uddannelser	5	-	8	8	6	-
	MVU uddannelser	2.100	2.252	2.425	2.768	3.199	16 %
I alt	23.833	26.882	29.439	30.570	31.946	5 %	

Kilde: Tilsynsrapport om Aalborg Universitet, 2014. Aalborg Universitet gør opmærksom på, at det af ovenstående tabel fremgår, at universitetet har en uddannelse i teologi. Dette er imidlertid ikke tilfældet (høringssvar s. 2).

Frafald

Nedenfor ses en opgørelse over frafaldet på AAU opgjort i procent. Heraf fremgår det at førsteårs frafaldet er på 18 %, hvilket er 1 procentpoint lavere end for hele universitetssektoren. Frafaldet er højest på humaniora, hvor det også stiger let. På hovedområdet teknisk videnskab er frafaldet også steget fra 2011-2012. Samlet set har frafaldet været relativt stabilt de seneste år.

Tabel 7: Frafall på første år af bacheloruddannelsen, procent, 2010-2012

		2010	2011	2012
Aalborg Universitet	Humaniora	20	21	23
	Naturvidenskab	24	22	20
	Samfundsvidenskab	12	16	14
	Sundhedsvidenskab	24	25	21
	Teknisk videnskab	13	14	16
	I alt	17	18	18
Alle universiteter	Humaniora	21	20	22
	Naturvidenskab	18	18	21
	Samfundsvidenskab	16	17	18
	Sundhedsvidenskab	8	8	9
	Teknisk videnskab	14	17	17
	I alt	17	17	19

Kilde: Tilsynsrapport om Aalborg Universitet, 2014

Gennemførelse

Nedenfor ses AAU's opgørelse over de studerendes gennemførelse af uddannelser på henholdsvis normeret tid og normeret tid plus 1 år, fordelt på universitetets fakulteter de seneste tre år. På bachelorniveau kan det ses, at over 60 % af de studerende gennemfører deres uddannelse på normeret tid plus 1 år på henholdsvis humanistisk, samfundsvidenskabeligt og Teknisk-naturvidenskabeligt fakultet. På det sundhedsvidenskabelige fakultet er andelen lidt lavere. På kandidatniveau er gennemførelsen generelt højere end på bachelorniveau. For det sundhedsvidenskabelige og teknisk naturvidenskabelige fakultet er det over 80 pct. der gennemfører på normeret tid plus 1 år.

Table 8: Gennemførelse AAU, på fakultetsniveau

Gennemførelse AAU, på fakultetsniveau					
Gennemførelse på normeret tid og normeret tid plus 1 år på fakultetsniveau, AAU bachelor					
FAKULTET	År	Normeret tid	Normeret tid +1år	Aktiv	Ophørt
HUM	2012	62%	70%	6%	23%
	2013	65%	72%	6%	22%
	2014	63%	70%	4%	26%
SAMF	2012	58%	68%	10%	23%
	2013	58%	67%	8%	25%
	2014	58%	68%	5%	27%
SUND	2012	41%	58%	19%	24%
	2013	40%	59%	15%	26%
	2014	50%	56%	7%	36%
TEK-NAT	2012	50%	63%	8%	29%
	2013	53%	63%	9%	28%
	2014	48%	61%	10%	30%

Gennemførelse på normeret tid og normeret tid plus 1 år på fakultetsniveau, AAU kandidat					
FAKULTET	År	Normeret tid	Gennemført +1år	Aktiv	Ophørt
HUM	2012	51%	75%	13%	12%
	2013	49%	75%	13%	12%
	2014	55%	75%	9%	15%
SAMF	2012	31%	67%	20%	13%
	2013	44%	76%	10%	14%
	2014	43%	66%	11%	22%
SUND	2012	87%	91%	4%	4%
	2013	72%	83%	6%	11%
	2014	72%	86%	3%	11%
TEK-NAT	2012	68%	84%	9%	7%
	2013	75%	85%	7%	8%
	2014	69%	81%	6%	13%

Kilde: AAU's opgørelse, høringsvar s. 3

Dimittendledighed

AAU har fremsendt opgørelser over ledighed for dimittender 4-7 kvartaler efter dimission. Opgørelserne er for dimittender fra uddannelser fordelt på henholdsvis hovedområde (fakulteter) og campus. De tegner et billede af, at dimittender fra humaniora har, efterfulgt af samfundsvidenskab, den højeste ledighed efter endt uddannelse.

Tabel 9 Gennemsnitlig ledighed (4.-7. kvartal), fordelt på fakulteter

Fakultet	Årgang	Dimittender	Gennemsnitlig ledighed efter 4-7 kvartal (%)
HUM	10/11	293	22,6
	11/12	365	21,7
SAMF	10/11	428	18,3
	11/12	577	20,8
SUND	10/11	62	7,5
	11/12	93	13,5
TEK-NAT	10/11	554	10,5
	11/12	714	10,8

Tabel 10: Gennemsnitlig ledighed (4.-7. kvartaler) fordelt på fakultet og campus

Fakultet	Campus	Årgang	Dimittender	Gennemsnitlig ledighed efter 4-7 kvartal (%)
HUM	Kbh.	11/12	33	16,6
		10/11	293	22,6
	Aalborg	11/12	332	22,3
SAMF	Kbh.	10/11	25	6,8
		11/12	54	5,4
	Aalborg	10/11	403	19,0
		11/12	523	22,3
SUND	Aalborg	10/11	62	7,5
		11/12	93	13,5
TEK-NAT	Esbjerg	10/11	19	9,5
		11/12	15	5,4
	Kbh.	10/11	45	18,9
		11/12	77	10,8
	Aalborg	10/11	490	9,7
		11/12	622	11,0

Kilde: AAU – supplerende information 18. juni 2015

Gennemsnitlig bruttoledighed (4.-7. kvartal) for alle videregående uddannelser på landsplan:

2010: 11 %

2011: 11 %

Kilde: <http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/politiske-indsatsomrader/dimensionering/dimensioneringsmodellen>

Kriterium I og II: Kvalitetspolitik og strategi samt ledelse og organisering

Akkrediteringspanelet vurderer, at der på AAU er en formelt vedtaget kvalitetssikringspolitik og -strategi, der fastsætter konkrete mål for institutionens samlede kvalitetssikring og -udvikling, beskriver de processer og procedurer, der skal understøtte målenes opnåelse, samt omfatter alle universitetets uddannelser.

Kvalitetssikringssystemet består af en kvalitetssikringspolitik med otte kvalitetsområder samt en række løbende kvalitetsprocesser for identificering, diskussion og håndtering af kvalitetsspørgsmål på de enkelte uddannelser. Processerne er beskrevet i procedurer for og finder sted i blandt andet studienævnsarbejde, de årlige nøgletalsbaserede studienævns- og statusrapporter, de enkelte uddannelsers treårige selvevalueringsproces, fakulteternes årlige uddannelsesberetning til direktionen samt i rektors årlige orientering til bestyrelsen. De løbende processer er med til at sikre et informationsflow gennem organisationen fra den enkelte uddannelse til rektor og direktion. Ansvarsfordelingen understøttes af proceduren *Organisering af kvalitetsledelse af uddannelser på Aalborg Universitet* samt skabelonerne for studienævnsrapporter og selvevalueringshandlingsplaner, hvor der er udpeget ansvarlige for de enkelte handlinger og tiltag. Panelet vurderer således også, at kvalitetssikringsarbejdet er forankret på ledelsesniveau, og i den eksisterende organisations- og beslutningsstruktur samt organiseres og gennemføres så det fremmer en inkluderende kvalitetskultur. Det kommer til udtryk i de decentrale evalueringspraksisser, som er regelmæssige og løbende på det enkelte fagelement, semester og ud-

dannelse. Processen med selvevalueringer bidrager ligeledes til et stærkt ejerskab og understøtter systematisk dialog om kvalitetsarbejdet i AAU's organisation.

Panelet vurderer, at AAU's kvalitetsarbejde baserer sig på løbende indsamling, analyse og anvendelse af relevante nøgletal og andre informationer om uddannelser og udbud, og at arbejdet med nøgletal med enkelte vigtige undtagelser baserer sig på klare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, der kræver handling, og at der også i praksis er eksempler på, at studienævn mv. beskriver mulige og relevante årsager og tiltag. Nøgletallene er i 2015 suppleret med nøgletal om de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøet (STÅ/VIP) i selvevalueringsprocessen. Panelet bemærker, at der er nogle problemer med anvendelsen af nøgletallet i praksis, som adresseres nærmere i kriterium III og i kriterium IV.

Panelet vurderer samlet set, at kriterium I og II er *tilfredsstillende* opfyldt.

I det følgende beskrives AAU's kvalitetssikringssystem. Kapitlet om kriterium I-II beskriver AAU's samlede system for kvalitetssikring af uddannelser: fra strategi- og politkniveau til procedurer og de løbende monitoreringsprocesser og dets aktører.

Først præsenteres systemet og dets aktører. Dernæst sammenstilles kvalitetspolitikens kvalitetsområder med de understøttende procedurer. I forlængelse heraf følger en beskrivelse af de monitoreringsværktøjer, som indgår i systemet.

Kvalitetssikringssystemet – organisation og kvalitetspolitik

AAU's kvalitetssikringssystem består af kvalitetspolitikens otte områder, en række centrale processer, først og fremmest selvevalueringsprocessen for AAU's uddannelser, samt en række aktører fra rektor til studienævn og studerende.

Kvalitetssikringspolitikken er defineret ved otte kvalitetsområder. Under hvert af de otte kvalitetsområder er der en eller flere målsætninger. Fx er der under kvalitetsområde 3, undervisningens og studiemiljøets kvalitet, en målsætning om, at "De studerende på Aalborg Universitet har indflydelse på udviklingen af studiemiljøet". Den overvejende del af kvalitetsområderne understøttes ligeledes af procedurer. Disse vil blive gennemgået i afsnittet om kvalitetspolitik og procedurer nedenfor (se s. 21).

Kvalitetssikringssystemet indeholder en række centrale processer, der involverer flere niveauer i organisationen. Det er først og fremmest selvevalueringsprocessen, der for den enkelte uddannelse løber over tre år. Selvevalueringsprocessen beskrives som "krumtapen" i AAU's kvalitetssikringssystem og består det første år af en selvevalueringsrapport, et opfølgende selvevalueringsmøde og en handlingsplan for den enkelte uddannelse.

Andre vigtige processer er den årlige studienævnsrapport på baggrund af nøgletal og tilhørende statusrapport. Fakulteternes årlige uddannelsesberetning til direktionen og rektor samler op på årets statusrapporter

og selvevalueringsrapporter. Herudover er der løbende undervisnings, semester- og uddannelsesevalueringer. Dette uddybes senere i kriterium II, ligesom selvevalueringsprocessen analyseres i kriterium IV.

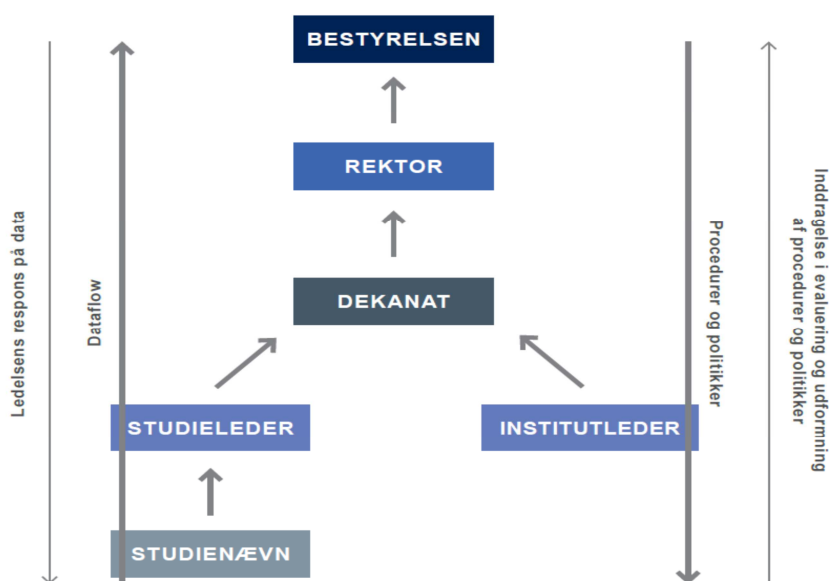
Kvalitetsorganisationen: ansvars- og arbejdsfordeling

AAU's organisering af kvalitetssikringsarbejdet er "indlejret og integreret i den eksisterende organisations- og beslutningsstruktur samt på alle ledelsesniveauer (bestyrelse, rektor, dekanerne, institutlederne, studielederne og studienævnene)" (selvevalueringsrapporten, s.41). Organiseringen beskrives i proceduren *Organisering af kvalitetsledelse af uddannelser på Aalborg Universitet* (selvevalueringsrapporten, s. 41 og 61). I det følgende beskrives organisationen kort med fokus på den rolle skolernes studieledere, som ansvarlige for tværgående kvalitetssikring, har.

AAU beskriver kvalitetsorganisationen i den nedenstående figur 2. Her fremgår det, at alle organisatoriske niveauer fra studienævn til bestyrelse er involveret. På venstre side illustrerer en kraftig pil et dataflow fra studienævn til bestyrelse og en mindre kraftig pil ledelsens respons på data fra bestyrelse til studienævn. På højre side illustrerer en kraftig pil procedurer og politikker fra bestyrelse til studienævn, og omvendt symboliserer en mindre kraftig pil inddragelsen i udformning og evaluering af procedurer og politikker.

Figur 2 – Kvalitetsarbejdets forankring på ledelsesniveauer

Selvevalueringsrapporten, s. 9. AAU: "Kvalitetsarbejdets forankring på ledelsesniveauer"

Bestyrelsen inddrages minimum en gang om året i en drøftelse af status på kvalitetssikringsområdet på baggrund af den årlige afrapportering fra rektoratet (selvevalueringsrapporten, s. 10 og 32).

Om *rektors og direktionens* opgaver i forbindelse med kvalitetssikring hedder det, at forankringen her "skal sikre en kvalitetskultur samtidig med, at der løbende foretages monitorering og evaluering af, om universitetet som helhed lever op til lovgivningsmæssige og ministerielle krav" (selvevalueringsrapporten, s. 61). Rektor og direktion har fx til opgave at behandle fakulteternes årlige uddannelsesberetninger og en rapport med ledighedstal for alle universitetets kandidatuddannelser. Den nye rektor og direktionen besluttede i juni 2014 at indføre adgangsbegrænsning på 54 af universitetets uddannelser gældende fra 2015.

AAU har også nedsat en *Styregruppe for kvalitetssikring og -udvikling*. Styregruppen ledes af en dekan, og består desuden af prodekanerne, universitetsdirektøren, studiechefen, studerende samt fakulteternes og ledelsessekretariatets kvalitetsmedar-

bedere. Styregruppen har ansvaret for at monitorere, at AAU lever op til gældende love og regler vedrørende kvalitetssikring på uddannelsesområdet samt sikre kontinuerlig udvikling og opdatering af kvalitetssikringssystemet. Under styregruppen er der nedsat en administrativ kvalitetssikrings og -udviklingsgruppe (selvevalueringsrapporten, s. 8 og 64). Det fremgik på første besøg, at styregruppen vil gå til rektor, hvis der er noget i selve kvalitetssikringssystemet, der ikke virker. Selvevalueringsprocessen bruges til at opdage eventuelle strukturelle problemer i kvalitetssikringssystemet, fx at der ikke arbejdes nok med frafald. Herudover fremgår det, at den administrative kvalitetssikrings og -udviklingsgruppe blandt andet indsamler erfaringer med selvevalueringsprocessen, fx hvad angår anvendelsen af eksterne faglige eksperter.

På de fire *fakulteter* på AAU, henholdsvis. Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Det Humanistiske Fakultet og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, har dekanerne som opgave at varetage ledelsen af hovedområdet og sikre sammenhæng mellem forskning og uddannelse, jf. vedtægterne.

Specifikke kvalitetssikringsopgaver omfatter fastsættelse af grænseværdier for nøgletal om frafald mv. og godkendelse af studieordningerne for de enkelte uddannelser.

Fakulteterne har en række opgaver i forbindelse med selvevalueringsprocessen af fakultetets uddannelser, herunder at udarbejde skabeloner for rapporter og handlingsplaner, at afholde handlingsplansmøder og for endelig at godkende det respektive studienævns handlingsplan og de nævnte årlige uddannelsesberetninger til direktionen. I praksis er der en arbejdsdeling, hvor prodekanerne i en række tilfælde varetager opgaverne. Således deltager prodekanerne også i *Styregruppen for kvalitetssikring og -udvikling*, jf. ovenfor (selvevalueringsrapporten, s. 64). Det er også en prodekan eller en sekretariatschef fra fakultetet, der deltager i mødet om handlingsplanen i selvevalueringsprocessen (audit trail 1, s. 235 o.a.).

AAU's uddannelser er organiseret i 11 skoler, som hver især består af et antal studie-

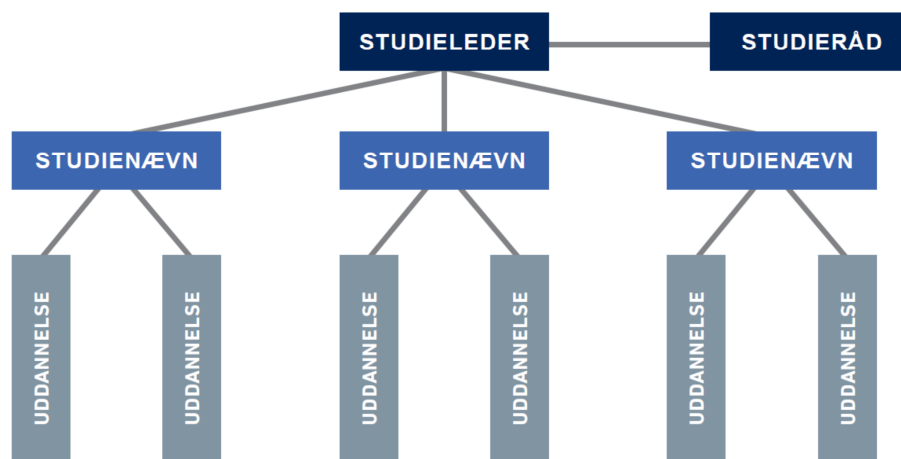
nævne med fagligt beslægtede uddannelser. De enkelte skoler har forskellig størrelse og dækning. Skolen for Arkitektur, Design og Planlægning under Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet dækker fx 3 studienævne med 28 uddannelser.

Hver skole ledes af en *studieleder*, der refererer direkte til dekanen. Studielederen har ansvar for den enkelte skole og dens aktiviteter, herunder for at koordinere og sikre at alle uddannelser under skolen efterlever universitetets kvalitetssikrings- og udviklingsprocedurer, jf. vedtægternes § 17. Organiseringen er afbildet i figur 3 herunder.

Studielederne har kompetence til at få optaget punkter på studienævnets mødedagsorden og kan på den baggrund bede studienævnene om at forholde sig til relevante spørgsmål. Studielederen for Skolen for Arkitektur deltager fx i samtlige studienævnsmøder i skolens tre studienævne (supplerende oplysninger fra AAU, s. 30).

Figur 3 – Organisering på AAU

SKOLE

Selvevalueringsrapporten, s. 10. AAU omfatter 11 skoler: Skolen for Erkendelses- og Forandringsprocesser, Skolen for Kommunikation, Æstetik & Oplevelsesteknologi, Skolen for Kultur og Globale Studier, Skolen for Jura, Skolen for Sociologi og Socialt Arbejde, Skolen for Statskundskab, Skolen for Økonomi og Erhvervsstudier, Skolen for Arkitektur, Design og Planlægning, Skolen for Informations- & Kommunikationsteknologi, Skolen for Ingeniør- og Naturvidenskab samt Skolen for Medicin og Sundhed (selvevalueringsrapporten, s. 10)

Skolerne og/eller de enkelte studienævn skal på baggrund af *Decentral procedure for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser* udforme planer for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser (selvevalueringsrapporten, s. 276) se kriterium IV s. 51. Studielederen har også en række opgaver i forbindelse med studienævnets rapporter og selvevalueringsprocessen, som beskrives nærmere senere i dette afsnit.

Skolernes kvalitetssikringsarbejde følger et årshjul, som også omfatter en række af studienævnets opgaver. Årshjulets elementer er fastlagt i specifikke procedurer, såsom procedurer for studienævnets rapporter, procedurer for selvevalueringsrapporter mv., og fremgår også af skolernes beskrivelser. Fx omfatter årshjulet for Skolen for Arkitektur, Design og Planlægning møder med censor-korps, og årshjulet omfatter også studienævnets aktiviteter som fx behandling af foregående semesters undervisningsevaluering i januar, behandling og godkendelse af semesterbeskrivelse for de kommende forårssemestre i august og i april gennemførelse af procedure for frafaldstruede studerende (supplerende oplysninger fra AAU, s. 29). I årshjulet for Skolen for Kultur og Globale Studier indgår også skolens og studienævnets aktiviteter. Tilsvarende enslydende årshjul og samspil med studienævn fremgår for Skolen for Erkendelses- og Forandringsprocesser (supplerende oplysninger fra AAU, s. 168 og s. 144).

Herudover er studielederen formand for studierådet, som nedsættes for hver skole og er et rådgivende organ, hvor formænd (VIP'er) og næstformænd (studerende) for studienævnene under skolen deltager.

Institutedernes kvalitetssikringsopgaver omhandler sammenhængen i instituttets forskning og undervisningen, opfølgning på evaluering, undervisernes faglige og pædagogiske udvikling og studiemiljøet jf. § 15, stk. 3 i AAU's vedtægter. Kvalitetssikrings-systemet placerer *ansvaret* for forskningsbaseret hos institutledelserne. Kvalitetssik-

ringssystemet indeholder ikke procedurer for den fremadrettede bemanding for semestre og moduler. Der er dog eksempler på, at institutter har, hvad der kaldes *egne kvalitetssikringsprocedurer* (audit trail 2, s. 296-320). I praksis sender studienævn eller skoler en rekvisition på undervisning for kommende semester til et eller flere institutter, der herefter udpeger VIP'er til de enkelte undervisningsopgaver. Dette behandles under kriterium III om forskningsbaseret. Institutterne har herudover en række opgaver i forbindelse med selvevalueringsprocessen, særligt med hensyn til at sikre forskningsbaseret.

Studienævnet har i samarbejde med studielederen ansvar for det daglige kvalitetssikrings og -udviklingsarbejde på den enkelte uddannelse. Det gælder særligt udarbejdelse af studieordninger, studienævnets rapporten med nøgletal om fx gennemførelse og frafald og behandling af evalueringer (selvevalueringsrapporten, s. 11-16 og 108).

Studienævnets formand er VIP på en af uddannelserne under studienævnet, ligesom næstformanden er studerende. Herudover er der et ligeligt antal VIP'er og studerende som medlemmer. Der er ingen formelle krav om, at studienævn, der dækker uddannelser på flere campusser, skal have medlemmer fra alle disse.. Der er dog ifølge AAU en bevågenhed om det i praksis. Studienævnene har som nævnt ansvaret for en eller flere uddannelser. Eksempelvis har Studienævn for Sundhed, Teknologi og Idræt ansvaret for 9 uddannelser, mens Studienævn for Byggeri og Anlæg har ansvaret for 19 uddannelser (Selvstændigt indhentet dokumentation s. 1-3).

Studienævnets arbejde er organiseret efter årshjul på baggrund af specifikke procedurer om fx, studienævnets rapporter mv., og er herudover fastlagt af den enkelte skole og omfatter fx gennemførelse og behandling af undervisningsevalueringer. jf. ovenfor. Studienævnet har en særlig opgave vedrørende vejledning af frafaldstruede studerende jf. *Procedure vedr. vejledning af*

frafaldstruede studerende. På baggrund af nøgletal om den enkelte studerendes studieaktivitet udarbejdes et trafiklys med kategorierne rød, gul og grøn, som behandles jf. skolernes og studienævnenes årshjul og følges op med kontakt til den studerende. Af studienævnsreferater fremgår det, at dette regelmæssigt er på dagsordenen (audit trail 3, s. 197 og 1917).

Studienævnet skal også sikre behandling, dokumentation og opfølgning på *undervisnings-, semester- og uddannelsesevaluering*. Studienævnsformanden er ansvarlig for, at resultaterne af evalueringerne behandles. Det samme gælder dimittendundersøgelser og studiemiljøundersøgelser og censorformandskabernes årsrapporter.

Kvalitetspolitik og -procedurer

I det følgende behandles AAU's kvalitetspolitik og procedurer med fokus på, hvordan der er fastsat konkrete og ambitiøse mål for institutionens samlede kvalitetssikring og -udvikling, samt hvorvidt systemet har beskrevet de processer og procedurer, der skal understøtte, at målene opnås, og at relevante problemstillinger opfanges undervejs.

Panelet konstaterer, at AAU har procedurer for de fleste af universitetets kvalitetsområder. Panelet noterer sig, at hvor nogle procedurer har karakter af minimumsstandarder, der primært har til opgave at ansvarliggøre aktører, er andre procedurer mere udfoldede, såsom procedurerne for nøgletal og selvevalueringsproces.

Politik for kvalitetssikring

Det centrale dokument i AAU's kvalitetssikringssystem er *Kvalitetssikringspolitik for uddannelsesområdet på Aalborg Universitet*, der blev godkendt i 2007, revideret i 2012 og afløst af en ny politik i 2014. I den seneste version er der indføjet en række målsætninger og procedurer inden for de otte fastsatte kvalitetsområder, som er 1. Nøgletal for kvalitet, 2. Opbygning og forløb, 3. Undervisningens og studiemiljøets kvalitet, 4. Forskningsdækning og -miljøer, 5.

Pædagogik og pædagogisk kompetenceudvikling, 6. Nøgletal for relevans, 7. Dialog med dimittender og 8. Samarbejde og dialog med arbejdsmarkedet.

Politikken omfatter alle universitetets uddannelser, og målene for politikken dækker hele universitetets system for kvalitetssikring og -udvikling. AAU har siden 2005 arbejdet med at udvikle institutionens kvalitetssikringssystem, og beskriver selv processen som forløbende i to generationer. Anden generations-kvalitetssikringssystemet er udviklet på baggrund af evalueringerne af den første generation og erfaringerne fra turnusakkrediteringerne af universitetets uddannelser. Det overordnede formål med revisionen af kvalitetssikringssystemet var at skabe et mere sammenhængende kvalitetssikringssystem. Således er der også en vis variation i, hvornår de enkelte procedurer er indfaset i kvalitetssikringssystemet. Fx er *Aalborg Universitets politik for kvalitetssikring og -udvikling på uddannelsesområdet* vedtaget og implementeret i 2007 og revideret i hhv. 2009 (selvevalueringsrapporten, s. 54-56) og 2012 (selvevalueringsrapporten, s. 65), inden at den i 2014 afløstes af *Kvalitetssikringspolitik for uddannelsesområdet på Aalborg Universitet*, der indføjede en række målsætninger inden for universitetets kvalitetsområder. *Procedure for selvevaluering og udvikling af Aalborg Universitets uddannelser* blev vedtaget i 2013. Proceduren er siden da revideret to gange i hhv. 2014 og 2015, og skabelonen, der danner grundlag for udarbejdelsen af selvevalueringsrapporten, er revideret og justeret adskillige gange (audit trail 1, s. 2 og selvevalueringsrapporten, s. 556). *Procedure for studienævnsrapporter* blev godkendt i 2013 og revideret i 2014 (selvevalueringsrapporten, s. 134). *Procedure for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser* blev godkendt i 2008 og afløst af en ny procedure i 2013 (selvevalueringsrapporten, s. 273).

På besøget blev kvalitetssikringssystemet karakteriseret som en form for platform, der sikrer, at uddannelserne lever op til en ræk-

ke minimumsstandarder. Flere dekaner tilkendegav samtidig, at der parallelt med det formelle system også pågår et mere uformelt kvalitetsarbejde, som derfor ikke på samme måde kan genfindes i beskrevne procedurer.

Målsætninger og procedurer

Under hvert af de otte kvalitetsområder er der opstillet en eller flere målsætninger. Fx lyder en målsætning for kvalitetsområde 2 (Opbygning og forløb), at "[u]ddannelsernes mål for læringsudbytte er beskrevet i en kompetenceprofil, der er tilrettelagt efter den relevante typebeskrivelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser", mens en af målsætningerne for kvalitetsområde 3 (Undervisningens og studiemiljøets kvalitet) går på, at "(d)er stilles fysiske rammer, der bidrager til stimulering af de studerendes læring, til rådighed for de studerende".

En overvejende del af kvalitetsområderne er understøttet af procedurer. På kvalitetsom-

råde 3 (Undervisningens og studiemiljøets kvalitet) er en procedure fx, at universitetet jævnligt foretager centrale studiemiljøvurderinger, der kan differentieres på campus- og studienævnsniveau. Ligeledes er det en procedure på kvalitetsområde 8 (Samarbejde og dialog med arbejdsmarkedet), at hvert fakultet på AAU udarbejder et kommissorium for dets aftagerpaneler, hvoraf krav til panelernes sammensætning, frekvens af møder og ansvarsfordeling af mødeplanlægning fremgår.

Der er en vis variation med hensyn til, hvor centralt de enkelte procedurer er formuleret, idet nogle procedurekrav henviser til andre niveauer i organisationen, fx at skolernes og/eller studienævne skal udarbejde de centrale procedurer for undervisningsevalueringer. Uddybelsen af de enkelte procedurer finder sted efterfølgende i dette kriterium I-II samt i kriterierne III, IV og V, mens de i dette afsnit blot præsenteres kort.

Boks 1 – Panelets sammenstilling af centrale procedurer mv.

Kvalitetsområde 1: Nøgletal for kvalitet

- *Notat om nøgletal og grænseværdier:* Specifikke kvalitetssikringsopgaver omfatter fastsættelse af grænseværdier for nøgletal om frafald, gennemførelse, effektivitet, VIP/DVIP samt ledighed.
- *Procedure for studienævnsrapporter:* Der produceres årligt for hvert enkelt studienævn en studienævnsrapport omhandlende følgende nøgletal for uddannelserne: optag, bestand, dimittender, frafald, gennemførelsestid, karakterstatistik, STÅ-produktion, effektivitet, antal årselever og antal betalende studerende (masteruddannelser).
- *Procedure vedr. vejledning af frafaldstruede studerende:* Der gennemføres en særlig procedure vedrørende vejledning af frafaldstruede studerende for at understøtte uddannelsernes arbejde med at forbedre de studerendes gennemførelsestid og mindske frafaldet (selvevalueringsrapporten, s. 176 – 179).

Kvalitetsområde 2: Opbygning og forløb

- Fakulteternes skabelon for studieordninger: Alle fakulteter er forpligtet til at udarbejde en skabelon for studieordninger, der indeholder krav til studienævne om hvad de skal indeholde. De enkelte studieordninger udarbejdes således af studienævne i henhold til fakultetets fælles rammer og godkendes af dekanatet.
- *Procedure for udarbejdelse af semesterbeskrivelser:* Studieordningerne er centrale i sikringen af, at uddannelsernes niveau lever op til typebeskrivelserne i kvalifikationsrammen, og for at sikre at de bliver udmøntet, har AAU indført en procedure for semesterbeskrivelser, der blev godkendt i 2013 og revideret i 2014 (selvevalueringsrapporten, s. 249-251). Det er forventningen, at semesterbeskrivelserne er indført på alle uddannelser i foråret 2016.
- *Ramme for dialog med censorer og censorformandskaber tilknyttet Aalborg Universitet:* Universitetet har i 2015 udarbejdet en ramme for dialogen med censorer og censorformandskaber tilknyttet Aalborg Universitet (selvevalueringsrapporten, s. 262 – 264).

Kvalitetsområde 3: Undervisningens- og studiemiljøets kvalitet

- *Proceduren for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser:* AAU har en overordnet procedure for evaluering, som blev godkendt i 2008 og afløst af en ny procedure i 2013. Skolerne og/eller de enkelte studienævne skal udforme deres egne planer for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser på baggrund af procedurens mindstekrav. Kvalitetssikringsgruppen har udarbejdet en evalueringsguide, som skolerne og/eller de enkelte studienævne kan anvende som inspiration til udarbejdelse af evalueringerne (selvevalueringsrapporten, s. 310-345). Af proceduren fremgår det, at der som afslutning på hvert semester skal foretages en samlet evaluering af semestret, herunder af de studerendes studie- og læringsmiljø (selvevalueringsrapporten, s. 275).
- Universitetet foretager jævnligt centrale studiemiljøvurderinger, der kan differentieres på campus- og studienævnsniveau.
- Politik for studie- og karrierevejledning på Aalborg Universitet

Kvalitetsområde 4: Forskningsdækning og –miljøer

- Institutterne har formuleret deres egne kvalitetssikringsprocedurer eller beskrevet praksisser som led i deres implementering af universitetets samlede kvalitetssikringssystem med hensyn til den fremadrettede bemanning af uddannelsernes fagelementer (supplerende oplysninger fra AAU). Opfølgning på nøgletal vedr. STÅ/VIP vil fra 2015 være en del af den årlige monitorering (selvevalueringsrapporten, s. 20).
- Hvert år udarbejder dekanerne desuden en uddannelsesberetning for egne uddannelser med særligt fokus på forbedringspotentialer og igangsatte handlinger (selvevalueringsrapporten, s. 2).

Kvalitetsområde 5: Pædagogik og pædagogisk kompetenceudvikling

- *Politik for undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling*: Opstiller en række retningslinjer for udvikling af undervisernes pædagogiske kompetencer (selvevalueringsrapporten, s. 418). AAU har desuden en central pædagogisk enhed, som leverer kurser i pædagogik og undervisningsmetoder. Enheden kaldes *Learning Lab*, og det er herfra institutterne rekvirerer kurser til instituttets ansatte (selvevalueringsrapporten s. 422).

Kvalitetsområde 6: Nøgletal for relevans

- *Notat om nøgletal og grænseværdier*: Der bliver årligt udarbejdet ledighedsstatistik for alle uddannelser/studieretninger på AAU, som de enkelte studienævns efterfølgende behandler sammen med studienævnsrapporten og øvrige nøgletal i forhold til de centralt fastlagte grænseværdier.

Kvalitetsområde 7: Dialog med dimittender

- *Procedure for dimittendundersøgelser*: AAU har i 2014 udviklet en fælles procedure for dimittendundersøgelser. Dimittendundersøgelserne følger universitetets turnusplan for selvevaluering, således at alle universitetets uddannelser har gennemført en dimittendundersøgelse indenfor den treårig periode selvevalueringen løber henover (selvevalueringsrapporten, s. 470-473).

Kvalitetsområde 8: Samarbejde og dialog med arbejdsmarkedet

- Aalborg Universitets samarbejde med omgivelserne: beskrivelse af AAU's *Projektsamarbejder, praktikaftaler og øvrige samarbejde med omgivelserne*
- *Kommissorium for aftagerpaneler*: Hvert fakultet på AAU har udarbejdet et kommissorium for fakultetets aftagerpaneler. Heraf fremgår krav til panelernes sammensætning, frekvens af møder og ansvarsfordeling af mødeplanlægning.
- *Procedure for udvikling af nye uddannelser*: indeholder beskrivelse af processen og diverse beslutningsniveauer, som en ansøgning om ny uddannelse går igennem.

Selvevalueringsprocessen

- I tillæg til procedurerne for de enkelte kvalitetsområder, gennemføres der hvert tredje år en overordnet selvevaluering af hver uddannelse. Denne selvevaluering syntetiserer og sammenfatter data genereret over en treårig periode fra samtlige otte kvalitetsområder (selvevalueringsrapporten, s. 557-561). Selvevalueringsprocessen behandles selvstændigt i kriterium I-II og V.

Diskussion og vurdering

Panelet vurderer, at AAU har opstillet konkrete mål, hvad angår kvalitetspolitikkerne vedrørende henholdsvis opbygning og forløb samt undervisningens og studiemiljøets kvalitet. Ligeledes vurderer panelet, at kvalitetspolitikkenes mål dækker alle universitetstyper af uddannelser.

Panelet vurderer også, at der er procedurer for udmøntningen af politikkerne. Med hensyn til bemanning af uddannelserne har institutterne formuleret deres egne kvalitetssikringsprocedurer eller beskrevet praksisser for dette arbejde.

Panelet konstaterer, at størstedelen af procedurerne i universitetets kvalitetssikringssystem er forholdsvis nye (1-2 år gamle). Samtidig anerkender panelet dog også, at langt størstedelen af procedurerne har deres udspring i procedurer fra første genera-

tion af kvalitetssikringssystemet, hvorfor panelet generelt har tillid til, at størstedelen af procedurerne er gennemprøvede.

Monitorering af kvalitetsarbejdet

Ovenfor er kvalitetssikringssystemets aktører, politik og procedurer gennemgået.

I det følgende beskrives, hvordan AAU anvender nøgletal i kvalitetssikringsarbejdet og herunder mål og procedurer i forbindelse med studienævnsrapporter og selvevalueringer, hvor nøgletal også indgår. Herudover beskrives fakulteternes uddannelsesberetninger. Selvevalueringsprocessens beskrevne procedurer behandles i disse afsnit, men det er værd at bemærke, at den behandles flere steder, særligt under kriterium IV om selvevalueringsprocessen i praksis. Derudover nævnes processen under de

enkelte afsnit om henholdsvis forskningsbaseret, fagligt niveau og beskæftigelse.

Panelet konstaterer, at AAU har løbende processer for præsentation, diskussion og håndtering af kvalitetsspørgsmål, og at de finder sted i de relevante fora, ligesom panelet konstaterer, at AAU har erfaring med indsamling og anvendelse af nøgletal. Derfor ser panelet det også som en styrke, at nøgletal i studienævnrapporter præsenteres komparativt, både hvad angår tid (over flere år) og rum (på tværs af uddannelser), da det muliggør benchmarking.

Der er i 2015 indført en systematisk anvendelse af nøgletal om de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøet (STÅ/VIP) i selvevalueringsprocessen. Panelet bemærker, at der aktuelt er nogle problemer med anvendelsen af nøgletallet i praksis. Panelet konstaterer, at det er de enkelte uddannelser, der skal vurdere, hvornår STÅ/VIP-ratioen er tilfredsstillende, og at der ikke er beskrevet proces eller retningslinjer for dette. Dette adresseres i kriterium III og IV (se s.32 og 51).

Nøgletal

Nøgletal for kvalitet er et selvstændigt kvalitetsområde for AAU med egne målsætninger: Nøgletallene skal løbende opdateres og være tilgængelige for relevante medarbejdere. De skal udarbejdes ud fra faste definitioner og et fælles grundlag for at sikre ensartet forståelse og behandling af nøgletal samt mulighed for sammenligning over tid og på tværs af uddannelser (selvevalueringsrapporten, s. 13).

Nøgletallene er for heltidsuddannelser optag, bestand, dimittender, karakterstatistik, STÅ-produktion, frafald/gennemførelse, effektivitet, forskningsdækning (VIP/DVIP, STUD/VIP, STÅ/VIP) og ledighed (kandidatuddannelser). For deltidsuddannelser er nøgletallene optag, bestand, dimittender, årselever og antal betalende studerende, forskningsdækning (VIP/DVIP, STUD/VIP). Optag, bestand, dimittender mv opgøres over flere år, mens VIP/DVIP opgøres det

senest afsluttede studieår (selvevalueringsrapporten, s. 591 og 579).

Arbejdet med nøgletal er understøttet af *Notat om nøgletal og grænseværdier på Aalborg Universitet* (selvevalueringsrapporten, s. 110), der dels omhandler definitioner og opgørelsesmetoder af nøgletal og dels fakulteternes grænseværdier, der følger sektordefinitionerne.

Det interne datawarehouse-system, QlikView, er til rådighed for alle universitetets miljøer og ledelseslag. QlikView har ifølge AAU ca. 150 brugere på studiesiden fra studieledere, studienævnformænd, institutledere og dekaner til administrativt personale (selvevalueringsrapporten, s. 14)

Nøgletallene indgår i det systematiske kvalitetssikringsarbejde jf. *Procedure for studienævnrapporter* og *Procedure for selvevaluering og udvikling af universitets uddannelser*.

Grænseværdier

AAU fastlægger grænseværdier for den overvejende del af nøgletallene. Formålet med grænseværdierne er at angive, hvornår bestemte forhold kræver analyse og evt. handling. Studienævnene skal i samarbejde med studielederen "afdække mulige årsager og beskrive eventuel opfølgende/korrigerende handlinger for de uddannelser, der afviger negativt fra fakultetets grænseværdier." (selvevalueringsrapporten, s. 112).

Disse grænseværdier er baseret på "refleksioner over landsgennemsnit, hvor det er muligt, og fakultetets gennemsnit." (selvevalueringsrapporten, s. 112), og de indarbejdes i fakultetets procedurer for arbejdet med selvevalueringsrapporter og studienævnrapporter.

Grænseværdien for frafald på kandidatuddannelser må fx i 2015 ikke være over 12 % på uddannelser på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet og 15 % på Det Humanistiske Fakultet. Der er ligeledes knyttet græn-

seværdier til VIP/DVIP-nøgletallet specifikt for hvert af de fire fakulteter. For nøgletallet STÅ/VIP hedder det, at "På nuværende tidspunkt findes der ikke sammenligningstal for hovedområdet. Indtil sådanne foreligger, skal den enkelte uddannelse vurdere, hvorvidt ratioen er tilfredsstillende. Hvis ratioen ikke er tilfredsstillende, skal der redegøres for forskningsdækningen." (selvevalueringsrapporten, s. 119). Det fremgår ikke, i hvilken proces eller på hvilket grundlag den enkelte uddannelses vurdering skal basere sig.

Grænseværdien for ledighed fastlægges som ledighedsgraden for kandidatuddannelserne målt i det kvartal, som indeholder den dato, der ligger 6 måneder efter fuldførelsen. Der udarbejdes fra 2014 en gang årligt en rapport med ledighedstal for de enkelte kandidatuddannelser til direktionen samt fakulteterne, jf. kriterium V (selvevalueringsrapporten, s. 23). Tabel 12 nedenfor viser de enkelte fakulteters grænseværdier for ledighed.

Tabel 12 – Grænseværdier for ledighed

Grænseværdi for /ledighed	
Ledighedsgrad for kandidatuddannelserne målt i det kvartal, som indeholder den dato, der ligger 6 måneder efter fuldførelsen, må ikke være:	
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	<ul style="list-style-type: none"> • over 27 %
Det Humanistiske Fakultet	<ul style="list-style-type: none"> • over 41 %
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	<ul style="list-style-type: none"> • TEK: over 31 % • NAT: over 32 %
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	<ul style="list-style-type: none"> • SUND: over 21 % • TEK: over 36 % • NAT: over 37 %

("Notat om nøgletal og grænseværdier på Aalborg Universitet 2015", selvevalueringsrapporten, s. 120)

Den treårige selvevalueringsproces

I dette afsnit beskrives de generelle mål for og procedurer for AAU's treårige selvevalueringsproces, herunder samspil med studienævnsrapporter. I kriterium IV's afsnit om selvevalueringsprocessen beskrives praksis med fokus på sammenhængen mellem input og selvevalueringsrapporter, handlingsplanerne, de eksterne eksperter rolle, monitoreringen af selvevalueringsprocessen mv. Herudover behandles i kriterium IV, hvordan selvevalueringsprocessen samler op på kvalitetsområderne forskningsbaseret og beskæftigelse. Selvevalueringsrapport og proces inddrages herudover løbende i kriterierne for at belyse, hvordan AAU via selvevalueringsprocessen konkret sikrer kvalitet og relevans af uddannelserne.

Panelet konstaterer, jf. kriterium IV, at rapporteringen har fokus på de otte kvalitetsområder, men på den anden side er der i rapporterne ikke samlet analyse og diskussion af uddannelsen og herunder ikke de mere langsigtede udviklingsmuligheder og dens svagheder, styrker og potentialer i et samlet perspektiv.

Panelet konstaterer videre, at problemerne der adresseres i selvevalueringsrapporter og -møder også bringes op i handlingsplanerne gennem konkrete tiltag og klart ansvar.

Panelet konstaterer, jf. kriterium IV, at der er en uensartet praksis med hensyn til hvilke faglige eksperter der deltager i processen, ligesom antallet af uddannelser per møde

varierer. Panelet noterer også, at selvevalueringens rapportens og flere selvevalueringmødernes behandling af forskningsbaseret er kvantitativ, tabelbaseret og kortfattet, og ikke systematisk fanger kvalitative problemstillinger i AAU's mange tværfaglige uddannelser, fx samspil mellem fag og forskningsområder.

Formålet med selvevalueringerne er, at der systematisk indsamles eksisterende viden og skabes ny viden om uddannelsernes kvalitet og relevans, og ved hjælp af den systematiske selvevaluering skabes et overblik over de enkelte uddannelsers styrker og svagheder. Sigtet er ifølge AAU også, at selvevalueringerne bliver kilde til indsigt og anledning til refleksion (selvevalueringens rapporten, s. 27).

AAU's selvevalueringer er struktureret efter og på baggrund af information om kvalitets sikringspolitikens otte delområder, som det ses af figur 4. Proceduren blev godkendt i 2013 og revideret i 2014 og 2015. Fx er formål præciseret til grundlag for refleksioner vedrørende mulig justering eller videreudvikling af uddannelserne, ligesom det er præciseret, at der i slutningen af hvert af de to sidste år i perioden udarbejdes en statusrapport vedrørende implementeringen af handlingsplanerne (audit trail 1, s.306-307).

I 2015 har to tredjedele af AAU's uddannelser gennemført processens første år, og der er udarbejdet en samlet turnusplan for selvevalueringer på AAU 2014-2016 (supplerende oplysninger fra AAU, s. 198).

I *Procedure for selvevaluering og udvikling af Aalborg Universitets uddannelser* beskrives de enkelte trin i processen (selvevalueringens rapporten, s. 557-561). Studielederne har det overordnede ansvar for at koordinere og sikre, at proceduren følges i forhold til selvevalueringens rapporter, selvevalueringens møder og handlingsplaner for alle uddannelser under skolens studienævn. Studie-

lederne har ifølge proceduren også ansvar for inddragelse af eksterne eksperter og aftagere, herunder at forventningsafstemme med de eksterne eksperter og aftagere blandt andet i forhold til specifikke opmærksomhedspunkter, der ønskes særlig sparring omkring.

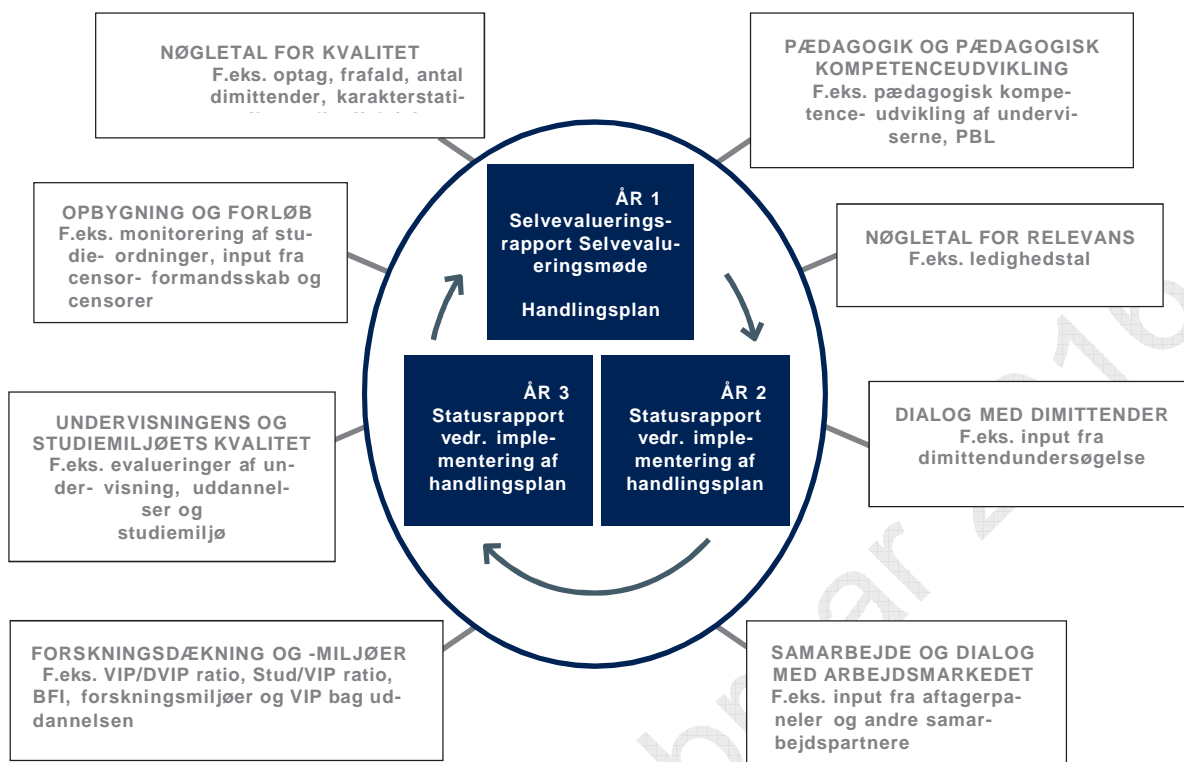
Fakultetet udarbejder og fremsender en tidsplan for processen og udarbejder en skabelon for selvevalueringens rapporten og godkender endelig handlingsplan for uddannelsen.

Studienævnets formanden skal i samarbejde med studielederen udarbejde en kort selvevalueringens rapport for hver uddannelse. Rapporten skal som minimum indeholde en beskrivelse og analyse af relevante indikatorer inden for hvert af de otte kvalitetsområder nøgletal for kvalitet, opbygning og forløb osv. Selvevalueringens rapporter drøftes i studienævnet, og det er herefter studielederen, der sikrer kvaliteten af rapporten, inden den går videre til selvevalueringens møde.

Som nævnt ovenfor indgår nøgletal som et område i selvevalueringens rapporten. Skabelonen for selvevalueringens rapporten fra 2015 omfatter STUD/VIP (antal personer) og VIP/DVIP-ratio (årsværk) for det senest opgjorte år og STÅ/VIP-ratio (årsværk) er tilføjet skabelonen i foråret 2015 (selvevalueringens rapporten, s. 565, 577-579 og audit trail 2, s. 155-158 og selvevalueringens rapporten, s. 20). Se også boks 2.

Der gennemføres herefter et selvevalueringens møde om uddannelsen, hvor dekan og/eller prodekan og fakultetets sagsbehandler, institutledelse(r), studieleder og skolens sagsbehandler, studienævnets formand, næstformand for studienævnet (studerende), studienævn, aftagerrepræsentant(er) og ekstern faglig ekspert deltager.

Figur 4 – Selvevalueringsprocessen

(selvevalueringsrapporten, s. 27)

Der er ikke procedurer for, hvor mange ud- dannelser, der behandles på et selvevalue- ringsmøde eller -rapport. Der er heller ikke procedurer for udpegning af eksterne faglige eksperter, deres opgave før, på eller efter mødet. På mødet skal der på grundlag af selvevalueringsrapporten være en nær- mere drøftelse og evaluering af uddannel- sen, herunder en vurdering af den enkelte uddannelse som helhed, en vurdering af effekten af tidligere igangsatte indsats- er, analyser af problemstillinger og drøftelse af relevante handlinger. Studielederen udar- bejder i samarbejde med studienævnsfor- manden og næstformanden efter selvevalu- eringsmødet en handlingsplan. Fakultet- et afholder et handlingsplansmøde med deka- nat, studienævnsformand, studieleder samt institutleder(e), og fakultetet justerer even- tuelt handlingsplanen og godkender endeligt planen.

Som afslutning på første år udarbejder fa- kultetet på baggrund af årets selvevalue-

ringshandlingsplaner og studienævnenes statusrapporter en uddannelsesberetning til direktionen, der drøfter overordnede og ge- nerelle tendenser samt eventuelle udfor- dringer og problemstillinger på de enkelte uddannelser.

I processens andet år er der fokus på im- plementeringen af selvevalueringens hand- lingsplan. Studielederen udarbejder en sta- tusrapport med status på implementeringen af handlingsplanen. Statusrapporten be- handles i studienævnet i sammenhæng med den årlige behandling af nøgletal på et studienævnsmøde i oktober/november. Studielederen sender så statusrapporten vedrørende selvevalueringshandlingsplanen samt en status vedrørende nøgletallene til fakultetet og dekanatet jf. *Procedure for studienævnsrapporter*, der indkalder studie- leder og studienævnsformand til et møde, hvor status drøftes. Tilsvarende proces fin- der sted i processens tredje år (selvevalue- ringsrapporten, s. 561).

De årlige studienævnsrapporter med nøgletal

Formålet med studienævnsrapporter er ifølge proceduren, at ”der løbende og systematisk sker en indsamling, analyse og anvendelse af relevante nøgletal for uddannelserne med henblik på disses kvalitetssikring og -udvikling. Dette sker ved, at der årligt for hver enkelt af studienævnets uddannelser produceres nøgletal, der behandles og følges op på af uddannelsesledelsen.” (selv-evalueringsrapporten, s. 135-140).

Nøgletallene, der indgår i rapporten, er optag, bestand, dimittender, frafald/gennemførelse, karakterstatistik, STÅ-produktion, effektivitet, årselever og antal betalende studerende (master). Herudover indgår der fra oktober 2015 VIP/DVIP-ratio for de enkelte uddannelser og ledighedstal. Fakultetet trækker studienævnsrapporter med nøgletal i QlikView for alle studienævn under fakultetet. Fakulteterne sender den genererede studienævnsrapport og grænseværdier samt nøgletal for forskningsdækning og ledighed til studielederen, institutlederen samt til studienævnsformanden og dekanatet.

Studienævnsformanden skal sikre, at de fremsendte nøgletal bliver behandlet på et studienævnsmøde. Vurderingerne af de enkelte nøgletal skal blandt andet tage afsæt i fakultetets fastsatte grænseværdier samt fakultetsgennemsnittet for effektivitet, gennemførelse, frafald og ledighed. Studienævnsformanden udarbejder på baggrund af de fremsendte nøgletal og drøftelserne i studienævnet en kort statusrapport. Dette falder sammen med behandlingen af opfølgningen på selvevalueringsprocessens år 2, jf. ovenfor. Studielederen indsender en samlet indstilling for skolen og vedlægger statusrapporterne til fakultetet og institutlederen.

Et eksempel på en statusrapport er fra *bachelor- og kandidatuddannelserne i international virksomhedskommunikation*, hvor der er et frafald på 34-38 % i perioden frem til 2012, og hvor fakultetet gør opmærksom

på, at frafald er højere end fakultetsgennemsnittet. I redegørelse og uddybning skriver studienævnet, at ”På grund af politikken om åbent optag har især SIV engelsk oplevet en øget tilstrømning af studerende med lavt fagligt indgangsniveau og/eller ringe motivation, som klart har påvirket frafaldet i negativ retning”. Tiltagene omfatter, at adgangskravet fra 2016 sættes til ’4’, fortsat prioritering af et mentorkorps og studiecafeer på 1. og 2. semester (audit trail 3, s. 2153).

Panelet konstaterer, at information om nøgletal samt kvalitative drøftelser og initiativer i overvejende grad genfindes i et informationsflow mellem studienævnsrapport, selvevalueringsrapport og fakultetets uddannelsesberetning til direktionen:

I studienævnsrapporten for *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser* fremgår et relativt højt frafald på 15-20 % og 14-16 % på campus Aalborg og København i 2013 og 2014. Dette giver anledning til drøftelser i studienævnet i 2013. I 2013 lægger studienævnet særligt vægt på, at studerende der er indskrevet, men som reelt ikke starter op på kandidatuddannelse, hurtigt bliver udskrevet af systemet i tide, så de ikke tæller med i frafaldsstatistikken. Studienævnet lægger her desuden vægt på at styrke initiativer til at højne gennemførelsen, herunder vejlederkontakt, særligt mellem 9. semester og specialesemesteret (audit trail 3, s. 867). I 2014 konstaterer studienævnet, at frafaldet fortsat er højt på uddannelserne i København og Aalborg, og det giver anledning til at indføre blandt andet studenter-samtaler (SUS-samtaler, se kriterium IV) med henblik på at højne gennemførelsen (audit trail 3, s. 832). De samme tiltag kan genfindes i fakultetets uddannelsesberetning til direktionen i januar 2015 (audit trail 1, s. 1586). Uddannelsens selvevalueringsrapport samler op på ovenstående ved at have frafald som et opmærksomhedspunkt for uddannelsen. Uddannelsen oplister fire initiativer: sikring af datamaterialet om frafald, bedre information og forventningsafstemning med kommende studerende,

SUS-samtaler og AAU's generelle trafiklys-procedure for vejledning af frafaldstruede (audit trail 1, s. 1179).

Studienævnenes opfølgende statusrapporter fra 2015 omfatter ligeledes forskningsbasering. Det fremgår af *Skabelon for statusrapporter TEKNAT 2015*, at VIP/DVIP opgøres efterfulgt af eventuelle opmærksomhedspunkter, uddybning og eventuel opfølgning. Nøgletallene trianguleres med konklusionen vedrørende forskningsdækning i selvevalueringsrapport/-handlingsplan (supplerende oplysninger fra AAU, s. 216). Hvis nøgletallene for forskningsdækning ikke er tilfredsstillende, er det dekanatets ansvar at involvere institutlederen (selvevalueringsrapporten, s. 137). Dekanaterne indkalder årligt alle studieledere og studienævnsmænd til møde(r), hvor statusrapporterne drøftes og eventuel opfølgning aftales. Dekanen opsummerer årligt data vedr. kvaliteten af fakultetets uddannelser og drøfter disse med direktionen (selvevalueringsrapporten, s. 14 og 137).

Fakulteternes årlige uddannelsesberetning

Dekanerne udarbejder årligt en uddannelsesberetning for egne uddannelser, der udgør grundlaget for orientering af direktionen om de overordnede og generelle tendenser i forbindelse med de seneste selvevalueringer og statusrapporter (selvevalueringsrapporten, s. 28). Uddannelsesberetningen følger en skabelon, som er gældende for alle fakulteter. Uddannelsesberetningen skal dække alle otte kvalitetsområder,

og fx på Kvalitetsområde 2: Undervisnings og studiemiljøets kvalitet svare på "Hvilke overordnede handlinger er der igangsat med årets selvevalueringshandlingsplaner for at realisere identificerede forbedringspotentialer i forhold til undervisnings og studiemiljøets kvalitet?"

For nøgletallene angives de "samlet for de uddannelser, der har påbegyndt selvevalueringsprocessen det foregående år (opdelt på studienævn). For hvert nøgletal sammenlignes tallene for de uddannelser, der er under selvevaluering under de enkelte studienævn med fakultetsniveauet (...) For hvert nøgletal beskrives det overordnet hvilke handlinger, der er igangsat med årets selvevalueringshandlingsplaner for at realisere identificerede forbedringspotentialer" (selvevalueringsrapporten, s. 625-630 og 629). Til eksempel beskrives effektiviteten på fakultetets kandidatuddannelser i en tabel i fakultetets uddannelsesberetning

Af Det Samfundsvidenskabelige Fakultets Uddannelsesberetning 2015 fremgår det, at "på enkelte uddannelser har visse fag fremvist relativt høje dumpeprocenter. Det er kortlagt, at sådanne forhøjede tal har sammenhæng med den arbejdsbelastning, der følger af studieordningen ..." Der sættes derfor fokus på fag med høje dumpeprocenter, hvor der eksempelvis via studieordningsændringer skal ske ændret placering af fag med høje dumpeprocenter (selvevalueringsrapporten, s. 644).

Tabel 13 – Effektivitet for kandidatuddannelser (pr. akademisk år)

FAKULTET	År	11/12	12/13	13/14
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet		0,64	0,65	0,68
STUDIENÆVN/UDDANNELSE	År	11/12	12/13	13/14
Politik og administration		0,66	0,71	0,73
Samfundsfag		0,75	0,63	0,75
IT-ledelse		0,93	0,89	0,91
Erhvervsøkonomi		0,75	0,78	0,86
Samfundsøkonomi		0,86	0,73	0,65
Revisorkandidat		0,56	0,62	0,54
Erhvervsjura		0,85	0,82	0,86
Jura		0,86	0,74	0,83
Historie		0,54	0,69	0,79
Internationale forhold, europæiske studier		0,73	0,81	0,71
Internationale forhold, udviklingsstudier		0,76	0,76	0,83

(selvevalueringsrapporten, s. 573, AI's egen tabelskabelon anvendt)

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at der på AAU er et samlet kvalitetssikringssystem, der består af en kvalitetssikringspolitik med otte kvalitetsområder og en række løbende kvalitetsprocesser på de enkelte uddannelser og en ansvarsfordeling, der involverer aktører i organisationen fra rektor til studienævn.

Der er på AAU løbende processer for identificering, diskussion og håndtering af kvalitetsspørgsmål. De finder sted i studienævnarbejdet og studieråd (skoler), de årlige nøgletalsbaserede studienævns- og statusrapporter, selvevalueringsprocessen, fakulteternes årlige uddannelsesberetning til direktionen samt i rektors årlige orientering til bestyrelsen. De løbende processer er med til at sikre et informationsflow gennem organisationen fra den enkelte uddannelse til rektor og direktion, der betyder, at identificerede kvalitets- og relevansproblemer adresseres på de respektive niveauer.

Akkrediteringspanelet vurderer, at det er en styrke, at AAU's kvalitetssikringssystem og

kvalitetssikringsarbejde er forankret i den eksisterende organisation og er med til at understøtte en stærk kvalitetskultur. Dette gør det muligt at integrere kvalitetssikringsarbejdet med andre processer og prioriteringer på AAU. Der er en tydelig ansvarsfordeling, som også understøttes af proceduren *Organisering af kvalitetsledelse af uddannelser på Aalborg Universitet*, ligesom der i skabelonerne for studienævnsrapporter og selvevalueringshandlingsplaner er udpeget ansvarlige for de enkelte handlinger og tiltag. Panelet bemærker samtidig, at der også er eksempler på, at ansvarsfordelingen i praksis er uklar i håndteringen af fysiske ressourcer. Dette adresseres i kriterium IV (se s. 51).

AAU har erfaring med at arbejde med indsamling og anvendelse af nøgletal om gennemførelse, optag, frafald, dimittender, karakterer mv. i studienævnsrapporter, selvevalueringsrapporter og fakultetets uddannelsesberetning. Panelet ser det som en styrke, at nøgletal i studienævnsrapporter præsenteres komparativt over flere år og på tværs af uddannelserne under det enkelte studienævn. Det gør benchmarking muligt i studienævnsrapporterne. Samtidig bemær-

ker panelet, at nøgletal VIP/DVIP-ratio kun opgøres for et år. Panelet vurderer, at AAU's arbejde med nøgletal generelt baserer sig på klare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, der kræver handling, og at der også i praksis er eksempler på, at studienævn mv. beskriver mulige og relevante årsager og tiltag, jf. også kriterium III og IV.

En gang årligt behandles en uddannelses nøgletal og statusrapport for studienævnsrapport og statusrapport for selvevalueringens handlingsplan således på et møde mellem dekanat, studieleder og studienævnsformand. Dermed tages der hvert år på baggrund af indikatorer stilling til kvalitetsspørgsmål som optag, frafald, karakterer mv.

Panelet bemærker samtidig, at STÅ/VIP-nøgletallet først er indført fra 2015 til trods for, at AAU selv vurderer, at "enkelte uddannelser er sat under pres". Panelet bemærker videre, at det er de enkelte uddannelser, der skal vurdere, hvornår ratioen er tilfredsstillende, og at der ikke er beskrevet proces eller retningslinjer for dette til trods for stærk variation i nøgletallet på tværs af uddannelserne. Dermed er det ikke tydeligt, hvornår AAU både på institutionsniveau og på de enkelte uddannelser når frem til, at noget er utilfredsstillende med hensyn til de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøet. Panelet bemærker også, at der er nogle problemer med anvendelsen af nøgletallet i praksis. Det er ligeledes panelets oplevelse, at studerende og VIP'er i og udenfor studienævnet havde stort fokus på nøgletallet for interne og eksterne undervisere (VIP/DVIP), men et mindre klart fokus på STÅ/VIP-nøgletallet. Dette adresseres i kriterium III og IV (se s.32 og 51) .

Panelet vurderer dog samtidig, at der er mange eksempler på, at AAU har en organisation med en særegen og stærk fælles kultur, der giver den enkelte medarbejder (og studerende) loyalitet og ansvar overfor institutionens læringsfilosofi PBL og den løbende kvalitet i uddannelsen. Dette ses

bl.a. ved, at der på uddannelsesniveau ses en fælles evalueringskultur, som kommer til udtryk i decentrale evalueringspraksisser, som er regelmæssige og løbende, og hvor de studerende aktivt inddrages. Dette adresseres i kriterium IV.

Akkrediteringspanelet bemærker også positivt, at kvalitetsproblemer i flere tilfælde i selvevalueringssrapporterne bliver beskrevet på en konkret måde, der afspejler de problemer, som fx er identificeret i undervisningsevalueringer. Både studerende, VIP'er, studienævnsformænd og studieledere med flere gav udtryk for, at arbejdet med selvevalueringer samler centrale informationer om uddannelsen og at drøftelserne er udbytterige. VIP'er fra uddannelser, som havde været igennem selvevalueringssprocessen, fortalte, at de oplever en fin sammenhæng mellem det, der diskuteres løbende i studienævnet, og det, som kommer frem i selvevalueringssprocessen, og at selvevalueringssprocessen var med til at få VIP'erne til at forstå kvalitetssikringssystemet bedre. Processen med selvevalueringer bidrager således til et stærkt ejerskab til og understøtter systematiske dialoger om kvalitetsarbejdet i AAU's organisation.

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium III om sikring af uddannelsernes videngrundlag er *delvist tilfredsstillende* opfyldt.

Panelet ser AAU's tilgang til og lange erfaring med problembaseret læring (PBL) som en særlig styrke i forhold til at knytte de studerende til uddannelsernes respektive forskningsmiljøer og -traditioner. De studerende får regelmæssig faglig kontakt til undervisere og vejledere, og i den problemorienterede arbejdsmåde anvendes en forskningsmetodisk tilgang fx med hypotese, hypoteseafprøvning mv. De studerende trænes således igennem hele uddannelsesforløbet i det pågældende forskningsfelts metodikker, og får via vejledning og sparring indføring i og anvendelsesorienteret kontakt til forskningsfeltet. Ligeledes ses også på en række institutter/skoler normer for de studerendes projektvejledning. Samtidig ser panelet det som vigtigt, at vejlederen er en del af eller har tæt relation til forskningsmiljøet for at kunne vejlede ud fra kendskabet til relevante forskningsdiskussioner. Der er også flere eksempler på, at tværfaglige uddannelser har vejledere fra to fagmiljøer, og at tilrettelæggelsen af vejledningen dermed er med til at sikre vejledning i hele uddannelsens bredde.

Panelet ser dog samtidig to særskilte hovedproblemområder i AAU's arbejde med at sikre forskningsbaseret af uddannelserne. Det ene handler om, at brugen af nøgletal endnu ikke er tilstrækkelig solid, hvilket er et særligt problem på grund af den kraftige vækst, der har været i optaget på AAU's uddannelser. Det andet vedrører AAU's satsning på tværfaglige uddannelser, hvor der er brug for rammer for en kvalitativ diskussion af fagenes relation til hinanden, vægtning mellem fagene og opbygningen af en samlet uddannelse.

Den ny procedure fra forår/sommer 2015 for monitorering af studerendes mulighed for

kontakt til forskningsmiljø gennem nøgletal (STÅ/VIP) er aktuelt ikke tilstrækkelig solid. Målsætningen er, at nøgletal opgøres for den enkelte uddannelse på hver campus. I nogle tilfælde opgøres ratioen i praksis fælles for to uddannelser udbudt på to campusser, i andre tilfælde opgøres ratioen fælles for bachelor- og kandidatuddannelser og i et tredje tilfælde korrigeres den, efter selvevalueringsrapporten er færdiggjort. Samtidig har panelet diskuteret og anerkender dels det forhold, at AAU anvender flere, supplerende nøgletal for forskningsbaseret, og dels det forhold, at AAU gennem den løbende anvendelse af nøgletallet vil opnå erfaringer og dermed med tiden et mere solidt nøgletal. Panelets vurdering har dog været, at identificeringen af problemer på den enkelte uddannelse ikke er tilstrækkelig systematisk på et område, hvor den kraftige stigning i antal indskrevne studerende har sat forskningsbaseret under pres, fx gennem anvendelse af mange DVIP'er som projektvejledere. AAU's procedurer for STÅ/VIP-nøgletallet fastlægger, at den enkelte uddannelse skal vurdere, hvorvidt ratioen er tilfredsstillende. De foreliggende selvevalueringsrapporter viser ikke, at uddannelserne er begyndt på dette arbejde, heller ikke i tilfælde, hvor ratioen evt. kunne indikere et problem.

Ydermere ser panelet det som kritisk, at nøgletallet ikke indgår i den årlige monitorering, men kun i selvevalueringsrapporten, der udarbejdes hvert tredje år. Det skaber risiko for, at problemer der opstår i den mellemtilværende periode, ikke systematisk identificeres.

For det andet vurderer panelet, jf. kriterium IV, at håndteringen af dette problemområde i selvevalueringsrapporterne ikke er tilstrækkelig systematisk. Der er ikke en tydelig linje i opfølgningen gennem handlingsplaner, og i de tilfælde, hvor der i handlingsplaner lægges op til handlinger, er det

endnu for tidligt at sige, om de i praksis medfører bedre muligheder for kontakt.

Der er således efter panelets vurdering udfordringer i den systematiske identificering af problemer i de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljø, og særligt i håndteringen af problemer.

I lyset af AAU's generelle erkendelse af udfordringerne ser panelet det som mangelfuldt, at nøgletal vedrørende forskningsbasering ikke i højere grad indgår i den fremadrettede planlægning af bemandingen af uddannelserne.

Samtidig vurderer panelet, jf. kriterium IV, at AAU's kvalitetssikringssystem ikke tilstrækkeligt systematisk indfanger kvalitative problemer i forskningsbaseringen. Dette er særligt relevant i samspillet mellem forskningsmiljøer på tværfaglige uddannelser. Inddragelsen af eksterne eksperter i tilrettelæggelsen af selvevalueringsmøderne er ikke tilstrækkelig systematisk, og det kan være svært at nå ned til uddannelsens substans. Herudover risikerer det kvantitative fokus på forskningsbasering i selvevalueringsrapporterne at overskygge den kvalitative vurdering af vægtningen og balancen mellem forskningsmiljøerne bag uddannelsen. Panelet har diskuteret og anerkender positivt, at en gennemført audit på det teknisk-naturvidenskabelige fakultet med et kvalitativt fokus kan være et værdifuldt ledelses- og kvalitetssikringsinstrument, der kan anvendes fleksibelt, men vurderer samlet set, at centrale og væsentlige kvalitative udfordringer på nogle uddannelser ikke systematisk identificeres og diskuteres i selvevalueringsprocessen.

I det følgende beskrives og analyseres AAU's politikker, procedurer og praksis i forhold til at sikre uddannelsernes forskningsbasering. AAU's kvalitetssikringspolitik inden for kvalitetsområde 4, Forskningsdækning og –miljøer, opstiller målsætninger om, at:

- AAU's uddannelser er tilknyttet mindst et aktivt forskningsmiljø.
- Undervisningen varetages af undervisere, der deltager i eller har kontakt med relevante forskningsmiljøer.
- De studerende har mulighed for kontakt til relevante forskningsmiljøer (selvevalueringsrapporten, s. 69).

Panelet har set på særligt to forhold: For det første, hvordan AAU sikrer, at uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer, dvs. hvordan aktive forskningsmiljøer understøtter uddannelsernes moduler og fagelementer. Dette belyses i afsnittet 'Bemanding af fagelementer og uddannelser', dels med fokus på AAU's fremadrettede planlægning og bemanding af uddannelserne, og dels med fokus på AAU's monitorering af bemandingen.

For det andet ser panelet særligt nærmere på, hvordan de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøet sikres. Dette belyses i afsnittet 'De studerendes kontakt til forskningsmiljøet' med fokus på, hvordan AAU bruger problembaseret læring til at sikre dette hvordan kontakt til forskningsmiljøerne indgår i den fremadrettede bemanding af uddannelserne, samt hvordan AAU monitorerer uddannelsernes forskningsdækning fx gennem selvevalueringsprocessen og studienævnsrapporters anvendelse af nøgletal (se s. 41). Herudover behandles AAU's sikring af undervisernes faglige kvalifikationer i kapitlet (se s. 39).

Boks 2 - AAU's nøgletal for STÅ/VIP og VIP/DVIP

En række nøgletal indgår i selvevalueringsprocessen og studienævnrapporter, herunder VIP/DVIP, STÅ/VIP og STUD/VIP, jf. kriterium I-II om nøgletal. VIP/DVIP-ratioen viser forholdet mellem undervisningstimer, vejledningstimer mv. foretaget af henholdsvis internt ansatte VIP'er typisk med forskningsforpligtelser og –meritering og eksternt ansatte DVIP'er. VIP/DVIP-ratioen er således god til at give en indikation på forholdet mellem den forskningsbaserede undervisning og den undervisning, der forestås af undervisere, som kan være praktikere. Ratioen siger derimod ikke noget om omfanget af undervisning og vejledning, og kan derfor ikke vise noget om de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøet, fordi studerende i antal eller årsværk ikke indgår i ratioen.

STÅ/VIP-ratioen viser forholdet mellem antal undervisningstimer, vejledningstimer mv. opgjort i årsværk foretaget af internt ansatte VIP'er typisk med forskningsforpligtelser og –meritering og antal studenterårsværk. STÅ/VIP-ratioen viser ikke noget om de studerendes mulighed for kontakt til eksternt ansatte undervisere og vejledere, fx DVIP'er.

Det fremgår af Notat om Nøgletal, at STÅ/VIP defineres som "Antal studenterårsværk i forhold til antal VIP'er skal opgøres som antal studenterårsværk pr. 1.9. det pågældende år i forhold til antal VIP'er, der underviser på uddannelsen i det pågældende år" (selvevalueringsrapporten, s. 119). Andre steder defineres STÅ/VIP dog som "studenterårsværk i forhold til antal VIP årsværk (STÅ/VIP)" (audit trail 2, s. 2).

STUD/VIP-ratioen viser forholdet mellem antal ressourceudløsende studerende på uddannelsen pr. 1.9. det pågældende år i forhold til antal VIP'er, der underviser på uddannelsen i det pågældende år.

Panelet har i audit trail 2 valgt at se nærmere på, hvordan forskningsbaseringen i praksis sikres særligt på *bachelor- og kandidatuddannelserne i teknoantropologi, bacheloruddannelsen i medicin, kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi, cand.merc., bachelor- og kandidatuddannelserne i international virksomhedskommunikation og kandidatuddannelserne i lærings- og forandringsprocesser*. Uddannelserne er karakteriseret ved, at de dækker flere fakulteter og hovedområder, flere campusser og inkluderer også uddannelser, der har haft et stigende optag. To af uddannelserne er desuden tværfaglige. Herudover medtages også forskningsbaseringen på uddannelser, der indgår i andre audit trails.

Uddannelsernes tilknytning til relevante faglige miljøer

I dette afsnit analyseres, hvordan AAU gennem fremadrettet bemanning og gennem monitorering sikrer, at forskningsmiljøerne understøtter uddannelserne og deres fagelementer.

Bemanning af fagelementer og uddannelser

Dokumentet *Organisering af kvalitetsledelse af uddannelser på Aalborg Universitet* fastlægger, jf. kriterium II, at det er institutledelserne, der har ansvaret for at varetage og sikre "kvalitet og sammenhæng i instituttets forskning og undervisning, [og] at instituttet kan levere forskningsbaseret undervisning til relevante uddannelser" (selvevalueringsrapporten, s. 62 og 31).

AAU har i audit trail-dokumentationsmaterialet vedlagt to eksempler på, at Institut for Læring og Filosofi og Institut for Kultur og Globale Studier selv har formuleret, hvad der kaldes *egne kvalitetssikringsprocedurer* som led i deres implementering af universitetets kvalitetssikringssystem (audit trail 2, s. 296-320 og 1022-1029). Videre har AAU i *supplerende oplysninger* vedlagt beskrivelser fra Institut for Planlægning, Institut for Medicin og Sundhedsteknologi og Institut for Økonomi og Ledelse, hvor AAU tager det forbehold, at der er tale om interne arbejdsdokumenter, "der ikke har nogen formel status i universitetets kvalitetssikringssystem" (supplerende oplysninger fra AAU, s. 2). Disse procedurer og be-

skrivelser viser, at studienævn eller skoler som hovedregel sender en rekvisition på undervisning til et eller flere institutter, og denne ofte behandles i et undervisningsudvalg under institutlederne, der udpeger VIP'er til de enkelte undervisningsopgaver. På den baggrund indgås aftaler mellem institutleder, studieleder og studienævn-formand.

På Institut for Medicin og Sundhedsteknologi (HST) koordineres bemanning af uddannelserne ifølge proceduren af instituttets undervisningsudvalg HST-UU. Institutet har udpeget en undervisningsleder, som med reference til institutlederen er formand. Hver af instituttets faggrupper er repræsenteret, og HST-UU har dermed forudsætninger for at koordinere bemanningen på baggrund af viden om VIP'ernes faglige og pædagogiske kompetencer og undervisningskapacitet. HST-UU starter semesterplanlægningen to gange årligt med at udpege semesterkoordinatorene, der melder tilbage til HST-UU med forslag til bemanning af semestrene baseret på rekvisitioner fra skolerne. HST-UU godkender den endelige semesterbemanning på efterfølgende møder (supplerende oplysninger fra AAU, s. 8). Institutlederne bekræftede på panelets andet besøg modellen for semesterplanlægningen og fremhævede herudover dels flerårsplaner, som et redskab til at kunne identificere eventuelt kommende problemer og dels opbygning af forskningsmiljøer ved at ansætte ph.d.-studerende mv. Flere VIP'er fortalte på andet besøg, at de som deltager i forskningsgrupper også drøftede undervisningsopgaverne. Også skolerne beskriver en model, hvor vægten lægges på "den tætte dialog mellem institut-, studieleder og studienævn-formand" (supplerende oplysninger fra AAU, s. 148 og 170).

Der er herudover eksempler på, at andre procedurer skal sikre sammenhæng mellem uddannelsernes fagelementer og forskningsområderne. Af *Supplerende regler vedr. ansættelse af videnskabeligt personale ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet* fremgår det, at studielederen høres ved

ansættelse af professorer og lektorer (audit trail 2, s. 168). På Institut for Læring og Filosofi høres forskningsledere, studieledere og studienævn-formænd om behovet for nye stillinger (audit trail 2, s. 307). Det er dog ikke altid, at den tætte dialog fungerer godt i praksis. Studienævnsreferater fra *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljø-planlægning* fra november 2014 peger på, at instituttet ikke har bevågenhed overfor bemanningen af uddannelsen og "behovet for, at 'uddannelsessiden' får mulighed for dialog med institutsiden om stillingsønsker og – planlægning med henblik på at sikre den forskningsbaserede undervisning, som nogle gange 'glemmes' af institutterne" (audit trail 3, s. 224).

Monitorering af sammenhæng mellem forskningsmiljø(er) og fagelementer

Panelet konstaterer, at AAU monitorerer uddannelsernes tilknytning til relevante faglige miljøer gennem selvevalueringsprocessen, og at spørgsmålet ikke indgår i *Procedure for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser*, de løbende evalueringer eller studienævnsrapporterne. Det konstateres, at monitoreringen i selvevalueringsprocessen er kvantitativt orienteret, og at forskningsbaseret ofte behandles ganske kortfattet. En række kvalitative spørgsmål i samspillet mellem forskningsområder og uddannelser bliver dermed ikke systematisk identificeret og behandlet, fx på tværfaglige eller flerfaglige uddannelser. Dette eksemplificeres i det følgende.

Selvevaluering er det primære redskab til monitorering og løbende evaluering af, hvordan forskningsmiljøerne understøtter de enkelte uddannelser. Hvordan tilknyttede forskningsmiljøer understøtter uddannelsen indgår ikke i *Procedure for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser*, de løbende evalueringer eller studienævnsrapporterne (selvevalueringsrapporten, s. 273-300).

Rapportskabelonen fra fakulteterne skal understøtte de enkelte selvevalueringsrapporter, fx gennem spørgsmålet [4.1:] *Hvilke*

forskningsmiljøer leverer undervisning til uddannelsen? Redegørelse: SL [studieleder] IL [instituttleder]. Uddybende hedder det, at ”uddannelsesoversigten fra studieordningen skal suppleres med en kolonne, hvori det/de forskningsmiljø/-er, der forestår undervisningen i de enkelte moduler anføres” (audit trail 1, s. 33).

Uddannelserne, som indgår i audit trail 2 om forskningsbaseret (se ovenfor), følger skabelonen. Sammenhængen mellem forsk-

ningsmiljø og fagelementer/moduler beskrives i en tabel i rapporterne (et eksempel er gengivet i tabel 14 nedenfor). For uddannelserne i *medicin* og *erhvervsøkonomi* beskrives også de modulansvarlige (audit trail 2, s. 510, 35, 191, 574 mv. og 898). Hertil er der i de enkelte rapporter kvalitative bemærkninger på typisk 0-5 linjer under punkterne om forskningsdækning af uddannelsens fagelementer. I enkelte tilfælde er bemærkningerne lidt længere.

Tabel 14 – Eksempel på dokumentation af sammenhæng mellem uddannelsens fagelementer og forskningsmiljøer

Sem.	Modul	Forskningsmiljøer															
		FiU		ICL		LUF		CfU		CLiO		CAF		PBL			
		Å	C	Å	C	Å	C	Å	C	Å	C	Å	C	Å	C		
7.	Problemorientering og undersøgelsesdesign	*		*	*		*	*	*	*		*	*	*	*		
7.	Viden om læring og forandringsprocesser	*		*	*		*	*	*	*		*	*	*	*		
8.	Læring i multikulturelle kontekster	*		*	*		*							*			
8.	Pædagogik og pædagogisk innovation	*		*	*		*							*	*		
8.	Organisatorisk læring (valgmodul)						*			*				*			
8.	Uddannelse og kompetenceudvikling i internationale institutioner og organisationer”	*		*	*		*							*			
8.	Unge og uddannelse (valgmodul) (Kun Kø-						*		*								
8.	Sundhed og læring (valgmodul) (Kun Køben-						*										
9.	Læringsportfolio og faglig udviklingssamtale i teori og praksis”	*					*	*	*			*		*			
9.	Læring og forandring i praksis	*		*	*	*		*	*	*		*		*	*		
10.	Kandidatspeciale	*		*		*		*		*		*		*	*		

Kilde: Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser (audit trail 2, s. 190)

I rapporten for *kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser* omtales, at der er samspil mellem de enkelte fagmodulers indhold og de forskningsmiljøer, hvorfra undervisere rekvireres (audit trail 2, s. 193). På *bachelor og kandidatuddannelsen i international virksomhedskommunikation* forklares det i rapporten, hvorfor forskningsproduktionen ligger under fakultetets gennemsnit, og hvordan aktuell forskning bruges i undervisningen (audit trail 2, s. 900 ff.).

I selvevalueringsrapporten fra maj 2014 for *bacheloruddannelsen i by-, energi- og miljøplanlægning* nævnes det stigende optag.

Det har ”ikke været problematisk i forhold til forskningsdækning” og der er ”ingen problemer med at dække den konkrete undervisning med forskningsaktive undervisere”. Det suppleres af indflyvning af undervisere fra Aalborg til campus København og videokonferencer. Der er ingen diskussion af bacheloruddannelsens forskningsmiljø i selvevalueringsrapporten (audit trail 1, s. 403-406).

På uddannelsens selvevalueringsmøde med den eksterne ekspert i oktober 2014 nævnes ikke studerendes kritik fra evalueringerne af manglende vægt på teknisk-

naturvidenskabeligt indhold (fx audit trail 1, s. 440), men det bemærkes i mødereferatet, at "der er visse problemer blandt andet i forhold til navnet, der jo hedder noget med energiplanlægning, men der er stort set ikke noget om emnet energiplanlægning på bacheloruddannelsen" Forskningsbasering indgår ikke i selvevalueringsmødets diskussion af bacheloruddannelsen (audit trail 1, s. 580-583).

Derimod diskuteres uddannelsens forskningsbasering på flere møder *efter* selvevalueringsrapporten og selvevalueringsmødet.

Handlingsplansmødet blev afholdt i december 2014, og her blev identificeret faglige udfordringer i forskningsgruppen på byplanområdet, og der er et ønske om "at indgå i dialog med Institut for Planlægning om stillingsplanlægningen" (audit trail 1, s. 590). Også i Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultets uddannelsesberetning fra januar, på et møde i skolens studieråd i februar 2015 og på et møde mellem institutleder, studieleder og studienævnsformand i marts behandles spørgsmålet (audit trail 1, s. 588, 604-605 og audit trail 3, s. 332). Af mødet i marts fremgår det, at der har manglet personer, som kan træde til, når nøglepersonerne ikke er til stede. Dette har bidraget til øget frafald. Derudover har der manglet opbakning fra [forsknings]grupperne i forhold til koordinatorene. Mangel på kontinuitet og udfordringer med at få uddannelsen op at køre på to campusser nævnes også, og samtidig konstateres det, at der er sat en række initiativer i gang, der allerede har forbedret flere punkter.

På en række af selvevalueringsmøderne med eksterne eksperter for de øvrige uddannelser behandles samspillet mellem forskning og uddannelse også ganske kortfattet.

På selvevalueringsmødet for *kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi* med linjespecialiseringer er der en kortere drøftelse af, om og hvordan forskningsgrupperne skal være dedikerede og synlige i forhold til un-

dervisningen (audit trail 2, s. 630). På selvevalueringsmødet for *bacheloruddannelsen i medicin* deltager to eksterne aftagere fra medicinalindustrien. Der er fokus på den beslægtede *bacheloruddannelse i medicin med industriel specialisering*, og fra de to aftagere er der henholdsvis oplæg med særligt fokus på medicinalindustriens behov og MedIS-uddannelsens relevans, samt oplæg om aftagernes behov for kandidater fra MedIS-uddannelsen og refleksioner over uddannelsens indhold og sigte. Forskningsbasering er ikke et tema på mødet, og *bacheloruddannelsen i medicin* behandles kun ganske kortfattet (audit trail 2, s. 44-50), til trods for, at uddannelsen på AAU optog de første studerende i 2010. Det fremgår dog, at de to uddannelser samlæses de første fire semestre. Heller ikke i den efterfølgende handlingsplan indgår forskningsbasering som et spørgsmål.

Derimod indgår samspil mellem forskning og uddannelse centralt i en særlig gennemført audit på uddannelserne i *tekn antropologi*, hvor der i 2015 endnu ikke er påbegyndt en selvevalueringsproces. Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet indførte i 2015 muligheden for en uddannelsesaudit, og siden er der gennemført en på *tekn antropologi*. Auditten er ikke nævnt i kvalitetsstyringspolitikken eller AAU's selvevalueringsrapport. Muligheden "(b)ruges ikke systematisk, men udelukkende på anledning – fakultetsledelsen vurderer hvorvidt" (audit trail 2, s. 359). Muligheden er først og fremmest rettet mod uddannelser, der er forholdsvis nye. Auditten sætter blandt andet fokus på "Kvalitetskultur og ledelsesansvarlighed - Handler om et miljø og dets ledelses evne til at tage ansvar for den faglige helhedskvalitet. Der er fokus på: Samspil mellem forskning og uddannelse – understøtter de hinanden?". I den gennemførte audit identificerer det tilknyttede panel i rapporten flere kvalitetsudfordringer på den tværfaglige uddannelse: Uafklarede forskelle mellem uddannelserne i Aalborg og København, manglende klar faglig profil for kandidaterne og at der ikke er "taget ansvar for at forskningsunderstøttelsen af den nye

uddannelse fokuserer mere specifikt på teknoantropologi fremfor andre allerede etablerede fagligheder” (audit trail 2, s. 403 ff.).

Studielederne gav på panelets andet besøg udtryk for, at auditten på *teknoantropologi* blev iværksat for at adressere nogle ad hoc-problemer, og at mange problemer også kan håndteres ad-hoc uden om selvevalueringen. Systematikken i selvevalueringen fanger indikatorer på problemer fx gennem handlingsplanen. Studielederne betonedede, at det også var nødvendigt at supplere selvevalueringerne med andre metoder. Således var det vurderingen fra studielederne, at identifikation af problemer havde ført til revision af flere uddannelser, fx *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning* med hensyn til manglende energifaglighed, og *kandidatuddannelsen i arkitektur* med hensyn til teknisk indhold.

For *kandidatuddannelsen i arkitektur (cand.polyt.)* var det som led i en uddannelsesakkreditering i 2011 det eksterne akkrediteringspanels vurdering, at de tekniske titler ikke fuldt ud blev understøttet af uddannelsens indhold. Styrelsen for Videregående Uddannelser traf i 2012 afgørelse om, at uddannelsernes tekniske titler kunne godkendes med den betingelse, at AAU foretog ændringer i uddannelserne, så tvivlen om uddannelsernes identitet som teknisk-videnskabelige bliver fjernet (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 1). Denne proces fandt sted før AAU's selvevalueringprocesser var implementeret.

Fakulteternes uddannelsesberetninger tager i 2015 forskningsmiljøernes understøttelse af fagelementer op. I Det Humanistiske Fakultets Uddannelsesberetning nævnes, at ”VIP-dækningen af undervisningen og vejledningen har været presset; fakultetet har oplevet det vanskeligt at udbygge forskningsmiljøerne i samme takt som det stigende optag. Derudover har det vist sig problematisk at rekruttere forskere til visse fagområder” (audit trail 5, s. 212-213). I Det Samfundsvidenskabelige Fakultets Uddan-

nesberetning tales der om fastlærerdækningen (audit trail 5, s. 576). I det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultets Uddannelsesberetning nævnes forskningsbasering også: ”fakultetet har i de sidste år ligeledes fokuseret på at monitorere frafald og effektivitet, haft et øget fokus på forskningsdækningen på de enkelte uddannelser, ligesom fokus i øjeblikket naturligvis er på implementering af studiefremdriftsreformen og institutionsakkreditering” (audit trail 5, s. 770).

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at kvalitets sikringssystemet placerer *ansvaret* for forskningsbasering hos institutledelserne, og at der er en fungerende og beskrevet praksis, hvor studienævn eller skoler sender en rekvisition på undervisning til institutterne, der herefter udpeger VIP'er til de enkelte undervisningsopgaver. Flere VIP'er fortalte, at de som deltagere i forskningsgrupper også drøftede undervisningsopgaverne, og panelet ser dette som en styrke i forankringen og som et element i kvalitetssikringen af bemanningen.

Når det handler om monitoreringen, ser panelet et problem i den manglende systematiske identifikation af kvalitetsudfordringer, fx på tværfaglige uddannelser. *Procedure og skabelon for selvevalueringss rapportens evaluering af forskningsbasering* har i høj grad fokus på kvantitative indikatorer og har i mindre grad fokus på kvalitative spørgsmål. Dette afspejler sig også i det forholdsvis kortfattede fokus på kvalitative spørgsmål i forbindelse med forskningsbasering af uddannelser, som er refereret fra selvevalueringss møderne med eksterne eksperter, og som panelet fik indtryk af på andet besøg, jf. også kriterium IV.

Panelet har i audit trail-dokumentationsmaterialet set eksempler på, at der på tværfaglige uddannelser har været problemer med manglende balance mellem tekniske/samfundsvidenskabelige/humanistiske forskningsmiljøer bag uddannelserne. Det drejer sig om *kandidatuddannelsen i arkitek-*

tur (cand.polyt.) og de naturvidenskabelige uddannelser i *teknoantropologi* og *by-, energi- og miljøplanlægning*.

Problemstillingerne er blevet identificeret på forskellig vis. For *kandidatuddannelsen i arkitektur (cand.polyt.)* var det som led i en uddannelsesakkreditering i 2011 baseret på det eksterne akkrediteringspanels vurdering. For *bacheloruddannelsen i by-, energi- og miljøplanlægning* blev balancespørgsmålet adresseret af studerende i evalueringer og af en professor i *energi*. Men i selvevalueringsrapporten og på selvevalueringsmødet var vurderingen, at det "ikke [har] været problematisk i forhold til forskningsdækning" (audit trail 1, s. 403) og at der "ingen problemer [er] med at dække den konkrete undervisning med forskningsaktive undervisere" (audit trail 1, s.403). Først på en række efterfølgende møder med institutleder, studieleder og studienævnsformand drøftes problemer med hensyn til forskningsmiljøers understøttelse af dele af uddannelsen.

For *teknoantropologi*, hvor selvevalueringsprocessen i 2015 endnu ikke var gået i gang, var anledningen til auditten, at dekanatet blandt andet havde en "[b]ekymring for, at det tekniske indhold i uddannelsen er for lille" og "[b]ekymring for, at fordelingen af undervisningsopgaverne på fagpersoner ikke afspejler en rimelig balance mellem det antropologiske, STS-mæssige og tekniske". [STS = Science, Technology and Society]

Akkrediteringspanelet vurderer positivt, at identificerede problemer vedrørende manglende balance mellem tekniske/samfundsvidenskabelige/humanistiske forskningsmiljøer bag uddannelserne og miljøernes samspil med forskningsmiljøerne følges op i form af fx studieordningsrevisioner. Panelet vurderer ligeledes positivt, at der informeres om problemerne i fx fakulteternes uddannelsesberetninger til direktionen.

AAU arbejder efter panelets vurdering ambitiøst med at udvikle og tilrettelægge tværfaglige og flerfaglige uddannelser baseret på samspil mellem forskningsområder,

samspil mellem uddannelse og institutter på forskellige fakulteter mv., som i de tre eksempler nævnt her. Dette indebærer ofte, at nye og uvante samarbejdskonstellationer skal afprøves, hvilket kan indebære både gevinster og udfordringer med stor betydning for uddannelsens kvalitet, relevans og faglige profil.

Panelet anerkender, at det er et vigtigt hensyn, at kvalitetssikringsystemet et 'slankt' og ikke for omfattende, men vurderer, at den ambitiøse tilgang i udvikling og tilrettelæggelse af tværfaglige og flerfaglige uddannelser ikke i tilstrækkelig grad i afspejler sig i designet og gennemførelsen af AAU's selvevalueringsproces, jf. kriterium IV, som på forskningsområdet er kvantitativt orienteret. Det rejser spørgsmålet om AAU's selvevalueringsprocesser i tilstrækkelig systematisk grad adresserer kvalitative spørgsmål, som fx samspil mellem forskningsområder bag tværfaglige eller flerfaglige uddannelser kan indeholde. Panelet vurderer, at auditten af uddannelserne i *teknoantropologi* med et kvalitativt fokus kan være et værdifuldt ledelses- og kvalitetssikringsinstrument, der kan anvendes fleksibelt. Men auditten som redskab "bruges ikke systematisk". Panelet vurderer, at universitetet med fordel kunne overveje, om elementer fra auditten kan indgå i den systematiske kvalitetssikring.

Underviseres faglige kvalifikationer

Dette afsnit beskriver og analyserer, hvordan AAU sikrer underviserens faglige kvalifikationer gennem dels ansættelsesprocedurerne og dels gennem de årlige MUS- og GRUS-samtaler. Underviserens pædagogiske kompetencer behandles i kriterium IV.

Universitetets kvalitetssikringspolitik inden for området *Forskningsdækning og –miljøer* (kvalitetsområde 4) har en målsætning om at "[u]ndervisningen varetages af undervisere, der deltager i eller har kontakt med relevante forskningsmiljøer" (selvevalueringsrapporten, s. 69).

Det er institutlederne, der er ansvarlige for, at underviserne deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forskningsmiljøer, ligesom institutlederne har ansvar for at sikre undervisernes faglige og pædagogiske udvikling. Institutlederen har desuden ansvaret for, at DVIP'er sikres en passende kompetenceudvikling (selvevalueringsrapporten, s. 20 og 418).

Universitetets generelle ansættelsesprocedure understøtter dette. Ved ansøgning skal ansøger blandt andet redegøre for sine videnskabelige kvalifikationer gennem publikationsliste og sine pædagogiske ditto. Bedømmelse foretages på baggrund af *Stillingsstruktur for videnskabeligt personale ved universiteter* samt stillingsopslagets kvalifikationskrav. Som nævnt ovenfor fremsendes bedømmelsen af ansættelser på professor- og lektorniveau på både Det Sundhedsvidenskabelige og Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet desuden til relevante studieledere for at sikre sammenhæng mellem profil og behov på uddannelsessiden (audit trail 2, s. 168 – 169, 523 – 524).

DVIP'ere er ikke omfattet af den ovenstående proces, og der er heller ikke nogen fælles procedure på området.

Eksterne lektorer ansættes normalt for en treårig periode. Ansættelsen forudsætter, at et fagkyndigt bedømmelsesudvalg har erklæret ansøger for kvalificeret (audit trail 2, s. 135 – 141). Institut for Økonomi og Ledelse har en ambition om fremover i højere grad at invitere DVIP'ere til at deltage i forskningsseminarer og pædagogisk videreuddannelse (supplerende oplysninger fra AAU, s. 20-22). På besøget blev det af både VIP'er og DVIP'er desuden bekræftet, at nogle DVIP'er deltager i forskningsgrupper. Videre hedder det, at "(p)å nogle af linjerne deltager DVIP på evalueringsmøder osv. og derfor anses de for at være en del af forskningsmiljøet. Der afholdes således lærermøder på nogle af linjerne hver måned, hvor DVIP inviteres når det vurderes, at der

er noget på agendaen, som har deres interesse. På andre linjer er der minimum ét formelt møde med DVIP staben per semester for at sikre, at de er opdateret på forskningen, og er opdateret på hvad god vejledning er" (audit trail 2, s. 784). På Institut for Læring og Filosofi er det ifølge en ekstern underviser almen praksis, at DVIP'er deltager i forskningsgrupper. I praksis har de fleste DVIP'er været ph.d.-studerende på instituttet (audit trail 2, s. 293).

En anden procedure vedrørende det videnskabelige personales (VIP) fagliges kvalifikationer er de årlige medarbejderudviklingssamtaler (MUS) (selvevalueringsrapporten, s. 31). Dette omfatter ikke DVIP. Samtalerne omhandler fortrinsvis forskning, men også ofte undervisning. Af universitetets MUS-skabelon kan det ses, at der er et punkt, der omhandler den enkelte VIP'ers rolle som forsker, ligesom at der et punkt om personens karriereplaner. Organiseringen af MUS varierer på tværs af de forskellige institutter. Eksempelvis inviteres alle VIP'er på Institut for Ledelse og Økonomi til MUS-samtale. Udover MUS-samtaler afholder institutleder samtaler med de enkelte forskningsgruppeledere og forskningsgrupper, bl.a. på baggrund af forskningsgruppernes eksisterende strategier og handlingsplaner og udvalgte performanceindikatorer (herunder publikationer og andet). DVIP har mulighed for samtale med studieleder (supplerende oplysninger fra AAU, s. 21). På Institut for Medicin og Teknologi er der en forventning om, at alle instituttets forskere/undervisere er medforfattere på gennemsnitligt mindst én BFI-udløsende publikation årligt (supplerende oplysninger fra AAU, s. 13). Tilsvarende er der på Institut for Kultur og Globale Studier en forventning om, at alle forskere på lektorniveau og derover producerer minimum 2 BFI-point per år, mens adjunkter forventes at producere 6 BFI-point i adjunktperioden (supplerende oplysninger fra AAU, s. 171).

Også i selvevalueringsrapporterne indgår forskningspublikationer på aggregeret niveau gennem spørgsmålet, [4.2]: "Hvor

mange forskningspublikationer har de undervisende VIP'er fra de for uddannelsens mest centrale forskningsmiljøer produceret de seneste tre år? Redegørelse: SL (Data: AUB) Vurdering: SL/IL" (selvevalueringsrapporten, s. 559). På den baggrund udarbejdes der blandt andet oversigter over det eller de forskningsmiljøer, der forestår undervisningen på de enkelte moduler (selvevalueringsrapporten, s. 20). På mødet med studielederne blev selvevalueringens indikatorer fremhævet som nyttige i forhold til at detektere problemer med forskningsdækning, og at de som sådan har haft en disciplinerende virkning, fordi institutleder – og i yderste tilfælde også dekanatet – nu kan alarmes.

Diskussion og vurdering

Panelet vurderer, at der sker en systematisk sikring af det videnskabelige personales faglige kvalifikationer gennem dels ansættelsesprocedurerne og dels på individ- og gruppeniveau gennem de årlige MUS og GRUS-samtaler. Panelet ser det som positivt, at der i materialet er flere eksempler på, at DVIP'er inkluderes i forskningsmiljøerne på de enkelte institutter, om end praksis er forskellig fra sted til sted. Ligeledes vurderer panelet det positivt, at de vurderes af et udvalg inden ansættelse, ligesom at flere af dem rekrutteres med ph.d. eller anden erfaring fra AAU.

De studerendes kontakt til forskningsmiljøet

Panelet ser i dette afsnit nærmere på, hvordan de studerendes mulighed for kontakt indgår i den fremadrettede bemanding af uddannelserne, og dels med fokus på AAU's monitorering gennem fx selvevalueringsprocessen og studienævnsrapporters anvendelse af nøgletal.

Det er en målsætning i AAU's kvalitetssikringspolitik, at de studerende har mulighed for kontakt til relevante forskningsmiljøer. Herudover indgår spørgsmålet indirekte i *politikken om nøgletal*, idet nogle af nøgletallene omfatter forskningsbaseret læring.

Problembaseret læring er en central del af tilrettelæggelsen af AAU's uddannelser, herunder via forskningsmetodisk tænkning og vejledning. Panelet har derfor været særligt interesseret i, hvordan AAU arbejder med problembaseret læring via vejlederne i forhold til at understøtte de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne.

Ikke alle vejledere er imidlertid ansatte forskere, og panelet konstaterer, at institutterne ikke har procedurer for eller praksis for *fremadrettet* i planlægningen af kommende semestre at sikre balancen mellem interne forskere (VIP'er) og eksterne undervisere (DVIP'er) eller antal studerende i forhold til antal VIP'er.

Selvom panelet anerkender, at der er gode eksempler på, at AAU arbejder med at integrere DVIP'er i forskningsmiljøer, konstaterer panelet, at flere uddannelser nævner VIP/DVIP-balancen som en problemstilling. Der er procedurer for *bagudrettet* monitorering af VIP/DVIP-ratioen, som flere uddannelser anvender til at identificere udfordringer, jf. ovenfor. Samtidig er der først fra foråret 2015 indført en systematisk monitorering via STÅ/VIP-ratioen.

Boks 3 – Problembaseret læring på AAU

AAU er kendt som et universitet, der baserer undervisningen på problembaseret læring, kaldet Aalborg-modellen. Problembaseret læring er anvendt på AAU siden universitetets oprettelse i 1974. Universitetet huser desuden et forskningscenter i problembaseret læring under UNESCO, hvilket også leverer input til den løbende kompetenceudvikling af underviserne.

Den problembaserede læring kan beskrives som problemorienteret projektarbejde. StudiefORMEN tager udgangspunkt i studentens arbejde med projekter, der defineres ud fra problemorientering, deltagerstyring, gruppearbejde, kritisk tilgang, tværfaglighed og arbejde med autentiske problematikker.

Læringsfilosofien lægger op til en høj grad af selvstændigt projektarbejde, som også stiller krav til lærings- og studiemiljøet.

Kurserne på AAU tilrettelægges efter principperne for den problembaserede læring typisk ved, at et semester består af 15 ECTS-point kurser og 15 ECTS-point problemorienteret projektarbejde udført i grupper. Kurserne skal understøtte projektarbejdet og skal medvirke til at sikre indfrielsen af læringsmålene for forløbet. Vejlederne af projekterne kan både være fastansatte undervisere (VIP) og eksterne undervisere (DVIP).

De studerendes mulighed for kontakt - problembaseret læring

AAU's pædagogiske fundament for uddannelser er problembaseret læring (PBL-modellen). Læringsformen tager udgangspunkt i forskningsmetodisk tænkning, og træner de studerende i at arbejde problemorienteret og fx hypotesedrevet med autentiske problemstillinger i projekter, som oftest er defineret ved følgende karakteristika: deltagerstyring, gruppearbejde, kritisk tilgang, tværfaglighed (selvevalueringsrapporten, s. 21).

De studerende og en række VIP'er beskrev på panelets andet besøg PBL-modellen som et vigtigt element i at sikre, at studerende får tilknytning til det faglige miljø, det faglige miljøes metodikker og regelmæssig har faglig kontakt til undervisere. Panelet anerkender at projektarbejdsformen i PBL giver de studerende førstehåndserfaringer med forskningsmetoder og derved potentielt en tættere tilknytning til det faglige miljø. Panelet har også set, at der på en række institutter/skoler er normer for de studerendes kontakt til projektvejledning (supplerende oplysninger fra AAU, s. 51). På det teknisk-naturvidenskabelige område opgøres antallet af vejledningstimer pr. studerende typisk til 34-40 timer pr. semester, og på det humanistiske og samfundsvidenskabelige fra 9 til 14 timer (Opgørelser over studieak-

tivitet, s. 2 ff). Der er også flere eksempler på, at tværfaglige uddannelser har vejledere fra to fagmiljøer, hvilket er med til at sikre vejledning i hele uddannelsens bredde. De studerende er generelt meget positive overfor projektvejledningen, men forholder sig ikke til hvorvidt vejlederne har forskningsbaggrund.

Flere studerende betonedede på andet besøg det udbytte, de opnår med eksterne lektorer som undervisere. Et eksempel var en DVIP, som udover at undervise arbejdede med hjemmesider og kommunikation. Det giver god mening for undervisning og vejledning, og flere studerende gav udtryk for, at der var en rød tråd i de cases, gæsteunderviserne anvendte. Der er også studerende, der betoner udbyttet af den vejledning, som fastansatte VIP'er står for. Nogle studerende får nu *klyngevejledning*, som omfatter flere studerende. Det er en af løsningerne på udfordringerne som følge af mange studerende pr. underviser.

De studerendes mulighed for kontakt - fremadrettet

Samtidig med, at panelet anerkender det pædagogiske fundament i problembaseret læring som en vigtig mulighed for de studerendes kontakt til forskningsmiljøerne, noteres det, at en række miljøer på AAU selv nævner den manglende balance i anven-

delsen af VIP og DVIP i undervisning og projektvejledning som en udfordring. Panelet bemærker derfor videre, at AAU's kvalitetssikringssystem ikke indeholder procedurer for brug af nøgletal (VIP og DVIP, forskellige grupper af VIP og (STÅ/VIP) i den fremadrettede bemanning af undervisning og vejledning.

Eksempelvis nævnes på Institut for Planlægning kvantitative opgørelser som STÅ/VIP og VIP/DVIP ikke i forbindelse med arbejdet med at sikre bemanningen af undervisningen (supplerende oplysninger fra AAU, s. 4). Institut for Kultur og Globale Studier udregner hverken STUD/VIP ratio eller VIP/D-VIP ratio i forbindelse med udarbejdelse af de årlige stillingsplaner. Instituttet er "så tæt på de faglige miljøer, at det ikke er nødvendigt" (audit trail 2, s. 1027). Den halvårslige runde om undervisningsbehov og undervisningsdækning giver IL og SL et kvalitativt overblik over, hvilke kompetencer der p.t. mangler, som herefter indgår i overvejelser om stillingsplan". Det fremgår, at der er ansat 77 VIP, 20 ph.d.- studerende og en række DVIP (audit trail 2, s. 1022-1029). Opgørelse af antal studenterårsværk i forhold til antal VIP-årsværk (STÅ/VIP-ratio) indgår heller ikke i institutternes fremadrettede bemanning af semestrene, ligesom der ifølge beskrivelserne ikke er fokus på forskellige grupper af VIP.

Derimod er der på Institut for Økonomi og Ledelse i december 2014 "igangsat en mere systematisk monitorering af DVIP-anvendelsen på de enkelte uddannelsesstrin og fagområder for bedre at "kunne følge udviklingen i VIP/DVIP ratioen og anvende dette materiale i forbindelse med stillingsplanlægningen" og at "kunne differentiere mellem forskellige typer af DVIP" (supplerende oplysninger fra AAU, s. 22). Herunder indgår VIP/DVIP-ratioer i processen med dekanatet med *Uddybende bemærkninger til stillingsønsker 2015 for Økonomi og Ledelse*.

Panelet noterer, at flere studienævn, skoler og institutter samtidig med dette er op-

mærksomme på, hvordan det stigende optag over flere år dels har sat forskningsbaseringen under pres og dels nødvendiggjort anvendelsen af flere DVIP'er i undervisning og vejledning.

På Skolen for Økonomi og Erhvervsstudier nævnes i marts 2014, at instituttet har en relativt lav fastlærerdækning, og at en øget brug af DVIP vil sænke undervisningskvaliteten. I selvevalueringsrapporten for *erhvervsøkonomiuddannelserne* nævnes, at DVIP i perioder er prioriteret som projektvejledere (audit trail 2, s. 530 ff.). Derfor er der behov for ansættelser for at sikre en tilstrækkelig forskningsbaseret undervisning. Man vil gerne have en fastlærerdækning på ca. 65 %, men "der et godt stykke op til, at vi samlet når dette" (audit trail 2, s. 821). I Institut for Kultur og Globale Studiers dokument hedder det, at "Væksten i antal studerende og opstart af nye uddannelser/specialiseringer har de sidste par år udgjort en udfordring, hvor det har været svært at følge med". AAU's indførte adgangsbegrænsning med virkning fra optaget 2015 nævnes som et tiltag i den forbindelse (audit trail 2, s. 1027 og 1022-1029). Også af selvevalueringsrapporten for *kandidatuddannelserne i turisme* fra juni 2015 fremgår det, at DVIP i perioder er prioriteret som projektvejledere (audit trail 5, s. 1547-1548). På en teknisk uddannelse, hvor undervisningsbelastningen for mange undervisere er for høj, nævnes det, at skolen har vejledt instituttet til at lade sig inspirere af andre institutter, og evt. anvende DVIP. Dog fremgår det også, at adgangsbegrænsningen på nogle af uddannelserne afhjælper underviserens arbejdsbelastning (audit trail 5, s. 1211 og 1217).

AAU's dokumentation viser videre, at andelen af interne VIP og eksterne DVIP-undervisere i praksis varierer fra uddannelse til uddannelse, ligesom sammensætningen af VIP-gruppen varierer. På *bacheloruddannelsen i medicin* og på *bacheloruddannelserne i teknoantropologi* i efteråret 2015 fremgår det, at der anvendes få DVIP'er (audit trail 2, s. 6-12 og 345). Be-

mandingsplanen for *kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser* viser, at på nogle moduler som *Problemorientering og undersøgelsesdesign* (5 ECTS) er 8 af 10 lektor/adjunkt/professor, mens omvendt 3 af de 11 undervisere på modulet *Læringsportfolio og faglig udviklingssamtale i teori og praksis* (10 ECTS) er lektor/adjunkt. De øvrige er forskningsassistenter, post.doc.'er og ph.d.-studerende. Der er ikke formuleret krav til fordelingen af VIP og DVIP og typer af VIP (professorer, lektorer, adjunkter, post-doc'er osv.), der skal stå for undervisning og vejledning.

Det store flertal af de studerende, som panelet mødte på andet besøg, betonede, at det var muligt at være i kontakt med undervisere bl.a. i kraft af PBL undervisningen, og de lagde i interviewene mindre vægt på, om undervisere og vejledere var VIP'er eller DVIP'er: 'Vores undervisere er meget engagerede og de hjælper gerne, også med at

henvise til andre, og de svarer på mails døgnet rundt'. Nogle studerende lægger mest mærke til, at de store optag har været et problem i forhold til grupperum, og det nu er løst ved hjælp af fælles grupperum, mens andre ikke mener, at der er tale om øget optag på netop deres uddannelse eller, at den indførte adgangsbegrænsning og adgangskrav på deres uddannelse vil løse problemet. Det fremgår dog, jf. kriterium IV, at der på erhvervsøkonomiuddannelserne i 2014 efter de studerendes vurdering er en mangelfuld vejledning af projekterne. Det er især i forbindelse med de eksterne vejledere, at der er kritik (audit trail 6, s. 1140). Flere studerende på de ingeniør- og sundhedsvidenskabelige områder beskriver dog, at de har mulighed for at blive involveret i de forskningsprojekter, som ph.d.er eller VIP'er arbejder med, og at dette i høj grad giver mening.

Boks 4 – Vækst i antallet af studerende på AAU

AAU har igennem en årrække optaget et stigende antal studerende på universitetets tre forskellige campusser. Af universitetets årsrapport 2013 fremgår det, at AAU indtil studieåret 2014 opererede med et frit optag af studerende, der levede op til de stillede adgangskrav på uddannelsen. Fra 2013 indførtes adgangsbegrænsning på udvalgte uddannelser. Universitetets adgangsbegrænsning (egen dimensionering af 54 uddannelser) er beskrevet under kriterium V. Nedenstående tabeller skal tjene til at illustrere udviklingen i antal studerende på AAU.

Nedenstående tabel viser antallet af optagne studerende på hele universitetet i perioden 2011-2015. Tallene i tabellen dækker kun over optagne på universitetets bachelor- og kandidatuddannelser. Dvs. optag på diplom og masteruddannelserne fremgår ikke heraf.

Af tabellen fremgår det, at optaget på bacheloruddannelserne er steget fra 2011 og frem til 2013 med knap 30 %, hvorefter vi ser en nedgang i antallet af optagne. I 2015 optager AAU 6 % færre studerende på bacheloruddannelserne end i 2013. Der er ligeledes en stigning i optaget på kandidatniveau i perioden fra 2011 frem til 2014 på 69 %. Fra 2014 til 2015 falder optaget på kandidatuddannelserne. I 2015 optager så AAU knap 3 % færre studerende end året før.

Optag bachelor og kandidatuddannelser					
	2011	2012	2013	2014	2015
BA – TOTAL	3.587	4.224	4.661	4.492	4.375
KA – TOTAL	2.249	2.825	3.457	3.802	3.712

Antallet viser de optagne aktive studerende pr. 1.oktober <http://www.aau.dk/om-aau/aau-i-tal/studerende/optag/>

Udviklingen i perioden 2011-2015 bestanden af indskrevne studerende på hele universitetet fremgår af nedenstående tabel.

Ordinære heltidsstuderende indskrevet på AAU					
	2011	2012	2013	2014	2015
TOTAL	13.730	15.945	18.747	20.065	20.656
Campus Aalborg	11.942	13.314	14.998	15.829	16.415
Campus København	1.448	2.205	3.225	3.632	3.617
Campus Esbjerg	340	426	524	604	624

Bestanden er opgjort i antal "ordinære heltidsstuderende" indskrevet på AAU pr. 1. oktober hvert år (<http://www.aau.dk/om-aau/aau-i-tal/studerende/>)

Tabellen viser, at universitetet har haft en vækst i antallet af studerende. I perioden fra 2011 til 2014 er antallet af indskrevne studerende steget fra 13.730 til 20.065, hvilket er en stigning på 46 % i løbet af de fire år. Fra 2014 til 2015 er stigningen i antal indskrevne på knap 3 % hvilket er en mindre stigning end årene før.

På campusserne ser vi samme tendens som på hele universitetet. I København er antallet af studerende mere end fordoblet fra 1448 indskrevne studerende i 2011 til 3632 studerende i 2014. I 2014 er der således 150 % flere studerende på Campus København end der var i 2011. Bestanden på campus København falder fra 3.632 studerende i 2014 til 3.617 i 2015, dvs. knap 0,5 %. Udviklingen i bestanden på Campus Aalborg er en stigning fra 2011 til 2014 på knap 33 %. Fra 2014 til 2015 er der fortsat en stigning i bestanden på knap 4 %. På Campus Esbjerg er stigningen fra 340 studerende i 2011 til 604 i 2014 udtryk for en stigning på godt 77 %. Fra 2014 til 2015 er der en stigning i bestanden på godt 3 %.

De studerendes mulighed for kontakt – monitorering

Notat om nøgletal og grænseværdier på Aalborg Universitet omhandler blandt andet nøgletallene for forskningsdækning VIP/DVIP, STUD/VIP og STÅ/VIP med hensyn til at undervisning, der *har fundet sted*. VIP/DVIP indgår i de årlige studienævnsrapporter og selvevalueringsrapporterne, jf. kriterium II. STUD/VIP og STÅ/VIP indgår fra forår/sommer 2015 i de treårige selvevalueringsrapporter. Disse nøgletal kan således bagudrettet fortælle noget om eventuelle problemer med studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne (selvevalueringsrapporten, s. 17 og 111-119).

I praksis ser panelet imidlertid flere eksempler på, at monitoreringen kun delvist identificerer problemet, og at der er usikkerhed om anvendelsen af det nye nøgletal (STÅ/VIP):

Bachelor- og kandidatuddannelsen i international virksomhedskommunikation – engelsk har 400 studerende indskrevet. Her nævnes i *Skriftlig redegørelse for studienævnsrapport og opfølgning på strategi og handlingsplan* fra november 2013, at "[s]elvom et stigende optag [fra 2010] generelt er glædeligt, har den voldsomme vækst også medført et stort pres på især underviserressourcerne, hvilket har givet problemer ift. lærerdækningen generelt og den forskningsbaserede undervisning specifikt. Koblet med problemer med at rekruttere nye VIP, har dette medført en relativt dårlig DVIP/VIP ratio." (audit trail 2, s. 962). I selvevalueringsrapporten for uddannelsen fra juni 2015 opgøres en VIP/DVIP-ratio på 13,8 og for bachelor og kandidatuddannelserne samlet en STÅ/VIP-ratio på 48,44 (audit trail 2, s. 902). Rapporten kommenterer ikke på disse forhold, men dog til en lav VIP/DVIP ratio for søsteruddannelsen i spansk. Af et efterfølgende bilag i audit trail materialet, som ikke indgår i selvevalueringsrapporten, fremgår en STÅ/VIP-ratio opdelt på bacheloruddannelsen og kandidatuddannelsen på henholdsvis 63 og 46. Selvevalueringsmøde

og -handlingsplan ligger tidsmæssigt efter panelets andet besøg i oktober 2015.

I et andet tilfælde identificeres i selvevalueringsrapporten problemet og kobles til kvaliteten af sammenhængen i uddannelsen. Handlingsplanen på uddannelses- og studienævnsniveau nævner ikke DVIP'er, men i skolens strategi frem mod 2018 sigtes mod øget professionalisering og integration af DVIP'er i miljøer.

For Skolen for Økonomi og Erhvervsstudier nævnes udfordringer med øget optag og bestand. I *Studieleder og studienævnsformandsmøde* oktober 2013 om studienævnsrapporter hedder det, at "Der er store udfordringer i forhold til volumenpresset på sekretariaterne. International marketing er i vækst uden fast faglig forankring. På mandskabssiden på TAP og VIP er skolen presset til det yderste" (audit trail 2, s. 746). Der er ikke angivet handlinger eller tiltag i forhold til problemet, og prodekanens udpegning af indsatsområder nævner ikke forskningsdækning (audit trail 2, s. 748). Den ene af de fire linjer, cand.merc. (økonomistyring), ønsker i selvevalueringsrapporten fra 2014 "en højere fastlærerdækning for at kunne lykkes med at skabe større sammenhæng i studiet og bedre kvalitet på projektvejledningen, specielt specialet. Der trækkes meget på de faste lærere, hvis timebanker vokser med høj fart (...) Forskningsgruppen mødes stort set kun to gange hvert semester / er reelt ikke aktiv som samlet gruppe. Det foreslås at forskningsgruppen gør mere for at rekruttere egne ph.d., man "kan holde på" og måske også tænker lidt i 20 % professorater. Udviklingen af kvalitet i undervisningen ses som tæt sammenhængende med ansættelse af kvalificerede forskere (audit trail 2, s. 601). Af et efterfølgende bilag fremgår det, at uddannelsens STÅ/VIP-ratio er på 56,23. Denne ratio indgår på tidspunktet for rapporten endnu ikke i rapportskabelonen (audit trail 2, s. 691)

I *Strategi-/handleplan for Studienævnet for Erhvervsøkonomi* (udateret) nævnes fastlærerdækning og VIP/DVIP ikke (audit trail 2,

s. 657). Forskningsbaseret eller de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne nævnes heller ikke i handlingsplanen fra *Strategi- og handlingsplansmøde på Skole for Økonomi og Erhvervsstudier - dagstudierne* fredag den 13. marts 2015. Sikring af DVIP som professionelle undervisere nævnes, men skolens fokus er fremgang på alle uddannelser med hensyn til optag (audit trail 2, 684-685).

I *Strategioplæg 2015-2018 for Skolen for Økonomi og Erhvervsstudier* fra april 2015, der dækker alle skolens uddannelser, nævnes blandt andet, at der skal gøres noget særligt for den "egentlige 'stab' af D-VIP'er, som er undervisningsassistenter og eksterne lektorer med mere end 100 timer pr. studieår. Det er denne stab, vi skal være særligt opmærksomme på at integrere i vores fagmiljøer og lade interagere med vores forskningsansatte undervisere." Dette skal understøttes af en fast tilknytning til en af instituttets forskningsgrupper og med mulighed for deltagelse i faggruppemøder, seminarer, fagligt-pædagogiske diskussioner. Ligeledes skal "en særlig faglig og pædagogisk opmærksomhed på et modul, såfremt selve undervisningen alene varetages af D-VIP'er" (audit trail 2, s. 650).

Endelig ser panelet eksempler på, at der i selvevalueringsprocessen identificeres, at VIP/DVIP ratioen p.t. er en udfordring, og at udfordringen fremover formentlig vil være mindre. Samtidig mødes uddannelsen med øgede krav om optag i 2015-2017.

På *kandidatuddannelserne i turisme* er der en VIP/DVIP-ratio på 1,3 og 2,5 på de to campusser. Dette ligger under fakultetets grænseværdi på 2,8, og problemstillingen adresseres i selvevalueringsrapporten fra juni 2015: Optaget på campus Aalborg har i hele perioden 2010-2014 været stabilt. "I skarp kontrast er Turisme-København i samme periode vækstet i en grad, så optaget er steget med 308 % - fra 24 studerende

i 2010/11 til 98 i 2013/14." (audit trail 5, s. 1464). Studiet har forsøgt at håndtere stigningen ved i samarbejde med institut, skole og fakultet løbende at øge antallet af fastansatte undervisere. Lektorer er i perioder blevet benyttet overvejende til faglig tilrettelæggelse, mens dele af undervisning og vejledning er blevet udført af DVIP'er (...) Som følge af radikalt øgede studentertal og tidskrævende formelle ansættelsesprocesser, har bemanningen i en periode haltet bagefter, men Fakultetet imødekommer studiet med endnu en adjunktstilling i Aalborg, så studiet kan få en højere VIP-dækning og dermed sikre, at både faglig tilrettelæggelse og undervisning/vejledning primært forestås af lektorer og adjunkter. I selvevalueringsrapporten hedder det videre, "at studienævnet ved flere lejligheder har ytret ønske om neddimensionering af uddannelsen.". "Dette blev bevilget for 2015, men blev umiddelbart efter erstattet af et krav om øget optag i perioden 2015-17 (144 nye studerende hvert år). Ved den igangværende generelle dimensioneringsrundes endelige indfasning i 2020, vil optaget på Turisme på tværs af de to campusser dog være reduceret til 79, et tal, som af studienævnet opfattes som passende for så vidt angår kapacitet og bæredygtighed" (audit trail 5, s. 1464). Videre hedder det, at "VIP/DVIP-ratioen er p.t. en udfordring", der fremover formentlig vil "være mindre, da fakultetet har bevilliget en adjunktstilling yderligere til turisme København og ligeledes er indstillet på at sætte gang i yderligere ansættelser til turisme Aalborg (audit trail 5, s. 1459 og 1474). Der er ikke udarbejdet et uddannelsesspecifikt STÅ/VIP-nøgletal, men på tværs af de to uddannelser på campus København og campus Aalborg er nøgletallet i rapporten opgjort til 53. Dette er ikke kommenteret. De omtalte uddannelser, som alle indgår i audit trail 1,2 og 5, er opsummeret i tabel 15.

Tabel 15 - Uddannelser og opgørelse af STÅ/VIP i selvevalueringsrapporter

Uddannelser	Tidpunkt for Selvev- lueringsrapport	Behandling af STÅ/VIP i selvevalueringsrapport	STÅ/VIP-ratio
Bacheloruddannelser i medicin og MedIS	2014	Ikke behandlet	33,8 33,8
Kandidatuddannelserne i lærings- og forandringsprocesser.	Juni 2015	Ikke behandlet	Periode: E12-E13 Aalborg: 45 København: 45
Bachelor og kandidatuddannelser i teknoantropologi	Ikke udarbejdet	Ikke udarbejdet og behandlet	Estimeret for 14/15for de to uddannelser: BA – Aalborg 18,9 BA – København 28,0 KA – Aalborg 12,2 KA – København – 24,4
Kandidatuddannelser i erhvervsøkonomi, cand. merc 4 linjer	2014	3 linjer: ikke behandlet Økonomistyring: Ønske om højere fastlærerdækning	Periode: E14-F15 IM og IBE 43,2 Organisation 44,5 Økonomistyring 56,2 MIKE 28,7
Bachelor- og kandidatuddannelser i international virksomhedskommunikation	Juni 2015	Ikke behandlet. Diskuteret i studienævn 2013	Periode: E14-F15 Opgjort i rapport til 44 Efterfølgende korrigeret til BA: 62,6 KA: 45,7
Kandidatuddannelser i turisme	2015	Lav VIP/DVIP identificeret	Aalborg: 53 København: 53 Opgjort fælles for de to uddannelser:
Bacheloruddannelser i By-, Energi- og Miljøplanlægning	2014	Ikke behandlet	Aalborg: 10 København: 15 Opgjort efterfølgende

Bacheloruddannelserne i Medicin og MedIS (audit trail 2, s. 67 og 172); Kandidatuddannelserne i lærings- og forandringsprocesser. (audit trail 2, s. 198); Bachelor og kandidatuddannelserne i teknoantropologi (audit trail 2, s. 357); Cand. merc. (audit trail 2, s. 691); Bachelor- og kandidatuddannelser i international virksomhedskommunikation (audit trail 2, s. 902), Kandidatuddannelser i turisme (audit trail 5, s.1474), Bacheloruddannelser i By-, Energi- og Miljøplanlægning (audit trail 1, s. 409, AI's egen tabelskabelon anvendt)

Panelet fik på andet besøg præsenteret en række eksempler på, hvordan de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne bliver søgt håndteret.

For det første var det tydeligt for panelet, at PBL-arbejdsformen giver mulighed for en aktiv kontakt mellem studerende og vejledere. Projektarbejdsformen anvender forskningsfeltets metodik med fx hypoteseafprøvning.

Studerende i studerende i studienævn fortalte, at spørgsmålet om stigende optag og mulighed for kontakt til undervisere og forskningsmiljøerne er søgt håndteret i studienævnet fx gennem etablering af mentor-korps af studerende og studiecafe.

Flere studienævnsmænd gav udtryk for, at fastlærerdækningen er en udfordring. Problemet er blandt andet søgt løst med ansættelse af flere DVIP'er og ph.d'er med større undervisningsforpligtigelse. Det næv-

nes også, at stud/VIP ratioer kan anvendes til at tydeliggøre forventninger til bemandingsplaner og input til dialog med institutleder. Men der er samtidig ikke meldt noget centralt ud endnu.

Studielederne, der har det overordnede ansvar for et antal uddannelser, gav på panelets andet besøg udtryk for, at kvalitets sikringssystemet med kvantitative vurderinger af fx VIP/DVIP er vigtige elementer i at monitorere forskningsdækningen, fx i selvevalueringsrapporten. Men herudover betoner studielederne den tætte dialog med studienævnet, instituttet og studierådet. Om STÅ/VIP-ratioen fortalte studielederne, at der ikke ligger en central grænseværdi. Humaniora har højere STÅ/VIP-ratio end TEKNAT, men heller ikke på fakulteterne er der meldt noget ud. Som studieleder er det vigtigt at overvåge, hvordan dækningen ser ud på de enkelte uddannelser. Herudover betones, at ratioen kun er en indikator, og at det også er vigtigt at se på kvalifikationer hos DVIP'er. Man bør også se på uddannelses- og undervisningsevalueringerne. Det handler om en flerhed af indikatorer.

Fakulteternes uddannelsesberetninger tager problemstillingen op og viser, at der gennem organisationen informeres om undervisernes arbejdsbelastning. De studerendes mulighed for kontakt italesættes dog mindre i denne forbindelse. I uddannelsesberetningen fra Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet 2015 noteres, at stigende optag kan påvirke undervisernes arbejdsbelastning, og problemer og tiltag på *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning* nævnes også. På en anden teknisk uddannelse, jf. ovenfor, hvor undervisningsbelastningen for mange undervisere er for høj, nævnes, at skolen har vejledt instituttet til at lade sig inspirere af andre institutter og evt. anvende DVIP. Dog fremgår det også, at dimensioneringen på nogle af uddannelserne afhjælper undervisernes arbejdsbelastning (audit trail 5, s. 1211 og 1217).

Også i uddannelsesberetningen fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet 2015

beskrives, at for visse uddannelser, herunder *erhvervsøkonomi*, er fastlærerdækningen presset af mangeårigt højt optag samt vanskeligheder med at rekruttere VIP. I den kommende periode vil der derfor være fokus på rekruttering og produktion af VIP gennem målrettet stillingsplan og tværgående samarbejde på tværs af institutter og fakulteter (audit trail 5, s. 576). På Det Humanistiske Fakultet er der ligeledes i 2013/2014 opmærksomhed på, at de seneste års kraftige stigning i optaget har lagt pres på både det fysiske miljø og på VIP-underviserne. Flere studier har haft svært ved at opnå den ønskede VIP-dækning pga. stigningen, og visse studier har et generelt problem med at kunne rekruttere kvalificeret arbejdskraft til Aalborg. STÅ/VIP-ratioerne og fokus på de studerendes mulighed for kontakt indgår ikke i uddannelsesberetningerne fra årsskiftet 2014/2015, men introduceres som nøgletal foråret/sommeren 2015.

Diskussion og vurdering

Panelet har haft fokus på både AAU's fremadrettede arbejde med bemandingen af uddannelserne med VIP'er og DVIP'er og på monitoreringen af dette. Videre har panelet haft fokus på håndteringen af de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne fremadrettet og i forhold til monitorering.

Panelet ser AAU's tilgang til og lange erfaring med problembaseret læring (PBL) som en særlig styrke i forhold til at knytte de studerende til uddannelsernes respektive forskningsmiljøer og -traditioner. De studerende får regelmæssig faglig kontakt til undervisere og vejledere, og i den problemorienterede arbejdsmåde anvendes en forskningsmetodisk tilgang fx med hypotese, hypoteseafprøvning mv.

Samtidig viser en række af AAU's egne dokumenter fra institutter, skoler og studienævn, at der har været og er udfordringer med balancen mellem interne VIP-undervisere og eksterne DVIP-undervisere i undervisning og projektvejledning, blandt andet som følge af den kraftige vækst i an-

tallet af studerende på en række uddannelser..

Bemandingsplaner viser, at der er opmærksomhed på, om den enkelte underviser er VIP eller DVIP, og i nogle tilfælde også typer af VIP'en, men samtidig er det efter panelets vurdering et problem, at kvalitetssikringssystemet ikke indeholder procedurer med krav om at anvende *nøgletal* og indikatorer i den fremadrettede bemanding af undervisning og projektvejledning. Panelet bemærker positivt, at ét af de institutter, der indgår i audit trailen, har igangsat en mere systematisk anvendelse af VIP/DVIP-ratioen i den fremadrettede planlægning, mens det ikke er praksis for de øvrige institutters vedkommende. Dermed er der også en usikkerhed omkring, hvorvidt AAU i praksis imødekommer universitetets egen målsætning om, at undervisningen skal varetages af undervisere, der deltager i eller har kontakt med relevante forskningsmiljøer (målsætning 4).

Panelet vurderer det positivt, at den *bagudrettede* monitorering af balancen mellem interne VIP-undervisere og eksterne DVIP-undervisere har været del af det systematiske kvalitetssikringsarbejde siden 2014. Panelet bemærker, at forandringer i *nøgletal* over tid eller forskelle mellem *nøgletal* på sammenlignelige uddannelser er centralt i arbejdet med *nøgletal*. Flere selvevalueringsrapporter og andre interne dokumenter identificerer og beskriver konkrete måder de problemer og udfordringer, balancen mellem interne VIP-undervisere og eksterne DVIP'er giver. Ligeledes bringes disse identificerede udfordringer på enkeltuddannelser også videre i uddannelsesberetningerne til rektor og direktion og bidrager dermed til et informationsflow gennem organisationen,

når det handler om anvendelsen af eksterne DVIP-undervisere.

Panelet bemærker, at studieledere med flere på andet besøg lagde vægt på, at den nye rektors og direktionens indførte adgangsbegrænsning af 54 uddannelser på AAU med virkning fra optaget i 2015 ville bidrage til at reducere disse udfordringer.

Samtidig med dette noterer panelet, at AAU's STÅ/VIP-*nøgletal* først fra foråret 2015 indgår i det systematiske arbejde. Nogle af eksemplerne fra selvevalueringsrapporter fra sommeren 2015 viser, jf. også kriterium IV, at anvendelsen af *nøgletallet* i praksis stadig er nyt i den forstand, at det i nogle tilfælde opgøres fælles for to uddannelser på trods af, at den i proceduren skal opgøres for hver uddannelse enkeltvis. AAU's procedurer for STÅ/VIP-*nøgletallet* fastlægger, at den enkelte uddannelse skal vurdere, hvorvidt ratioen er tilfredsstillende. De foreliggende selvevalueringsrapporter viser ikke, at uddannelserne er begyndt på dette arbejde, heller ikke i tilfælde, hvor ratioen evt. kunne indikere et problem.

Ud over ovenstående har panelet, jf. kriterium IV, endnu ikke set eksempler på handlingsplaner og statusrapporter på de uddannelser, hvor *nøgletal* i AAU's audit trail dokumentation kunne indikere en udfordring. Koblet med flere uddannelsers tilkendegivelse af, at presset fra det stigende optag søges løst ved at ansætte DVIP'er til fx projektvejledning, vurderer panelet, at der er en risiko for, at AAU's kvalitetssikringssystem endnu ikke har tilstrækkeligt konkret fokus på og erfaring med at sikre de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøerne udover den kontakt, der ligger i forhold til projektvejledning.

Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium IV om sikring af uddannelsernes niveau og indhold er *delvist tilfredsstillende* opfyldt. Panelet vurderer, at der særligt er to områder, hvor AAU's kvalitetssikringssystem ikke lever tilfredsstillende op til kravene i kriteriet. Det drejer sig om tilrettelæggelsen af regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter og den løbende sikring af, at faciliteter og ressourcer understøtter undervisningen og de studerendes gennemførelse af uddannelserne.

Panelet vurderer, at AAU har et omfattende program for selvevaluering af universitetets uddannelser, der samler op på relevante informationer og udfordringer inden for AAU's otte kvalitetsområder. Et stort ejerskab til arbejdet og en stærk "vi-følelse" blandt studieledere, studienævnsformænd, studerende og VIP'er er et positivt aspekt. Der er generelt en god sammenhæng mellem problemstillinger identificeret i selvevalueringsrapporten, på det efterfølgende selvevalueringsmøde med eksterne eksperter og de foreslåede tiltag i de efterfølgende handlingsplaner. Men samtidig medfører tilrettelæggelsen, at ikke alle centrale problemstillinger på uddannelserne diskuteres.

For det første indfanger AAU's selvevalueringssproces ikke tilstrækkeligt systematisk problemer med hensyn til fx faglig profil i tværfaglige uddannelser, studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøerne og sammenhængen mellem forskningsmiljø og uddannelsens fag. Inddragelsen af eksterne eksperter i tilrettelæggelsen af selvevalueringssmøderne er ikke tilstrækkelig systematisk. I praksis har de faglige eksperter på nogle uddannelser været fra universiteter og på andre udelukkende aftagere fra industrien, og der har ikke været en ensartet og klart kommunikeret forventning til rollen før, på og efter mødet. Nogle møder behandler op til fem uddannelser. På et andet møde er

der et stærkt fokus på kun den ene af to uddannelser, mens andre møder kan koncentrere sig om en enkelt uddannelse. På møder, hvor mange uddannelser behandles, kan det være svært at nå ned til uddannelsens substans. Herudover risikerer det kvantitative fokus på forskningsbaseret i selvevalueringsrapporterne at overskygge den kvalitative vurdering af vægtningen og balancen mellem forskningsmiljøerne bag uddannelsen, jf. vurderingen i kriterium III.

Panelet har for det andet konstateret, at selvevalueringssrapporten lægger op til en opdeling af diskussionerne i kvalitetspolitikens otte kvalitetsområder. Panelet kan derfor også være bekymret for, om selvevalueringssprocessens partikulære fokus på de enkelte kvalitetsområder sker på bekostning af et mere sammenfattende blik på den enkelte uddannelse i sin helhed.

For det tredje er selvevalueringssrapportens anvendelse af STÅ/VIP-nøgletallet ikke tilstrækkelig solid, jf. vurderingen i kriterium III.

Panelet vurderer videre, at sikringen af uddannelsernes faciliteter og ressourcer sker via AAU's tiltag omkring studiemiljøet, og at der her overordnet er en god sammenhæng mellem politikker, procedurer og praksis for så vidt angår identificering af problemer med studiemiljøet. Panelet vurderer det ydermere som positivt, at der er en stærk evalueringskultur, hvor de enkelte medarbejdere og studerende ikke er tilbageholdende med deres kritik internt. Panelet finder det derimod kritisk, at informationsflowet og sammenhængen er mindre tydelig, når det gælder håndteringen. Der har på campus København dels manglet grupperum til de studerendes PBL-projekter og dels har videokonferencesystemet, der skal bruges til at sikre forskningsbaseret undervisning udbudt på to campusser, ikke fungeret tilfredsstillende. Panelet har diskuteret

spørgsmålet og anerkender, at universitetet forsøger at optimere de begrænsede faciliteter og ressourcer. Panelet lægger dog vægt på, at selvom problemerne er drøftet i studienævn og andre fora, er de forblevet uløste for de studerende i op til to år, ligesom ansvaret for at håndtere og løse problemerne ikke står klart, men er beskrevet som en proces, som skal adresseres længere oppe i systemet.

Panelet finder derudover, at en række forhold overordnet er positive:

Panelet vurderer, at AAU har indført en hensigtsmæssig procedure til sikring af overensstemmelse mellem semestrenes og kursernes læringsmål og studieordningernes målsætninger, og at studienævnenes årlige behandling af studienævnsrapporter også er med til at sikre det faglige niveau. Det er ligeledes positivt, at AAU i 2015 har indført en central procedure for behandling af censorformandskabsberetninger. AAU har et betydeligt fokus på pædagogisk kompetenceudvikling, og opkvalificering inden for PBL finder sted også for DVIP. Endelig vurderer panelet, at AAU har lykkedes med at skabe lokalt ejerskab ved decentrale procedurer og praksisser for løbende undervisningsevalueringer, som udformes og afvikles med fokus på inddragelse af studerende i kvalitetsprocesserne, og som generelt er velfungerende med hensyn til at identificere problemstillinger. I den forstand kan man på AAU tale om en stærk evalueringskultur, som kommer til udtryk i de decentrale evalueringspraksisser. Dette understøttes af den stærke organisationskultur, som panelet oplevede gentagne gange på besøgene på institutionen.

I det følgende beskrives og analyseres sikringen af uddannelsernes faglige niveau, den pædagogiske kvalitet, den løbende evaluering af undervisning og uddannelse samt af studiemiljøet på tværs af universitetets forskellige campusser. Endelig afdækker dette kapitel også, hvordan universitetets selvevalueringsproces med brug af eksterne eksperter gennemføres i praksis.

Panelet har taget udgangspunkt i særligt fire audit trails, audit trail 1 om selvevalueringsprocessen, audit trail 3 om fagligt niveau, audit trail 4 om campus samt audit trail 6 om evalueringer. Det er primært materiale fra disse audit trails, som danner grundlag for panelets analyse og vurderinger af kriteriet.

Niveausikring af uddannelser

Der er flere måder, hvorpå sikringen af uddannelsernes faglige niveau finder sted på AAU: regelmæssig studieordningsrevision, niveausikring af semesterbeskrivelser, studienævnets monitorering af uddannelsernes niveau samt dialog med censorer.

Panelet konstaterer, at AAU har fastlagt en ansvarsfordeling for sikring af de overordnede rammer for studieordninger, og at studieordningsrevision tages op til overvejelse mindst hvert tredje år i forbindelse med selvevalueringsprocessen. Panelet konstaterer endvidere, at AAU har indført semesterbeskrivelser, som studienævnenes værktøj til at sikre overensstemmelse mellem studieordninger og semestrenes læringsmål.

Panelet har set, at studienævnene foretager løbende sikring af niveau både via de ovennævnte semesterbeskrivelser men også via nøgletal om eksempelvis karakterer og frafald, der indgår i de årlige studienævnsrapporter.

Endelig har panelet særligt interesseret sig for censordialogen, og noterer, at AAU fra 2015 har strammet kravene for dialog med censorformandskaberne, men at der stadig er udfordringer med dialogen i praksis.

Niveausikring via studieordninger

Studieordningerne fastlægger uddannelsernes samlede mål for læringsudbytte samt kravene til uddannelsernes undervisningsaktiviteter, herunder uddannelsernes opbygning, progression og adgangsforhold, indskrivning og prøver mv. Det er også her reglerne for praktik og udlandsophold er fastlagt. Det er studienævnenes opgave at

meritere praktik- og udlandsophold i henhold hertil (selvevalueringsrapporten, s. 213).

Ansvar for studieordningerne er placeret på flere niveauer. Fakulteterne har ansvar for at fastsætte de formelle rammer for indholdet i studieordningerne, herunder legalitetskrav. Rammerne for indholdet fremgår af studieordningsskabeloner. Studienævnene har med udgangspunkt i skabelonerne ansvar for at udarbejde det faglige indhold i studieordningerne og uddannelsernes samlede mål for læringsudbytte samt løbende at monitorere, at studieordningen efterleves på uddannelsen ved hjælp af en række værktøjer, der gennemgås nedenfor (selvevalueringsrapporten, s. 16).

Et behov for studienævnsrevision kan opstå ved, at den løbende monitorering af uddannelsen for eksempel undervisnings- og semesterevalueringer, censordialog eller lignende, afslører utilfredsstillende forhold ved uddannelsens indhold og progression. Som minimum tages studieordningerne op til revision i forbindelse med selvevalueringsprocessen, som hver uddannelse skal igennem hvert tredje år (selvevalueringsrapporten, s. 16). Ved selvevalueringen spørges blandt andet ind til, hvorvidt der er sammenhæng fra adgangsgrundlaget til uddannelsens faglige niveau, tilrettelæggelsen af uddannelsen, dens kompetenceprofil samt hvorvidt uddannelsen har fået input fra censorformandskabet vedrørende uddannelsens kvalitet og relevans. Selvevalueringsprocessen behandles i dybden under kriterium II (se s. 16) samt i det senere afsnit om selv samme.

Processen for studieordningsrevision varierer mellem de enkelte skoler og studienævn. Panelet har set flere udfoldede eksempler på skolers beskrevne procedurer for processen og iværksatte studieordningsrevisioner blandt andet for uddannelserne i *by, energi og miljøplanlægning, teknoantropologi* samt *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser*.

For førstnævntes vedkommende var revisionen oprindeligt iværksat på baggrund af kritik af manglende energifaglighed samt progression i uddannelsen. Af studienævnsreferaterne fremgår det, at den indholdsmæssige studieordningsrevision for *by, energi og miljø-uddannelserne* drøftedes i 2013 og i foråret 2014 foreslås et kommissorium for revision af uddannelsen. På dette tidspunkt var der ligeledes afholdt et kick-off seminar, hvorefter revisionsarbejdet blev lagt ud til faglige udvalg i uddannelsernes forskellige miljøer (audit trail 3, s. 650-654).

Revision af studieordning for kandidatuddannelsen i *læring og forandringsprocesser* påbegyndtes i 2015. Studienævnet nedsatte faglige grupper til at komme med udkast, hvorefter godkendelsesproceduren følger. En del af ændringen er indførelsen af to specialiseringslinjer henholdsvis "Sund og læring" og "Unge og læring" som oprettes efter ønsker i dimittendundersøgelserne (Se evt. Kriterium V: Uddannelsernes relevans).

Niveausikring via semesterbeskrivelser

For at sikre, at studieordningen bliver udmøntet korrekt, har universitetet i 2013 indført en *procedure for semesterbeskrivelser* (selvevalueringsrapporten s. 249-251). Det er AAU's forventning, at semesterbeskrivelserne er indført på alle uddannelser i foråret 2016. Semesterbeskrivelserne er et kvalitetssikringsværktøj, der på baggrund af studieordningen beskriver indholdet af semesterets moduler i henhold til læringsmål og arbejdsbelastning (ECTS) samt undervisnings- og udprøvningsform, og som skal godkendes af studienævnet før semesterstart. Hensigten er at sikre, at studienævnet løbende kan monitorere implementeringen af studieordningen, og sikre at semestrenes indhold tilrettelægges i overensstemmelse med studieordningen (selvevalueringsrapporten s. 250, audit trail 3 s. 1953).

Panelet har set værktøjet implementeret for *bacheloruddannelsen i by, energi og miljøplanlægning* samt *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser*, imens det

for uddannelserne i *teknoantropologi* og *international virksomhedskommunikation - engelsk* endnu ikke er implementeret. Af eksemplerne ses det, at semesterbeskrivelserne indgår som fast punkt på studienævnsmøderne i begyndelsen af semestrene og substansbehandles på møderne. Semesterbeskrivelserne bruges endvidere til at kommunikere semestrenes læringsmål til de studerende. Ved panelets besøg på AAU fortalte VIP og DVIP, hvordan de forsøger at integrere læringsmålene i de respektive introduktionsforløb på uddannelserne. På de uddannelser, hvor der er en semesterkoordinator, er det som oftest den person, som er ansvarlig for introduktionen af semesteret.

Semesterkoordinatorens rolle varierer imellem uddannelserne, men indeholder som oftest koordination og opfølgning på relevante forhold forud for hvert semester, herunder sikring af at der er progression i uddannelsen, og opsamling og handling på semesterevalueringerne. På *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser* skal semesterkoordinatoren eksempelvis mødes forud for hvert semester med modul(kursus)koordinatorer samt erfarne undervisere. På panelets andet besøg fremgik det, at koordinatorens opgaver er bemanding af vejledere til grupperne, håndtering af kursusevalueringer mv. Semesterkoordinator har desuden ansvaret for et semester-evalueringssmøde, hvor også den fremtidige tilrettelæggelse og indholdet af kurser drøftes (audit trail 1, s. 1398-1402).

På besøget fremgik det, at det på den tværfaglige *kandidatuddannelse i teknoantropologi* er semesterkoordinatorens opgave at arbejde sammen med modulkordinatorerne, fordi hvert semester består af to moduler, der danner baggrund for et projekt med to korresponderende vejledere (hhv. en teknisk og en antropologisk). Semesterkoordinators opgaver er blandt andet at strukturere projektgrupper, at allokere projektvejledere og at koordinere eksamen.

Studienævnets monitorering af uddannelsernes niveau

Udover de formelle og planlægningsmæssige rammer, som studieordninger og semesterbeskrivelserne lægger for uddannelsernes niveau, behandler studienævnene flere indikatorer, der indgår i den løbende monitorering af uddannelsernes niveau. Indikatorer såsom karakterer og frafald i de årlige studienævnsrapporter, og censordialog indgår i AAU's løbende monitorering af niveauet. Dertil kommer de løbende semesterevalueringer, der også belyser de studerendes oplevelse af det faglige niveau. Universitetets semester- og studenterevalueringer behandles i et særskilt afsnit senere under dette kriterium.

Studienævnet har til opgave at behandle nøgletallene i de årlige studienævnsrapporter, som blandt andet indeholder niveauindikatorer som karakterstatistik og nøgletal om frafald og gennemførelse, som til dels kan anses som indikatorer for niveau. Rapporterne er behandlet på studienævnsmøderne i overensstemmelse med årshjulene for studienævnsarbejdet. Et konkret eksempel på hvordan frafald behandles, fremgår af afsnit om indikatorer for fagligt niveau i studienævnsrapporterne, som behandles nedenfor i kapitel 2.

Dialog med censorer

Panelet konstaterer, at AAU i 2015 har strammet rammerne for censordialogen ved at indføre en *procedure for dialogen med censorer og censorformandskaber*. Heraf fremgår det, at fakultetet er ansvarligt for at inddrive censorformandskabets årsberetning og videresende det til det relevante studienævn.

Hvis det ikke er muligt for fakultetet at få årsberetninger fra censorformandskabet, skal studienævnsformanden gøres opmærksom på dette. Studienævnsformanden har ansvaret for, at de relevante informationer fra censorer og censorformandskaber behandles på studienævnsmøderne, at informationerne indgår i den løbende refleksion over tilrettelæggelsen af uddannelsen og

dens fagmoduler, og anvendes til at iværksætte konkrete tiltag eller ændringer, hvis der skulle være et behov. Det er studielederen, der har det overordnede ansvar for at koordinere og sikre, at information fra censorer og censorformandskaber anvendes i kvalitetssikringen og udviklingen af uddannelserne jf. *Procedure for selvevaluering og udvikling af Aalborg Universitets uddannelser* (selvevalueringsrapporten s. 263-264).

Rammerne er strammet blandt andet som følge af, at dialogen med censorformandskaberne på AAU har været varierende, blandt andet fordi tilbagemeldingerne fra censorformændene i form af censorformandsberetninger er sparsomme. Universitetet har derfor oplevet et behov for at gøre censordialogen mere effektiv. Det fremgår af diverse referater fra studienævn og -råd. Eksempelvis diskuteres det på studieråds-møderne, som dækker henholdsvis uddannelserne i *teknoantropologi* og *by energi og miljøplanlægning*, at det i 2013 "...[k]niber med tilbagemeldinger fra censorerne" og der overvejes en "DTU-løsning" med oprettelsen af et "censornet" (audit trail 3, s. 1459). I 2015 har "TekNat" peget på et problem omkring dialogen med censorerne. På BEM og Geo området er der [...] plads til forbedringer" (audit trail 3, s. 333). For uddannelsen i *international virksomhedskommunikation - engelsk* diskuteres tilbagemeldinger fra censorer i 2013 også på studierådsniveau, da man her ikke oplever at få samlede rapporter fra censorformandskabet, men kun sporadiske og enkelte tilbagemeldinger fra censorer, men at der arbejdes fra "centralt hold" på at forbedre dette (audit trail 3, s. 1972). Dette studieråd gennemgår og byder i 2015 universitetets *centrale procedure for censordialog* velkommen (audit trail 3, s. s. 1949-1950).

Flere konkrete eksempler viser, at censorformandskabsberetninger også er løbende genstand for drøftelse på studienævniveau. I studienævnet for *kandidatuddannelserne i læring og forandringsprocesser* gennemgås censorrapporterne af studienævnformanden, som videreformidler indholdet til

de ansvarlige. Af referater fra 2014 fremgår det fx. at studienævnformanden videreformidler indholdet til de semesteransvarlige til videre foranstaltning (audit trail 3 s. 868 og 846).

På uddannelserne i *teknoantropologi* giver censorformandskabsberetningen anledning til refleksion for uddannelsesledelsen. Uddannelsen, der benytter censorkorps fra både det antropologiske og tekniske felt, oplever en betydelig opgave i forhold til at kommunikere uddannelsens tværfaglighed til censorerne. Panelet har set et eksempel på en årsberetning fra censorformandskabet for det landsdækkende censorkorps for antropologi fra 2014, hvor det beskrives at "flere censorer har generelt noteret at det antropologiske perspektiv på uddannelsen i Teknoantropologi er mangelfuldt. Ganske ofte defineres antropologi som ren metode uden hensyntagen til antropologiens selvstændige faglighed eller epistemologiske horisont. Hvad der egentlig kvalificerer det antropologiske perspektiv på uddannelsen forbliver derfor uklart." (audit trail 3 s.1626). På panelets besøg på AAU gjorde undervisere og semesterkoordinatorer opmærksom på, at uddannelsen har en væsentlig udfordring med hensyn til at klæde censorerne på til at forstå tværfagligheden. Af studienævnreferatet fra maj 2015 fremgår det også, at uddannelsesadministrationen vil udsende breve til censorerne for at forklare netop uddannelsens tværfaglighed forud for afholdelsen af eksaminer. Panelet konstaterer, at man på denne uddannelse har udfordringer i censordialogen af faglig principiel karakter, som forsøges løst med dialog. Samtidig er uddannelsens tværfaglighed også genstand for en audit iværksat af fakultetet.

Der er også andre eksempler på, at studienævn reagerer på kritiske censorformandskabsberetninger. Panelet spurgte ind til dette på besøget på AAU, og her blev flere illustrative eksempler nævnt. Fx studienævnet på *erhvervsøkonomi* rettet op på læringsmål og fagmodulers indhold, fordi censorerne tilkendegav kritik af, at uddannel-

sens kompetenceprofil og læringsmål var for løse. Også *medicinuddannelsen* har modtaget kritik fra censorer samt universitetshospitalet vedrørende de studerendes faglighed indenfor kernefaget anatomi. Det fik studienævn og institut til at reagere og styrke undervisningen i anatomi, blandt andet med nye remedier samt ansættelse af nye undervisere.

At censortilbagemeldingerne indgår i den løbende kvalitetssikring af AAU's uddannelser fremgår ikke kun af behandlingen af censorformandskabsberetninger på studienævnsmøderne, men også af de forskellige kvalitetssikringsværktøjer, som videregiver information op i organisationen. Censorformandskabsberetningerne indgår således både i fakulteternes uddannelsesberetninger til direktionen samt i selvevalueringsrapporterne.

Diskussion og vurdering

Panelet vurderer, at universitetet har fastlagt en ansvarsfordeling for arbejdet med niveausikring af studieordninger. AAU har indført en hensigtsmæssig procedure om, at studienævnene skal godkende semesterbeskrivelser, der sørger for, at semestrenes kurser lever op til studieordningernes enkelte læringsmål og derved uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Panelet har set eksempler på, at beskrivelser er blevet sendt tilbage, hvis studienævnet vurderer, at der ikke er en overensstemmelse mellem studieordning og fagbeskrivelse, og fx ikke vurderede, at fagbeskrivelsernes indhold levede op til de beskrevne læringsmål.

Semesterbeskrivelserne er med til at sikre overensstemmelsen mellem fagenes læringsmål, tilrettelæggelse og arbejdsbelastning og synes at være et planlægningsværktøj, der fungerer efter hensigten de steder, hvor det er indført. Panelet bemærker positivt, at denne form for kvalitetssikring af studieordningerne forekommer systematisk og at semesterbeskrivelserne substansbehandles på studienævnsmøder og ikke kun går igennem en formel godkendelsesprocedure. Ikke alle uddannelser har

dog endnu taget redskabet i brug, men at det er under implementering.

Studienævnenes årlige behandling af studienævnsrapporterne, der indeholder en række uddannelsesspecifikke nøgletal såsom frafald, gennemførelse og karakterer, er ligeledes med til at sikre fagligt niveau.

Panelet vurderer, at det er positivt at AAU har strammet op og indført en procedure for censordialogen i 2015, og at der generelt er opmærksomhed på spørgsmålet i organisationen. Panelet vurderer, at proceduren kan bidrage til at øge systematikken og effektiviteten i dialogen med censorerne.

Undervisningens pædagogiske kvalitet

I det følgende behandles, hvordan AAU sikrer undervisningens pædagogiske kvalitet. Nedenfor gennemgås først kort rammerne for den pædagogiske kompetenceudvikling på AAU og den pædagogiske kvalificering af PBL, og her efter ses nærmere på praksis.

AAU har både på strategi- og politikkniveau fokus på og defineret rammerne for den pædagogiske kvalitet og undervisernes kompetenceudvikling. Et af universitetets otte definerede kvalitetsområder er pædagogik og pædagogisk kompetenceudvikling. I *Politik for undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling på Aalborg Universitet* opstilles retningslinjer for udvikling af undervisernes pædagogiske kompetencer. Det er institutterne, der skal sikre den løbende pædagogiske kompetenceudvikling af de ansatte, herunder, at alle ledere og medarbejdere på Aalborg Universitet, undtagen DVIP og studentermedhjælpere, skal deltage i årlige MUS-samtaler. Det fremgår af universitetets politik på området, at alle institutter skal have vedtaget en decentral politik for systematisk kompetenceudvikling af VIP'er og DVIP'er. Politikkerne skal være vedtaget senest i efteråret 2015 (selvevalueringsrapporten, s. 418). AAU har desuden en årlig kåring af årets underviser, og uni-

versitetet ser det som en måde at lægge vægt på undervisernes pædagogiske meriter (selvevalueringsrapporten, s. 22, og 440-445).

Det er som nævnt institutlederen, der har ansvaret for, at adjunkter, lektorer og professorer regelmæssigt får tilbud om og deltager i pædagogisk kompetenceudvikling, og herunder i pædagogikumuddannelsen. Studielederen er i samarbejde med institutlederen ansvarlig for at koordinere og sikre, at information vedrørende undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling anvendes i kvalitetssikringen og udviklingen af uddannelserne (selvevalueringsrapporten s. 418 ff.). Den løbende monitorering af undervisernes kompetencer foretages blandt andet ved de løbende undervisnings- og semesterevalueringer, der behandles i studienævnene (beskrevet i det nedenstående afsnit) samt ved MUS-samtalerne. AAU oplyser, at det fra 2016 er obligatorisk for alle undervisere at have en digital undervisningsportefølje, der kan danne grundlag for de årlige MUS-samtaler (selvevalueringsrapporten s. 21.) Panelet bemærker her, at DVIP'er ikke er omfattet af ordningen omkring MUS-samtalerne og derfor ikke omfattet af denne form for årlig monitorering og opfølgning.

Opkvalificeringen af undervisernes kompetencer på AAU leveres primært af AAU's centrale pædagogiske enhed, Learning Lab, som gennemfører kurser i pædagogik og undervisningsmetoder, og hvorfra institutterne rekvirerer kurser til instituttets ansatte. Learning Lab udbyder kompetenceudviklingsaktiviteter på både dansk og engelsk vedrørende udvikling, tilrettelæggelse, gennemførelse, evaluering og ledelse af undervisning og uddannelser. De udbydes i form af korte og længerevarende kursusforløb, seminarer, workshops, supervisions- og coachingforløb m.m. (selvevalueringsrapporten s. 422)

Flere af de undervisere, som panelet talte med på besøgene, nævnte supervision og sidemandsoplæring som anvendelige tiltag,

der var udbredt. I forlængelse heraf fik panelet indtryk af, at der ved studierådsmøder foregår en videndeling på tværs af uddannelser om pædagogiske opkvalificeringstiltag (audit trail 3, s. 1951).

Kvalificering og kvalitetssikring af PBL-kompetencer

PBL er det herskende læringsprincip på AAU, og kvalitetssikringen af undervisernes kompetencer her indenfor er derfor central. PBL er kort beskrevet i kriterium III (se s. 32). I det følgende beskrives AAU's initiativer med hensyn til opkvalificering af undervisernes kompetencer indenfor PBL, herunder særligt de eksterne undervisere.

Panelet konstaterer, at AAU har et obligatorisk introforløb om PBL-principperne. Introduktionsforløbet er primært for undervisere, men udbydes også til studerende, der måtte have interesse (selvevalueringsrapporten s. 608) Introforløbet er tilrettelagt af Learning Lab, og det er op til institutlederne at sørge for, at underviserne deltager. Eksterne undervisere tilbydes et introduktionsforløb, men det fremgår ikke, at dette er obligatorisk.

Institut Læring og Filosofi har vedtaget en politik, der sætter mål om, at alle DVIP'er "hurtigst muligt skal have taget et grundlæggende kursus" i PBL (audit trail 3, s. 1222) For Institut for Medicin og Sundheds-teknologi beskrives det, at alle fastansatte VIP'er uden erfaring med problembaseret læring systematisk tilbydes opkvalificeringsforløb i regi af AAU Learning Lab. Derudover nævnes det, at undervisere i alle stillingskategorier, herunder DVIP, har adgang til kurser og seminarer ved Learning Lab (supplerende oplysninger fra AAU, s. 11). For Institut for Planlægning gælder det, at de fastansatte systematisk bliver tilbudt efteruddannelse indenfor PBL ved et fagdidaktisk kursusudbud, som retter sig til de teknisk-naturvidenskabelige områder (supplerende oplysninger fra AAU, s. 7). På samme måde som for *medicin* har alle instituttets ansatte adgang til kursustilbuddene fra Learning Lab.

Det beskrives på nogle institutter, at en stor del af DVIP'er i praksis har været ph.d.-studerende på instituttet og herigennem har gennemgået obligatorisk pædagogisk kompetenceudvikling i forhold til vejledning og undervisning i et PBL-miljø, ligesom flere af de ansatte DVIP'er også har deres uddannelsesbaggrund fra AAU (audit trail 2, s. 293). For Institut for Økonomi og Ledelse gælder det, at det løbende sikres, at faste undervisere og ph.d.-studerende får et grundlæggende kendskab typisk via deltagelse i de obligatoriske pædagogiske kurser (pædagogikum). For de eksterne undervisere er det typisk studienævnetsformanden eller en såkaldt "linjekoordinator", der sikrer kendskabet til PBL i forbindelse med ansættelse og introduktion til uddannelsen (supplerende oplysninger fra AAU, s. 20). Dette er også et institut, der i høj grad benytter sig af eksterne undervisere, hvorfor institutledelsen fokuserer på den pædagogiske såvel som den faglige opkvalificering, jf. kriterium III.

Den løbende monitorering af undervisernes pædagogiske kompetencer og anvendelse af PBL finder bl.a. sted via undervisnings- og semesterevalueringerne. Se nedenfor i afsnittet om evaluering.

Undervisningsevalueringerne indeholder spørgsmål til undervisningens pædagogiske kvalitet herunder formidling og tilrettelæggelse. Panelet har set flere eksempler på undervisningsevalueringer, hvor de studerende bruger indikatorer defineret på en skala, men også kvalitativt ved kommentarer (audit trail 6). I undervisnings- og semesterevalueringerne er der generelt også fokus på kvaliteten af projektvejledningen og gruppearbejdet. Et eksempel er *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi*, hvor de studerende bliver spurgt om, der var god støtte at finde i projektvejledningen med hensyn til det projektmetodiske, det faglige og arbejdsprocessen, mens det også er muligt at skrive yderligere kommentarer til projektvejledningen (audit trail 6, s. 815).

Diskussion og vurdering

Panelet vurderer, at AAU har et betydeligt fokus på pædagogik, særligt læringsfilosofien og metoden for problembaseret læring, som både afspejler sig i universitetets strategi, politikker og praksis. Alle institutter skal have vedtaget decentrale politikker herfor inden udgangen af 2015, hvilket panelet ser som positivt. For fastansatte undervisere er der en systematik i forholdet mellem de kompetenceudviklende tilbud og den monitorering der finder sted via MUS-samtalerne samt de løbende undervisnings- og semesterevalueringer, som DVIP'er også er omfattet af.

Panelet har bemærket, at vejlederne for projektarbejdet både kan være fastansatte VIP og DVIP, hvilket gør introduktion til principperne for den problembaserede læring til et opmærksomhedspunkt i praksis. Størstedelen af institutterne har vedtaget politikker og opsat mål for, at DVIP'er sikres et automatisk tilbud om opkvalificering af PBL-kompetencer. Derudover lægges der vægt på PBL-kompetencer i forbindelsen med ansættelsen. Panelet vurderer, at opkvalificeringen af DVIP ser ud til at blive mere systematisk fremadrettet.

Evaluering og studenterinddragelse

I det følgende gennemgås universitetets politik, procedurer og praksis for, at der gennemføres løbende og regelmæssige studenterevalueringer af uddannelser og undervisning, samt at resultaterne herfra bliver brugt.

AAU har en central procedure for systematisk evaluering af undervisning, semestre og uddannelser, der fastsætter mindstekrav til skolernes og/eller studienævnenes evalueringsaktiviteter. AAU's skoler og studienævn har alle decentrale procedurer, som er udarbejdet på baggrund af disse mindstekrav, og procedurerne på området følges i praksis. Panelet konstaterer også, at der både hos de studerende og underviserne er et stort ejerskab til den evalueringspraksis,

man har decentralt, og at der er fokus på feedback til og inddragelse af de studerende.

Procedurer for evalueringer

AAU har en overordnet *central* procedure for evaluering – *Proceduren for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser*, som blev godkendt i 2008 og afløst af en ny i 2013. AAU har desuden en overordnet målsætning om, at alle kvantitative undersøgelser skal have en svarprocent på mindst 60 %. Af proceduren fremgår overordnede krav til undervisningsevalueringer, semesterevalueringer og uddannelsesevalueringer på universitetet:

- Undervisningsevalueringerne kan foretages løbende som afslutning på hver undervisningsaktivitet (kursus, projekt og praktik) og/eller ved afslutning på semestret.
- Semesterevaluering: Ved afslutning af hvert semester skal der foretages en samlet evaluering af semesteret. Dette omfatter de studerendes arbejdsindsats, læringsudbytte samt deres studie- og læringsmiljø.
- Uddannelsesevaluering: Alle AAU's uddannelser skal evalueres af de dimitterende studerende. Der skal anvendes spørgsmål, som er nogenlunde identiske for alle uddannelser under den enkelte skole, og uddannelsesevalueringerne skal ydermere anvende data, som er systematiske og sammenlignelige over en årrække.

Skolerne og/eller de enkelte studienævn skal på baggrund af ovenstående udforme deres egne *decentrale* procedurer for evaluering af undervisning, semestre og uddannelser. Styregruppen for kvalitetssikring har til inspiration udarbejdet en evalueringsguide, som skolerne og/eller de enkelte studienævn kan gøre brug af (selvevalueringsrapporten, s. 310). Guiden indeholder blandt andet inspiration til, hvordan spørgeskemaer kan udformes, eller hvordan en midtvejs-evaluering kan gennemføres.

Udover de løbende evalueringsaktiviteter indeholder selvevalueringsprocessen også spørgsmål, der vedrører og samler op på uddannelsens evalueringsaktiviteter, fx "Har der i uddannelsesevalueringerne fra de seneste tre år været input fra dimitterende som på nuværende tidspunkt bør overvejes i relation til uddannelsens tilrettelæggelse og/eller videreudvikling?" (selvevalueringsrapporten, s. 576). Se videre kriterium II (se s. 16) samt sidste afsnit under dette kriterium.

Evalueringspraksis

Akkrediteringspanelet har set flere illustrative eksempler på, hvordan der på uddannelserne bliver gennemført løbende og regelmæssige evalueringer samt forskellige procedurer og praksisser for feedback til og inddragelsen af studerende.

Først skitseres kort uddannelsesevalueringerne inden de løbende undervisnings og semesterevalueringer behandles.

Uddannelsesevalueringer

Uddannelsesevalueringerne er spørgeskemaer fra SurveyXact, som sendes ud til studerende, der færdiggør en uddannelse. I praksis er uddannelsesevalueringerne flere steder forlængelser af undervisningsevalueringerne på fx 6. semester på bacheloruddannelsen og 4. semester på kandidatuddannelsen.

Studienævnet modtager uddannelsesevalueringsskemaer for alle afsluttede uddannelsesforløb – bachelor- og kandidatforløb. Rapporterne sammenfatter data og sammenholder disse med evalueringsskemaer fra det foregående år (selvevalueringsrapporten, s. 344). Panelet har set eksempler på, at studienævnene årligt behandler resultaterne af uddannelsesevalueringsskemaerne i studienævnene. Ud over svarprocenterne drøfter studienævnet resultater og ønsker til uddannelserne. Et eksempel er studienævnet for byggeri og anlæg, der i september 2014 drøfter uddannelsesevalueringernes svarprocenter og resultater, fx et ønske om flere byggepladsbesøg på bachelorlinjen i

bygge- og anlægskonstruktion (audit trail 6, s. 1354).

Undervisnings- og semesterevalueringerne

Undervisningsevalueringerne kan både foretages mundtligt eller skriftligt i undervisningssammenhænge og udformes som mere formaliserede dialoger med de studerende eller indlejres i de samlede semesterevalueringer. Typisk er det semesterkoordinatorens opgave at tilrettelægge og samle op på de forskellige kvantitative og kvalitative evalueringer af semesteret i form af en samlet rapport, der går til det relevante studienævn. Semesterkoordinatoren er således ansvarlig for planlægning og til dels udførelse af et semester, mens det også er koordinatorens opgave at evaluere og udvikle semesteret. Et konkret eksempel på, hvordan semesterevalueringerne bruges, ses i afsnittet om studiemiljø nedenfor.

Svarprocenterne på de skriftlige undervisningsevalueringer er svingende i det materiale, som panelet har modtaget. Svarprocenterne kan svinge fra semester til semester indenfor de respektive uddannelser, men ser ofte ud til at ligge på et niveau på omkring 50 %. Beskedne svarprocenter ses ofte på de mindre uddannelser. Da panelet på andet besøg talte med de studerende om dette, gav flere udtryk for, at de måske ikke fandt det nødvendigt at svare, da de følte, at der blev fulgt op på problemer ved henvendelse til underviser/semesterkoordinatorer. AAU har selv identificeret højere svarprocenter på undervisnings-, semester- og uddannelsesevalueringer som et indsatsområde, og har i foråret 2015 igangsat fokusgruppeinterviews med studerende for at afklare, hvordan svarprocenterne kan forbedres (audit trail 6, s. 3).

Undervisningsevalueringerne samles i semesterevalueringerne, som semesterkoordinatoren fremlægger på studienævnsmøderne.

Opsamlinger på semesterevalueringer

Når evalueringerne er foretaget, er det typisk semesterkoordinatoren, der samler op på dem og bringer informationen videre i systemet. Fx på *bacheloruddannelsen i by, energi og miljøplanlægning* samler semesterkoordinatoren op på undervisningsevalueringerne i semesterevalueringssammenhængen med samlede bemærkninger og forslag til ændringer, samt angivelse af hvem, der skal handle på forskellige problemstillinger, fx skolen, studienævnet eller andre (audit trail 6, s. 345-346). Rapporten sendes til kommentering i semestergruppen, som består af underviserne på semesteret.

Udover resultaterne fra SurveyExact og de mundtlige vurderinger udarbejder semesterkoordinatoren på uddannelsen en 'trafiklysoversigt', hvori der angives farver for undervisningsevalueringernes tilbagemeldinger "grøn, gul eller rød" til studienævnet således, at det er nemmere at identificere, hvor der er brug for handling (audit trail 6, s. 359 ff.).

Der er forskel på, hvordan og ikke mindst hvor detaljeret semesterkoordinatorene på de forskellige uddannelser vælger at skrive deres rapporter. I nogle tilfælde er der tale om en til to sideres egen opsamling på de forskellige evalueringer, men panelet har også set mere detaljerede rapporter, hvor der samles særskilt op på styregruppemøderne samt eksempler med eksterne reviews af censorer fra semesteret (audit trail 6, s. 290).

Semesterkoordinatorene tager i nogle tilfælde også eksaminationerne med i deres endelige semesterevalueringer. På *diplomingeniøruddannelsen i byggeri og anlæg* vælger semesterkoordinatoren efter afslutning på efterårssemesteret i 2013 at indkalde ikke kun styregruppen, men hele årgangen efter dårlige præstationer ved de afsluttende eksaminer. Semesterkoordinatoren vælger at invitere studerende, undervisere, vejledere og andre med tilknytning til semesteret til et stormøde for at diskutere årsagerne til resultaterne (audit trail 6, s. 1542).

Semesterevalueringerne eller semesterevalueringssrapporterne drøftes i de relevante studienævner, hvor det besluttes, hvilke eventuelle fremtidige tiltag, der skal igangsættes på baggrund af evalueringerne. I studienævnet for Engelsk, Tysk og Kulturforståelse drøfter man i februar 2015 semesterevalueringen på baggrund af fagkoordinatorens (samme rolle som semesterkoordinatoren) fremlæggelse og skriftlige semesterevaluering. De studerende har især været utilfredse med de fysiske rammer herunder et dårligt indeklima, for mange studerende i lokalene og især fysiske faciliteter (audit trail 6, s. 1572). På denne baggrund aftales det i studienævnet, at studielederen skal tage kritikken af de fysiske faciliteter med videre til fakultetet.

På et studienævnsmøde i studienævnet for erhvervsøkonomiuddannelserne i februar 2014 giver semesterkoordinatoren en opsamling på det foregående semester. Her kommer det frem, at de studerende ikke bruger nok timer på forberedelse, og at der er en mangelfuld vejledning af projekterne. Det er især i forbindelse med de eksterne vejledere, at der er kritik. Det besluttes, at studienævnsformanden skal indskærpe reglerne for vejledning for de eksterne vejledere (audit trail 6, s. 1140).

Evaluering af projektvejledning og praktik

I undervisnings- og semesterevalueringerne er der blandt andet fokus på kvaliteten af projektvejledningen, gruppearbejdet, gruppedannelsen og praktikophold.

Gruppedannelse er ikke et specifikt emne i spørgeskemaerne, men de studerende forholder sig som oftest til det i de skriftlige kommentarer, de indgiver ved de forskellige kurser. På *bacheloruddannelsen i by, energi, og miljø* samler semesterkoordinatoren systematisk op på gruppedannelsesprocesserne i den endelige semesterevalueringssrapport på baggrund af undervisningsevalueringerne og møderne i styregruppen (audit trail 6, s. 443).

Hvad angår praktik, evalueres det forskelligt fra skole til skole. For uddannelser, hvor praktik er obligatorisk, som fx. *diplomingeniøruddannelsen i byggeri og anlæg*, udarbejder skolen retningslinjer, som beskriver rammerne for praktikken, hvor en praktikvejleder blandt andet deltager i et midtvejsmøde, som normalt afholdes i den virksomhed, hvor den studerende er i praktik. Formålet er at evaluere på forløbet og planlægge det resterende forløb samt indholdet af det afgangsprojekt den studerende skal lave i umiddelbar forlængelse af opholdet. Den studerende udarbejder herudover en praktikrapport, hvor der skal reflekteres over praktikperioden med hensyn til relevans og indhold, som semesterkoordinatoren blandt andet bruger til at vurdere praktikstedets kvalitet for fremtidig brug (audit trail 6, s. 1492). På kandidatuddannelsen i engelsk, hvor et mindre element er obligatorisk praktik, evalueres praktikophold blandt andet i undervisningsevalueringen til "Hvordan bedømmer du det faglige udbytte af dit praktikforløb?" (audit trail 6, s. 1655).

På uddannelser, hvor praktik ikke er obligatorisk, er der lignende procedurer omkring praktikrapporter og evaluering af praktikforløb i undervisningsevalueringerne.

Feedback til de studerende

I den centrale evalueringssprocedure er der ikke specifikke krav til, hvordan resultaterne kommunikerer til de studerende eller feedback. I de forskellige skriftlige procedurer, som panelet har modtaget, sker feedback til de studerende som oftest i form af publicering af undervisningsevalueringernes resultater på relevante hjemmesider.

På *bachelor- og kandidatuddannelsen i engelsk* udarbejder semesterkoordinatoren en opsamlende rapport på semesteret. I hver af rapporterne fra uddannelsen er der til sidst angivet ved hvilken dato i forbindelse med introduktion til semesteret, de studerende er blevet informeret om resultaterne af evalueringerne og eventuelle tiltag som følge heraf (audit trail 6, s. 1642).

På akkrediteringspanelets andet besøg på AAU var der hos de studerende en bred opfattelse af, at de bliver hørt, og at resultaterne af evalueringerne bringes videre. Studerende fra andre uddannelser end *bachelor- og kandidatuddannelsen i engelsk* kunne dog ikke genkende samme type systematik i feedbacken. De studerende, der kendte til en systematisk feedback i forbindelse med undervisnings- og semesterevalueringerne, var dem, som var på uddannelser, hvor man arbejdede med styregrupper, da feedback fra evalueringerne som oftest kom op på styregruppemøderne.

Studenterinddragelse

På AAU arbejdes der med forskellige praksisser for studenterinddragelse. På nogle skoler arbejder man med styregrupper, mens andre arbejder med semesterråd og på andre er studenterrepræsentationen i studienævnet den eneste formelle studenterinddragelse. Styregrupperne har forskellige udformninger.

På *bacheloruddannelsen i by-, energi-, og miljøplanlægning* består styregrupperne af repræsentanter fra alle projektgrupperne på et semester. Der afholdes møder mellem styregrupperne og semesterkoordinatoren, som tager referat, der går videre til studienævnet (audit trail 6, s. 286). På møderne er der faste punkter, som fx litteratur og gruppedannelse, og der afholdes cirka to møder hvert semester. Der er også eksempler på, at styregrupperne kalder til stormøder uden undervisere, og at styregrupperne laver deres egen semesterevaluering (audit trail 6, s. 273 ff.). Ved panelets andet besøg på AAU fortalte de studerende fra uddannelsen om, hvordan styregruppemøderne er rum for god dialog om forskellige forhold, der ikke fungerer optimalt. Praksis er ens på campus København og på campus Aalborg. Studienævnet for uddannelsen afholder skiftevis studienævnsmøder på campus København og campus Aalborg. Det er blandt andet for at sikre, at de studerende i studienævnet har bedre mulighed for at deltage i møderne.

På *diplomingeniøruddannelsen i byggeri og anlæg* er de studerende også organiseret i styregrupper. Der deltager en repræsentant fra hver projektgruppe på de forskellige linjer i styregrupperne. Semesterkoordinatoren er ansvarlige for, at der afholdes tre til fire styregruppemøder på et semester. På den baggrund udarbejdes der styregruppe-referater, som indgår i semesterkoordinatorens indberetning til studienævnet. De studerende fra uddannelsen fortalte på besøget, at styregrupperne tager problemstillinger op, som især relaterer sig til faciliteter – det er fx grupperumsdiskussioner og lignende, der diskuteres. Uddannelsen har især på campus Esbjerg haft meget lave svarprocenter på undervisningsevalueringerne, hvilket de studerende mente, kunne forklares med det lille miljø på campus Esbjerg og de velfungerende styregrupper, som gjorde, at de studerende følte sig hørt og ikke havde behov for at evaluere skriftligt.

På *kandidatuddannelsen i læring- og forandringsprocesser* er der som nævnt en procedure for afholdelse af semesterrådsmøder. På et studienævnsmøde for uddannelsen i juni 2015 blev det drøftet, at man endnu ikke har haft en systematisk afholdelse af semesterrådsmøderne (audit trail 6, s. 626). På uddannelsen benytter man sig af et andet redskab i forbindelse med studenterinddragelse, de såkaldte SUS-samtaler eller studenterudviklingssamtaler der er ligesom MUS-samtaler. Samtalerne foregår mellem en underviser og en studerende. Ved panelets besøg på AAU kunne de studerende fra uddannelsen fortælle, at de var meget glade for deres SUS-samtaler, der er planlagt som del af et længere forløb for den studerende.

Af AAU's dokumentationsmateriale fremgår det, at de studerende i størstedelen af studienævnene er repræsenteret. Der er dog et eksempel på at dette ikke er tilfældet på *kandidatuddannelsen i læring- og forandringsprocesser*, hvor det først er i foråret 2015, at der figurerer reelle studenterre-

præsentanter fra København i studienævnet.

Diskussion og vurdering

Det er panelets opfattelse, at de studerende har mulighed for og tager et tydeligt ansvar for at deltage i de forskellige evalueringsfora på universitetet. Panelet vurderer, at AAU er lykkedes med at skabe en balance mellem den centrale og den decentrale styring af undervisningsevalueringerne, som har givet skoler og/eller studienævn en vis metodefrihed indenfor de centralt fastsatte rammer. Både hos de studerende og underviserne er der et ejerskab til den evalueringspraksis, man har valgt decentralt.

Panelet bemærker positivt, at alle de decentrale procedurer og praksisser for evalueringer er udformet og afvikles med fokus på inddragelse af de studerende i kvalitetsprocesserne, og at de generelt er velfungerende med hensyn til at identificere problemstillinger.

Panelet vurderer, at man på AAU kan tale om en evalueringskultur, som kommer til udtryk i de decentrale evalueringspraksisser, som er regelmæssige og løbende i og med, at der foretages midtvejsevalueringer, undervisningsevalueringer, som opsamles i semesterevalueringer mv. Projektarbejdet og den problembaserede læring indgår i evalueringen via spørgsmål om gruppedannelsesprocesser, vejleder mv.

I denne sammenhæng bemærker panelet positivt de forskellige tiltag, der er for studenterinddragelse i evalueringspraksissen, som ligger udover de skriftlige evalueringer, fx i form af styregrupper og semesterråd, der blandt andet har til hensigt at få kvalitative input og overlevering fra de studerende. I forhold til dette er det ikke tydeligt for panelet, hvordan der skal handles, når der ikke er studenterrepræsentanter i studienævnene.

Panelet vurderer, at uddannelser, der har en semesterkoordinator, spiller denne en central rolle i kvalitetssikringen og som bin-

deledet mellem de studerende og ledelsen. Semesterkoordinatoren sikrer både skriftlige og mundtlige evalueringer af semestrene og er generelt i dialog med de studerende om semesteret samtidig med, at han/hun også sørger for, at forslag til udvikling eller ændringer bliver bragt videre i systemet. Endelig sikres det, at de dele af en uddannelse der gennemføres udenfor institutionen, herunder praktik, er omfattet af kvalitetssikringsarbejdet på AAU.

Campus og studiemiljø

AAU har campusser i byerne Aalborg, Esbjerg og København, hvoraf de to sidstnævnte kom til i henholdsvis 1995 og 2005. I 2012 flyttede AAU sit Campus i København fra Ballerup til Sydhavnen.

Dette afsnit handler om kvalitetssikringen af studiemiljøet og herunder sikringen af, hvordan faciliteter og ressourcer understøtter undervisning og projektarbejde på Aalborg Universitets uddannelser. Formålet er at belyse, hvordan campusserne er forankret i AAU's kvalitetssikringssystem, herunder hvordan en fælles kvalitetssikringskultur på tværs af campusser understøttes.

Panelet har særligt haft fokus på studiemiljøundersøgelserne på de tre campusser. Af materialet og også på panelets besøg blev det klart, at det særligt er på Campus København, at de studerende har oplevet problemer med faciliteter og ressourcer. AAU havde i en periode frit optag på sine heltidsuddannelser, hvilket medførte en kraftig vækst i antallet af studerende på flere uddannelser (se boks 4). Akkrediteringspanelet har derfor været interesseret i at undersøge, hvordan universitetets kvalitetssikringssystem sikrer, at udfordringer og problemer bliver identificeret tidligt og håndteret.

Det er et centralt fokusområde, hvordan AAU sikrer, at de fysiske rammer understøtter problembaseret læring (PBL) som pædagogisk fundament, da det som sådan fordrer særlige faciliteter og ressourcer, blandt andet hvad angår grupperum og un-

dervisningslokaler (selvevalueringsrapporten, s. 381).

Kvalitetssikring af studiemiljø

Studiemiljø har været en prioriteret del af Aalborg Universitets strategi 2010 – 2015 (selvevalueringsrapporten, s. 58). Det er således en del af AAU's strategi for arbejds- og studiemiljø at sikre kontinuerlige forbedringer af studiemiljøet på baggrund af undervisningsmiljøvurderinger, herunder at det sker i sammenhæng med videreudvikling af de fysiske faciliteter på universitetets tre campusser (selvevalueringsrapporten, s. 82). I forlængelse heraf beskriver strategiens vision for bæredygtig campusudvikling, hvordan AAU vil videreudvikle fjernundervisningsmetoder og videokonferenceteknologi til understøttelse af læring og samarbejde på tværs af universitetets geografiske lokationer (punkt 32). Ligeledes er studiemiljø et selvvalgt mål i universitetets udviklingskontrakt 2015 – 2017 (selvevalueringsrapporten, s. 97).

Strategien understøttes blandt andet af universitetets kvalitetssikringspolitik inden for kvalitetsområdet *Undervisningens og studiemiljøets kvalitet*. En af målsætningerne er her, at de fysiske rammer, der stilles til rådighed, bidrager til stimulering af de studerendes læring, mens en anden er, at de studerende på AAU skal have indflydelse på udviklingen af studiemiljøet (selvevalueringsrapporten, s. 68).

De to målsætninger understøttes af en række procedurer på forskellige niveauer i organisationen. Det gælder dels de overordnede studiemiljøvurderinger, dels de jævnlige semesterevalueringer og endelig behandles området som en del af selvevalueringsprocessen.

Studiemiljøvurderinger

Jf. AAU's strategi er studiemiljøarbejdet som en del af den prioriterede indsats forsøgt indlejret i Styregruppen for Kvalitetssikring af Uddannelsers arbejde (audit trail 4, s. 635 – 638) og integreret i det eksisterende kvalitetssystem. En ambition i den for-

bindelse er at effektivisere informationsfløvet i organisationen og indarbejde handlingsplaner og opfølgning i det øvrige kvalitetsarbejde (selvevalueringsrapporten, s. 18).

Herunder er det et fokuspunkt, at kvalitetssikringsdata skal kunne opdeles på campusser og studienævn og således også produceres og diskuteres på dette niveau. Ligeledes er der fra ledelsen et fokus på tilstedeværelse på campus både igennem mødedeltagelse via videolink og fysisk tilstedeværelse (audit trail 4, s. 2).

Konkret foretages vurderingerne ved, at universitetet gennemfører en central måling af studiemiljøet for at få et samlet overblik over aktuelle studiemiljøudfordringer blandt alle universitetets studerende. Målingerne er hidtil foretaget i 2011, 2013 og 2014, og næste vurdering finder sted i 2016. Målingen kobler faciliteter og ressourcer til det læringsmæssige med spørgsmål om den fysiske indretnings stimulering af læring, om undervisningslokalerne understøtter deres formål, og om de fysiske rammer giver mulighed for problembaseret projektarbejde (audit trail 4, s. 531 – 535).

Det overordnede ansvar for studiemiljøet på Aalborg Universitet er placeret i universitetets Hovedarbejdsrådsudvalg (HAMiU), da studiemiljøet har et vist overlap med de ansattes arbejdsmiljø (selvstændigt indhentet information, s. 14-15). Der arbejdes dog på en afklaring af ansvarssnitfladerne mellem HAMiU og Styregruppen for Kvalitetssikring af Uddannelser, jf. K1 om organisering. Ligeledes er en arbejdsgruppe nedsat med henblik på at udfærdige en ny beskrivelse af, hvordan universitetets studiemiljøvurdering skal varetages.

Der udarbejdes desuden kortlægninger, vurderinger og handlingsplaner på henholdsvis universitets- og skole og/eller studienævnsniveau. For at sikre sammenhæng mellem de to niveauer er arbejdet drevet af universitetets studiemiljøkoordinator, der koordinerer og igangsætter tværgående

studiemiljøtiltag. I arbejdsgrupperne deltager relevante medarbejdere fra hvert fakultetskontor samt andre relevante medarbejdere fra administrationen eller ITS (IT Services).

Semesterevaluering

Som kort nævnt ovenfor, omfatter semesterevalueringen også forholdene om de studerendes studie- og læringsmiljø (selvevalueringsrapporten, s. 275). Det kan blandt andet ses på Skolen for Statskundskab (selvevalueringsrapporten, s. 307-308) og på Skolen for Arkitektur, Design og Planlægning. På evalueringen af 6. semester 2013 for *bacheloruddannelserne i by-, energi og miljøplanlægning* indgår fx spørgsmål "Hvordan var de fysiske forhold, som dannede rammen om semestrets afvikling? (undervisningslokaler, indeklima, understyr, værksteder, osv.)" (audit trail 4, s. 487).

Selvevalueringsprocessen

Studiemiljø er desuden et element i AAU's selvevalueringsproces. Selvevalueringsrapporten skal indeholde beskrivelse og analyse af relevante indikatorer inden for undervisnings- og studiemiljøets kvalitet (selvevalueringsrapporten, s. 557 – 560). Skabelonen indeholder fx spørgsmål som "Har der de seneste tre år været input fra de studerende vedrørende studiemiljøet på uddannelsen, som på nuværende tidspunkt bør overvejes i relation til uddannelsens tilrettelæggelse og/eller videreudvikling?" (selvevalueringsrapporten, s. 569-570).

Studienævnenes kvalitetssikring af studiemiljø

Akkrediteringspanelet har set på studienævnenes praksis med at kvalitetssikre studiemiljøet på de uddannelser, der indgår i audit trail 4 om campus. Panelet konstaterer, at der er procedurer for identificering af problemer på AAU's uddannelser, og at der i praksis er en opmærksomhed, der viser en organisatorisk bevidsthed om universitetets PBL-paradigme. Panelet konstaterer samtidig, at sammenhængen er uklar, hvad angår opfølgning og ansvarsplacering på identificerede problemer.

Grupperum

Det kan fx ses i problemstillingen vedrørende grupperum, som beskrives i det følgende. I forbindelse med *Studiemiljøvurdering af Aalborg Universitet 2013* er det identificeret som en langsigtet udfordring at forbedre muligheden for at udføre problembaseret arbejde, da et stort antal studerende ikke er tilfredse med de fysiske faciliteters understøttelse heraf. Af vurderingen fremgår det, at der er "et stort ønske om flere grupperum, hvilket vil kræve en udvidelse af universitetet, eller en anden indretning og brug af kvadratmetrene end det sker i dag. Problemet med manglen på grupperum er, at det påvirker de studerendes evne til at udføre gruppearbejde, hvilket også afspejler sig i deres holdning til, hvorvidt AAU's rammer giver mulighed for at udføre gruppearbejde" (audit trail 4, s. 551). Det er især de studerende i København, som er utilfredse med grupperummene, hvor 42 % ikke mener, at der er optimale muligheder for at udføre problembaseret projektarbejde (audit trail 4, s. 534).

Manglen på og organiseringen af grupperum viste sig også som en gennemgående problematik på tværs af de forskellige uddannelser, som panelet har beskæftiget sig med i audit trail-materialet, og som de mødte ved besøget på institutionen.

Eksempelvis kan man i studienævnet for *bacheloruddannelserne i by-, energi- og miljøplanlægning* se, hvordan problematikker vedrørende grupperum, der vedvarende nævnes af de studerende som et problem på særligt Campus København, diskuteres i en periode på op imod to år. Problematikken omkring grupperum kan identificeres i blandt andet semesterevalueringens opsummering af evalueringen af efterårssemestret 2013, hvor det fremgår, at "VIDEO og GRUPPERUM mødes med en voldsom kritik. Det er meget undergravende for læringen og i et større perspektiv uddannelsen, at rammerne ikke er i orden, så det håber jeg tages til efterretning i studienævnet" (audit trail 4, side 402).

Af studienævnsreferaterne fremgår det, at problematikken vedrørende grupperum første gang nævnes i studienævnet i februar 2014 (audit trail 4, s. 67), og på møderne i april og juni er et tilbagevendende diskussionspunkt. På referatet fra studienævnsmøde i april aftales det, at studenterrepræsentanten skal udarbejde et udkast til retningslinjer for brug af grupperum. Status på retningslinjerne efterspørges også på de følgende møder. Det er først i september 2014, at studienævnet retter henvendelse til institutlederen med henblik på at nedsætte en eller flere koordinator(er) som ansvarlig(e) for området. På de efterfølgende studienævnsmøder i oktober, november, december 2014, februar og april 2015 følges der op på problematikken, alt imens der fortsat kommer kritiske tilbagemeldinger fra de studerende. Af referatet fra studienævnets møde i maj 2015 fremgår det, at studienævnsnæstformanden (efter aftale med studienævnsformanden) har forelagt rektoratet og fakultet problemstillingen uden, at det har resulteret i konkrete handlinger (audit trail 4, s. 13). Af det senest modtagne studienævnsreferat fra 18. juni 2015 indikeres det, at de omtalte retningslinjer for brug af grupperum forventes at være færdige i august 2015 (audit trail 4, s. 5).

På mødet om selvevalueringshandlingsplan i december 2014 behandles spørgsmålene vedrørende grupperum og videokonferencer, der henholdsvis er "opgaver, som studienævnet ikke kan tage hånd om" og hvor TEKNAT (Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet, red.) er "i gang med et muligheds-katalog og fysisk planlægning" og "en proces, som skal adresseres længere oppe i systemet" (audit trail 1, s. 590). I *Uddannelsesberetningen for Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet 2015* genfindes dette (audit trail 1, s. 617).

Også på Skolen for Erkendelses- og Forandringsprocesser fremgår det, hvordan Studienævnet for Uddannelse, Læring og Filosofi selv har identificeret problemstillinger vedrørende henholdsvis det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, og skitseret mulige

handling, om end opfølgningen herpå beløber sig til halvandet år fra 2013 til primo 2015.

Hvad angår det psykiske arbejdsmiljø, fremgår det således, hvordan tilvæksten af studerende ikke er blevet modsvaret af en tilsvarende udvikling i det sociale studiemiljø, og hvordan studienævnet har identificeret "mulige måder at forbedre det sociale miljø og inddrage de studerende såvel i dette arbejde som i konkrete tiltag" (audit trail 4, s. 1092).

I *Det Humanistiske Fakultets uddannelsesberetning* fra 2013 er det et generelt opmærksomhedspunkt, at de forudgående års stigende optag har lagt pres på det fysiske miljø. Herunder fremgår det, at "(d)er efterspørges bedre og mere fleksible muligheder for at udnytte de fysiske miljøer til undervisning og gruppearbejde. De studerende efterspørger arbejdspladser, mens der samtidigt er m2, som ikke udnyttes effektivt". Som indsatsområde er der derfor identificeret en "[b]edre udnyttelse af de tilgængelige m2 gennem nytænkning af brug og indretning af rummene samt hvilke krav og friheder, der kan gives de studerende ift. udnyttelse og indretning af det fysiske miljø. Fleksible rum rejser en række problemstillinger ift. ansvar for omdannelse. Endvidere efterlyser de studerende et fleksibelt bookingsystem på grupperum" (audit trail 5, s. 228). I beretningen fra 2015 identificeres samme problem, men her er imidlertid ikke skitseret nogen opfølgende handling (audit trail 5, s. 213).

Af interviewet med underviserne på besøget fremgik det endvidere, at der for de fleste uddannelsers vedkommende ikke oplevedes kulturforskelle i forhold til implementeringen af PBL på de forskellige campus. På *teknoantropologi* i København havde underviserne og studerende dog en oplevelse af, at PBL-tankegangen var udfordret af de fysiske rammer, og at mange studerende derfor mødes andre steder end på campus. Af besøget fremgik det dog også, at der på

teknoantropologi er nedsat et grupperums-udvalg.

Videokonferenceteknologi

Et andet gennemgående opmærksomhedspunkt i forbindelse med studiemiljøet var videokonferenceteknologi, som universitetet benytter til at håndtere VIP-dækning for uddannelser, der dækker flere campusser. Emnet optræder både flere gange i dokumentationsmaterialet og var et gennemgående diskussionspunkt på besøget, herunder var det af flere eksterne eksperter blevet bemærket i forbindelse med deres deltagelse i selvevalueringsprocessen.

I forbindelse med etableringen af Campus København blev der nedsat et studiemiljøudvalg (Campus Development Council), "fordi situationen omkring nyetableringen af campus stadig er særlig, fordi den i høj grad stadig er i en udviklings- og etableringsfase" (audit trail 4, s. 1553). Af udvalgets møde d. 5. december 2013 blev der informeret om Skolen for Arkitektur, Design og Planlægnings egen studiemiljøplan, hvor kritikken primært gik på forholdene omkring videokonference i Aalborg, idet der både er mangel på faciliteter og servicering heraf, ligesom teknikken er udfordret. Problemet blev uddybet på udvalgets møde 13. marts 2014, hvor det aftales at strategipapiret *Implementering af strategi for brug af VK udstyr i undervisningen* inden næste møde skulle opdateres med henblik på en tydeligere ansvarsplacering af, hvordan problemer med videokonferenceteknologi håndteres, samt hvem der skal afholde betalingen til studentermedhjælpertimer i forbindelse med lokal support til problemet. Ved næste møde den 22. maj 2014 var dokumentet imidlertid stadig ikke klart, hvorfor [s]tudiemiljøudvalget tilkendegav meget kraftigt, at det var utilfredsstillende, at der ikke havde været noget synlig fremdrift siden sidste møde (...) Det presserende behov skal ikke mindst ses i lyset af, at flere skoler pga. den manglende tillid til videokonference ser sig nødsaget til at rekvirere fuldundervisnings-takst på begge campusser, hvorimellem der sker samlæsning (i stedet for at rekvirere én

lærer på ét campus med evt. hjælpelærertil-knytning på det andet campus), hvilket blandt andet afstedkommer en betragtelig merudgift" (audit trail 4, s. 1535-36). Som en konsekvens heraf henvendte udvalget sig til universitets IT-direktør og prorektor. Ved udvalgets møde 7. oktober 2014 diskuteres problematikken igen, og en repræsentant for campusets arbejdsmiljøenhed lod vide, at "det er helt afgørende for uddannelsernes kvalitet, at videokonferenceudstyret fungerer optimalt, og at supporten fungerer. Sidstnævnte er pt. ikke tilfældet pga. ressourcemangel i ITS i København" (audit trail 4, s. 1533).

I *Uddannelsesberetningen for Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet 2015* er der blandt andet identificeret forbedringspotentialer og korresponderende handlingsopfølgning efter vedvarende problemer med videokonferenceteknologien. Problemet har således "allerede [været] fremlagt på højere niveau", og med hensyn til tilsvarende problemer på campus Esbjerg er de søgt imødekommet ved "at sende undervisere til Esbjerg eller minimere brugen mest muligt. Situationen er dog ikke hensigtsmæssig" (audit trail 1, s. 617). På besøget oplystes det, at der nu er en hjælpelærer fysisk til stede, når der gøres brug af videokonferenceteknologi.

På besøget blev der af undervisergruppen dog også gjort opmærksom på potentialet i videokonferenceteknologi i forhold til at udvikle undervisningen, og universitetet har blandt andet afsat midler til at udvikle den digitale del af undervisningen.

Diskussion og vurdering

Panelet vurderer, at der overordnet er en god sammenhæng mellem politikker, procedurer og praksis på AAU for så vidt angår identificering af problemer med studiemiljøet. Ligeledes konstaterer panelet, at der er en god systematik i behandlingen af studiemiljøet som kvalitetsområde, jævnfør universitetets årshjul.

Panelet vurderer, at problemer vedrørende studiemiljø opfanges og behandles i de relevante fora fra den enkelte studerendes evaluering af et semester til fakulteternes uddannelsesberetning. Panelet konstaterer endvidere, at studiemiljø er et element i både undervisnings-, semester- og uddannelsesevalueringer i tillæg til studiemiljøvurderingen, men bemærker i den forbindelse, at den gennemgående adressering af studiemiljø kan bidrage til en evalueringstræthed blandt de studerende, og at der kan være et hensyn i udelukkende at lade evalueringen af studiemiljø henligge til studiemiljøvurderingen.

Panelet vurderer det positivt, at der eksisterer et informationsflow og en sammenhæng med hensyn til identificering af problemer vedrørende studiemiljø, og noterer sig ligeledes, at der er en evalueringskultur på Aalborg Universitet, hvor den enkelte medarbejder eller studerende ikke er bange for at udtrykke sin kritik internt.

Derimod vurderer panelet det kritisk, at informationsflowet og sammenhængen er mindre tydelig, når det gælder løsning på og ansvarsplacering i forhold til identificerede problemer. Panelet konstaterer således, at der er en vis træghed i behandlingen af kritik fra studerende, som eksemplet med grupperum illustrerer. Ligeledes konstaterer panelet, at der er en tendens til, at kritikken fra de studerende vedrørende grupperum og videokonferenceteknologi fortrinsvis behandles som tekniske problemer efterhånden, som informationen stiger op igennem de forskellige niveauer i kvalitetssikringen. Panelet ser dette som et problem, da kritikken herved risikerer at blive dekoblet læringsmiljøet, der på AAU baserer sig på PBL-tankegangen, med den konsekvens, at de studerende i yderste tilfælde søger uden for campus for at lave projektorienteret arbejde.

Panelet anerkender, at der er eksempler på uddannelser, som har løst konkrete problemer ved eksempelvis at etablere fælles grupperum og tilknytte hjælpelærere til vi-

deokonferencer, men bemærker samtidig, at der ofte på dette område er tale om lokale løsninger på fælles problemer og ikke en gennemgående praksis. Således vurderer panelet, at institutionen på dette område kan være udfordret med hensyn til løbende og systematisk opfølgning på de problemer, som identificeres i evalueringerne.

Evaluering af uddannelser med eksterne eksperter

AAU's selvevalueringer er vurderinger af de enkelte uddannelsers kvalitet og relevans struktureret efter kvalitetssikringspolitikens otte delområder. De overordnede mål med og procedurerne for selvevalueringssproessen er beskrevet i kriterium II (se s. 16). I det følgende er der fokus på selvevalueringssproessen i praksis.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at AAU har igangsat et omfattende program med selvevaluering af uddannelser, der også inkluderer anvendelse af eksterne eksperter. Der er stort ejerskab til selvevalueringssproessen blandt studienævnsmænd, studieledere, VIP'er og andre. Programmet omfatter, jf. kriterium II, en række trin i en treårig proces.

Akkrediteringspanelet har særligt set nærmere på sammenhængen mellem de forskellige trin i processen. Det omhandler blandt andet de udarbejdede handlingsplaner, samt hvordan rapportens balance mellem at behandle hhv. delkvalitetsområder og uddannelsens samlede kvalitet fungerer, herunder også i forhold til uddannelsens langsigtede mål. Her konstaterer panelet, at der som oftest er en god sammenhæng mellem de enkelte trin i processen, men at der også er eksempler på, at handlingsplaner ikke er særlig konkrete.

For det andet har panelet haft fokus på de eksterne faglige eksperters rolle på selvevalueringssmødet. Her konstaterer panelet, at der er stor variation i rekrutteringen og forventningerne til eksperternes rolle og bidrag. Ligeledes konstaterer panelet, at

rammerne på selvevalueringsmøderne har været meget forskellige, hvilket har haft betydning for de eksterne eksperter mulighed for at dække såvel bredden som dybden i de relevante problemstillinger.

For det tredje har panelet haft fokus på, hvordan selvevalueringsprocessen behandler centrale kvalitetsområder som forskningsbaseret, fagligt niveau og relevans. Med hensyn til forskningsbaseret konstaterer panelet, at en relativt kortfattet og uensartet behandling betyder, at nogle vigtige kvalitative problemstillinger ikke systematisk behandles.

Dette – og de øvrigt oplyste problemstillinger – eksemplificeres i det følgende. Til at belyse AAU's arbejde med selvevalueringer i praksis har panelet valgt at se nærmere på *bacheloruddannelsen i energi, bacheloruddannelserne i by, energi- og miljøplanlægning (Aalborg og København), bacheloruddannelsen i medicin (Aalborg) bachelor- og kandidatuddannelsen i historie (Aalborg) og kandidatuddannelserne i læring og forandringsprocesser (Aalborg og København)*. Også selvevalueringsrapporter fra andre uddannelser inddrages i dette afsnit. På baggrund af denne analyse sammenfattes panelets diskussion og vurdering afslutningsvis i afsnittet.

De forskellige trin i selvevalueringsprocessen

Panelet konstaterer, at selvevalueringsrapporterne generelt inddrager og bygger på den eksisterende information fra studienævnsrapporter og evalueringer mv.. ligesom de problemstillinger, der identificeres i rapporten som oftest også indgår i det efterfølgende selvevalueringsmøde og handlingsplan, og at rektorat og direktion på et mere generelt niveau informeres via fakultetets uddannelsesberetning

Det kan bl.a. ses på *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning*, hvor overlap og manglende sammenhæng i modulerne er identificeret i en række semester- og uddannelsesevalueringer fra foråret 2013.

Undervisningen bliver ofte overfladisk, dels fordi der er mange overlap, dels fordi der præsenteres for mange teorier, metoder etc. (audit trail 6, s. 86, 70-78 og audit trail 1, s. 430). I november 2013 og frem drøfter og fastlægger studienævnet udkast til kommissorium for revision af uddannelsen. I selvevalueringsrapporten fra maj 2014 behandles og udfoldes de kritiske punkter, og det konstateres, at der er behov for en reform, som også fremgår af handlingsplanen. Fakultetets uddannelsesberetning for 2015 behandler behovet for en større revision (audit trail 1, s. 374-411 og 607).

Et eksempel på, at der både er god sammenhæng i behandlingen af et kvalitets spørgsmål og at handlingsplanen er mindre konkret kan ses på *bacheloruddannelsen i energi*. På uddannelsen har der været et højt frafald på 30-40 % de seneste tre-fire år. I selvevalueringsrapporten fremføres det, at færre undervisningsressourcer per studerende over tid og mindre konfrontationstid og mere selvstudie for de studerende kan have været en medvirkende årsag til et stigende frafald. På selvevalueringsmødet behandles dette, og det fremgår, at der allerede er igangsat flere opfølgende initiativer. Handlingsplanen er delvist formuleret som spørgsmål, som studienævn og skole har ansvaret for, fx om støttende studieaktiviteter, om uddannelsen er hensigtsmæssigt planlagt ift. moduler med flere fagligheder, arbejdsbelastning, rækkefølge af fag på semestrene mm. Videre opmuntres undervisere med flere fagligheder til bedre koordinering og en mentorordning nævnes. Det fremgår også af fakultetets uddannelsesberetning, at studienævnet overvejer at hæve det specifikke adgangskrav i matematik (audit trail 1, s. 243 og 254)

I andre tilfælde, hvor fakultetet vurderer, at der ikke er sammenhæng mellem rapport og handlingsplan, er der eksempler på, at prodekanen griber ind og efterspørger "en klar sammenhæng mellem selvevalueringsarbejdet og handlingsplanerne" (audit trail 2, s. 683).

Der er flere uddannelser, som ikke har gennemløbet hele den treårige selvevalueringsproces endnu. Dette betyder, at der i panelets materiale er eksempler på uddannelser, som endnu ikke har afholdt selvevalueringsmøde eller udarbejdet handlingsplaner.

Fokus i selvevalueringsrapporterne

Den selvevalueringsrapport, der ligger til grund for den videre proces, er via skabelonen struktureret efter kvalitetssikringspolitikens otte delområder. Først behandles nøgletal, herefter behandles undervisningens og studiemiljøets kvalitet osv..

Der er eksempler på, at der tilstræbes en samlet beskrivelse. Fx omfatter rapporten om *bacheloruddannelsen i medicin* som flere andre rapporter en opsummering for hvert delområde, som identificerer et muligt forbedringspotentiale eller fokusområde. I rapporten for historieuddannelserne er der som noget nyt et *Delområde 9. Afsluttende vurdering af uddannelsens kvalitet og udviklingsmuligheder*. Her er endvidere indføjet en kort kommentar om, at "[s]amlet set vurderes uddannelsen yderst positivt" som en form for opsummering af flere af delområderne. På uddannelsen *Lærings- og forandringsprocesser* findes også et *Delområde 9. Afsluttende vurdering ...*, hvor de vigtigste pointer fra rapportens delområder gentages (audit trail 1, s. 986 og 1093). Der fremgår dog ingen beskrivelser eller vurderinger, der går på tværs af de otte delområder med undtagelse af de tilfælde, hvor en uddannelsesreform nævnes på flere delområder. Der fremgår ikke i rapporterne nogen drøftelse eller diskussion af uddannelsens langsigtede udviklingsperspektiv.

I forlængelse heraf konstaterer panelet, at der på selvevalueringsmøderne kun i enkelte tilfælde er en samlet drøftelse af uddannelsens mere langsigtede udvikling. Snarere er det drøftelser af enkelte af de otte delområder, der dominerer. På *bacheloruddannelsen i energi* er der fx ingen samlet drøftelse. På mødet, der behandler *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplan-*

lægning og fire andre uddannelser, drøftes der på tværs af de fem uddannelser et stigende behov for at interagere med andre fagligheder, borgerinddragelse, kompetencer inden for management, mobilitetsaspektet transportadfærd mv. På mødet om *bacheloruddannelsen i medicin* er fokus på spørgsmålet om konsolidering, forgrening og profil for den beslægtede uddannelse *medicin med industriel specialisering*. På *bacheloruddannelsen i historie* er der i 2014 gennemført en større omstrukturering, og der er på mødet ikke en drøftelse af langsigtet udvikling (audit trail 1, s. 221, 586, 866 og 1088).

Inddragelse af eksterne faglige eksperter

På selvevalueringsmødet deltager også eksterne faglige eksperter, der dermed har en central funktion i selvevalueringsprocessen jf. kriterium II. Panelet konstaterer, at der på møderne er et varierende antal eksterne eksperter, ligesom deres profiler varierer. For det andet konstaterer panelet, at de eksterne faglige eksperters opgaver varierer, da opgavebeskrivelsen og forventningsafstemningen er kortfattet. For det tredje er rammerne for møderne forskellige, ligesom praksis også er forskellig.

På de møder, som akkrediteringspanelet har set nærmere på, varierer de eksterne eksperters antal og profil, ligesom der er variation i de emner, som berøres. På mødet om *bacheloruddannelsen i medicin* og den beslægtede uddannelse *medicin med industriel specialisering* deltager to aftagerrepræsentanter. Dette betyder, at selvom AAU i proceduren taler om den eksterne faglige ekspert, er der i et tilfælde tale om aftagere fra industrien. I to møder deltager en faglig ekspert fra et andet dansk/nordisk universitet samt en aftager, og i to møder deltager en enkelt faglig ekspert fra et andet dansk universitet.

Opgavebeskrivelse og forventningsafstemning præsenteres typisk for eksperterne per mail eller telefon. Kontakten til den eksterne faglige ekspert på *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning* om udvæl-

gelse og indgåelse af aftale er fx foregået mundtligt pr. telefon. Skole og studienævn har dog i forbindelse med udvælgelsen ifølge dokumentationen gjort sig en række strategiske overvejelser, herunder, at eksperten skal have indsigt i alle tre fagligheder i uddannelsen, dække både de tekniske og samfundsfaglige elementer i uddannelsen samt have et grundigt kendskab til PBL (audit trail 1, s. 624).

Ligeledes er rammerne for selvevalueringsmøderne forskellige, ligesom praksis også er forskellig, og temaer som faglig profil og forskningsbaseret drøftes ikke systematisk.

Der er ikke procedurer for, hvor mange uddannelser, der behandles på selvevalueringsmødet. I nogle tilfælde behandles én uddannelse, i andre tilfælde behandles op til fem uddannelser, fx det møde, hvor *bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning* indgik. Den eksterne ekspert er her refereret for at kommentere på, at den store uddannelsesportefølje kan besværliggøre et detaljeret blik på uddannelserne. Forskningsbaseringen og uddannelsens vægtning af tekniske og samfundsfaglige elementer drøftes ikke med eksterne faglige ekspert på selvevalueringsmødet, jf. kriterium III (audit trail 1, s. 581-584).

I andre tilfælde behandles kun en uddannelse på mødet, og her er der bredt fokus på en række kvalitetsspørgsmål: På møderne om uddannelserne i *historie og lærings- og forandringsprocesser* drøftes de eksterne faglige eksperter fx et stort frafald, en høj dumpeprocent på metodefaget, gennemførelse og opfølgning på kritik i evalueringerne (audit trail 1, s. 1084ff), samt betydningen af uddannelsesbaggrunde på de to campusser (professionsbachelor eller akademiske bachelorer), det praksisorienterede overfor faglig dybde, introkursers dybde overfor mange udbud/fag, frygt for at de hidtidige store optag vil afspejle sig i fremtidige ledighedstal samt forskningsbaseret og anvendelsen af PBL (audit trail 1, s. 1558).

Processen og selvevalueringsmødet blev af de eksterne eksperter, som akkrediteringspanelet talte med på andet besøg, beskrevet som klar, og der 'blev ikke fejlet noget under gulvtæppet'. Fokusområderne for selvevalueringsmødet var for nogle defineret på forhånd, og de eksterne eksperter beskrev primært deres rolle som rådgivende. Det blev bemærket, at AAU ofte 'var i gang med' at løse de problemstillinger, der blev adresseret på møderne. Efter selvevalueringsmødet godkendte de eksterne eksperter referatet, men var herudover ikke involveret.

Fakultetsledelsens rolle i selvevalueringsprocesserne

Panelet konstaterer, at selvevalueringsprocessen også bidrager til at belyse problemer på uddannelser og i studienævn, hvor de ellers ikke er blevet adresseret. Samtidig giver processen fakultetsledelsen en mulighed for at reagere, som det er tilfældet i nedenstående eksempel omkring aftagerpaneler i studienævnet for erhvervsøkonomi.

I studienævnet for erhvervsøkonomi har man i tre år, jf. også kriterium V, ikke haft et fungerende aftagerpanel. Det fremgår af enkelte studienævnsreferater, at medlemmer af studienævnet gør opmærksom på problemet i august 2013 og februar 2014 (audit trail 5, s. 414 og 422). I studienævnet for erhvervsøkonomi drøftes ledighed ikke i det materiale, som akkrediteringspanelet har modtaget (ledighedsprocenten er 44% i gennemsnit for de fem linjer i 2. kvartal i år 2012/2013), mens alle uddannelserne i studienævnet har haft et stigende optag i de foregående år (audit trail 5, s. 425).

I sommeren 2014 påbegynder kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi selvevalueringsprocessen og i selvevalueringsrapporten fra cand. merc. uddannelsen i økonomistyring konstateres den manglende dialog med aftagerpanelet, uden at det forklares yderligere (audit trail 5, s. 539). Ved selvevalueringsmødet for det erhvervsøkonomiske studienævn med en ekstern faglig ek-

spert og en aftager i november 2014 er den eksterne faglige ekspert meget tydelig i sin anbefaling af, at man får sat gang i et vel-fungerende aftagerpanel på uddannelserne ("... Få gjort noget ved det. I får så meget input. Vores HD aftagerpanel fungerer fint. Det skal være en ære at være med ... Panelets kommissorium og formål skal være helt klart.") (audit trail 5, s. 474).

Ca. tre måneder efter selvevalueringsmødet involverer fakultetet sig i sagen og på studienævnsmødet d. 25. februar 2015 har studielederen fået et påbud fra dekanen om at nedsætte et aftagerpanel. Det drøftes på mødet hvilke uddannelser og studienævn, der kunne have et fælles panel og hvem man forestiller sig kunne være medlemmer af panelerne (audit trail 5, s. 398). På strategi- og handlingsplansmødet for skolen for Økonomi og erhvervsstudier i marts 2015 vælges employability som et af skolens strategiske perspektiver. I handlingsplanen for skolen nævnes det blandt andet, at man ønsker en tættere kontakt med virksomheder samt en fastere struktur for aftagerpaneler. Efter selvevalueringsprocessen afholdes d. 11. maj 2015 møde i aftagerpanelet (audit trail 5, s. 295).

Sikring af forskningsbaserings gennem selvevalueringsprocesserne

Panelet konstaterer, at spørgsmålet om sammenhængen mellem forskningsmiljø og uddannelsens fagelementer behandles ganske kortfattet i selvevalueringsrapporter og møder. Ligeledes konstaterer panelet, at de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne i nogle rapporter behandles grundigt, mens spørgsmålet i andre rapporter ikke behandles til trods for, at nøgletal indikerer, at det kunne være en udfordring.

Sammenhængen mellem forskningsmiljø og uddannelsens fagelementer præsenteres som en tabel i rapporterne i forlængelse af fakultetsskabelonerne, og tabellen inkluderer i nogle tilfælde også de modulansvarlige. Herudover er der en kort omtale i den enkelte rapport. I rapporten om *bacheloruddan-*

nelserne i by-, energi- og miljøplanlægning, hedder det, at det "ikke været problematisk i forhold til forskningsdækning" og at der "ingen [har] problemer [er] med at dække den konkrete undervisning med forskningsaktive undervisere". Det fremgår af senere møder, at AAU identificerer problemer her, herunder i forhold til at gennemføre uddannelsen på to campusser, jf. kriterium III. Rapporten behandler dog spørgsmålet om forskningsmiljøet på en anden uddannelse under samme studienævn.

Hvad angår de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne, tages dette op i nogle rapporter, men ikke i andre. I selvevalueringsrapporten for *cand. merc. i økonomistyring* kobles ønsket om højere fastlærerdækning til spørgsmålet om større sammenhæng i studiet og bedre kvalitet på projektvejledningen/specialet, jf. kriterium III. På handlingsplansmøde på Skole for Økonomi og Erhvervsstudier indgår spørgsmålet dog ikke i handlingsplanen i marts 2015. I rapporten for *kandidatuddannelserne i turisme* omtales det problem, at dele af undervisning og vejledning er blevet udført af DVIP'er og at bemanningen i en periode har haltet bagefter, og at en bevilliget neddimensionering for 2015 umiddelbart efter blev erstattet af et krav om øget optag i perioden 2015-17 (audit trail 5, s. 1464).

Omvendt er der i selvevalueringsrapporten for *International Virksomhedskommunikation – engelsk* fra juni 2015 ikke kommentarer til spørgsmålet om de studerendes mulighed for kontakt med forskningsmiljøerne til trods for, at studienævnet i 2013 har identificeret "et stort pres på især underviserressourcerne, hvilket har givet problemer ift. lærerdækningen generelt og den forskningsbaserede undervisning specifikt". I selvevalueringsrapporten præsenteres en samlet STÅ/VIP-ratio på 44 for bachelor og kandidatuddannelserne. Et efterfølgende bilag i forbindelse med audit trail materialet korrigerer STÅ/VIP-ratioen til 63 for bacheloruddannelsen og 46 for kandidatuddannelsen. Særligt ratioen for bacheloruddan-

nelsen er betydeligt højere end andre uddannelser på AAU.

Se tabel 15 med overblik over uddannelser i audit trails med STÅ/VIP i behandling i selvevalueringsrapporten, s. 48 i kriterium III.

Ejerskab til selvevalueringsprocessen

Panelet observerer, at der er et stort ejerskab til arbejdet med selvevalueringer i AAU's organisation. Således gav både studerende, undervisere, studienævnsmænd og studieledere udtryk for, at arbejdet med selvevalueringer samlede en række informationer om uddannelsen. Det store ejerskab vidner for panelet om en stærk evalueringskultur som understøttes af en stærk fælles identitet og "vi-følelse" på institutionen.

Nogle af de studerende, som panelet talte med på andet besøg sad i studienævnet, da processen forløb og deltog i selvevalueringsprocessen. De studerendes oplevede, at input til selvevalueringsprocessen blev sikret via studienævnet, og at handlingsplanen er et godt kontrolelement, hvis der fx kommer nye studerende i studienævnet, og at handlingsplanen i øvrigt stemmer fint overens med det, som diskuteres på studienævnsniveau.

VIP'er fra de selvevaluerende uddannelser fortalte, at de oplever en fin sammenhæng mellem det, der diskuteres løbende i studienævnet og det, som kommer frem i selvevalueringsprocessen. Der blev også givet udtryk for, at selvevalueringsprocessen var med til at få VIP'erne til at forstå kvalitetssikringssystemet bedre.

Studienævnsformænd betonedede, at selvevalueringsprocessen generelt opleves som positiv, idet den samler alle eksisterende informationer fra forskellige kvalitetssikringsaktiviteter. Ifølge nogle studieledere gør den miljøet i stand til at reagere på udfordringer hurtigere, fordi det har medført en tydeliggørelse af ansvarsfordelingen mellem

instituttleder, studieleder og studienævnshovedmand.

Monitorering og udvikling af selvevalueringsprocesserne

Panelet bemærker, at AAU løbende har opsamlet erfaringer fra de enkelte selvevalueringer, blandt andet i forbindelse med de enkelte selvevalueringssmøder, i fakulteternes uddannelsesberetninger og i den administrative styregruppe. Det angår både om forhold, der er velfungerende og forhold, som AAU mener, er mindre velfungerende. Udover dette skal selvevalueringsprocessen som samlet system evalueres i 2016.

På møder i den administrative kvalitetsarbejdsgruppe i perioden januar-maj 2015 blev blandt andet beskrivelsen af rammer for de eksterne eksperter deltager i selvevalueringer drøftet (audit trail 1, s. 279). På ét hovedområde er erfaringen, at der flere gange har været en oplevelse af, at eksperterne ikke har bidraget med meget. Derfor er der et ønske om en klar opgave- og rollefordeling, som de eksterne eksperter kan forholde sig til. På et andet hovedområde opleves selvevalueringerne som meget omfangsrige grundet de mange uddannelser og "krav om behandling af max. fem uddannelser pr. møde" (audit trail 1, s. 287).

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at AAU har igangsat et omfattende program for selvevaluering af universitetets uddannelser, hvor to tredjedele af uddannelserne per 2015 er i gang eller færdige med selvevalueringsprocessens første år, ligesom der fremadrettet er en plan for de resterende. Generelt vurderer akkrediteringspanelet, at selvevalueringsrapporterne samler op på relevante informationer i form af nøgletal, evalueringsresultater, aftagerdialog mv.

Det er positivt, at kvalitetsproblemer i flere tilfælde i rapporterne bliver beskrevet på en konkret måde, og at et stort ejerskab til selvevalueringsprocessen blandt studieledere, studienævnsformænd og VIP'er understøtter en kvalitetskultur på AAU.

Ligeledes er der generelt en god sammenhæng mellem de problemstillinger, selvevalueringsrapporten adresserer og de forhold, der bringes op på det efterfølgende selvevalueringsmøde med eksterne eksperter, fx. problemer med frafald, beskæftigelse eller manglende faglig sammenhæng på uddannelsen. Panelet ser også gode eksempler på, at selvevalueringsrapporterne udgør en vigtig del af et informationsflow fra den enkelte uddannelse via fakulteternes uddannelsesberetning til AAU's direktion. Det gør, at den øverste ledelse kan tage ansvar for både overordnede udviklinger og evt. konkrete udfordringer.

Generelt adresserer handlingsplanerne også de problemer, der fremgår af selvevalueringsrapporter og -møder. Der er eksempler på konkrete tiltag og klart ansvar som fx workshops med karrierevejledning i forhold til problemer med ledighed på en uddannelse. Der er dog også eksempler på, at vigtige kvalitetsproblemer ikke konkret behandles i handlingsplanerne, eller henviser til andre processer som fx problemer med videokonference og grupperum. Dermed er det også sværere at følge op på og vurdere, om tiltagene er sat i værk. Panelet noterer samtidig positivt, at prodekaner har en konkret rolle at sikre sammenhæng mellem rapport og handlingsplan.

Panelet vurderer videre, at AAU's procedurer og procesbeskrivelse giver for forskellige rammer for selvevalueringsprocessen. I nogle tilfælde behandles en uddannelse på et møde, hvor der er plads til en aktiv faglig kvalitetsvurdering, der kommer rundt om mange spørgsmål. I andre situationer behandles fem uddannelser på et møde, hvorfor det ifølge den eksterne faglige ekspert kan være svært at nå ned til substansen.

Videre noterer panelet, at det er op til studielederen eller studienævnetsformanden i den konkrete situation at fastlægge de eksterne eksperters profil, rolle og funktion. Med hensyn til profil har panelet både set eksempler på faglige eksperter fra andre

universiteter og på møder, hvor de eksterne deltagere udelukkende har været aftagere fra industrien. Akkrediteringspanelet har ikke set tydeligt kommunikerede forventninger til eksperternes rolle på tværs af de enkelte selvevalueringer. Det fremgår heller ikke klart, hvem der vælger eller fravælger temaer til selvevalueringsmødet. Disse forskellige rammer for fokus betyder efter panelets opfattelse en risiko for, at ikke alle centrale spørgsmål identificeres og behandles tilstrækkeligt systematisk.

Panelet vurderer, at selvevalueringsprocessen ikke i tilstrækkelig grad adresserer forskningsdækning og, at selvevalueringsrapporter og -møder ikke tilstrækkeligt systematisk indfanger kvalitative problemer i forskningsbaseringen. Dette er særligt relevant i samspillet mellem forskningsmiljøer på tværfaglige uddannelser. Det kvantitative fokus på forskningsbaseret selvevalueringsrapporterne risikerer at overskygge den kvalitative vurdering af vægningen og balancen mellem forskningsmiljøerne bag uddannelsen. Panelet bemærker i forlængelse af dette positivt, at en mere kvalitativ og analytisk tilgang, som den der blev anvendt i en audit gennemført på Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet, adresserede centrale spørgsmål som samspil mellem fag og forskningsmiljøer mv. Når AAU ønsker at bygge tværfaglig bro over forskellige fagområder og -kulturer, bør selvevalueringsprocessen og kvalitetssikringssystemet også sørge for, at der er et systematisk blik på faglig og tværfaglig profil og forskningsbaseret, og at de eksterne eksperter har de rette profiler og rammer for at kunne udøve dette arbejde.

Skabelonen for selvevalueringsrapporten dækker AAU's otte kvalitetsområder, og under hver politik er der et eller flere hjælpespørgsmål. Panelet vurderer, at der med den valgte model for selvevalueringsrapporten på den ene side sikrer en rapportering i relation til alle AAU's otte kvalitetsområder, men på den anden side også gør, at skabelonen ikke understøtter en analyse og diskussion af dels den enkelte uddannelses

mere langsigtede udviklingsmuligheder, og dels dens svagheder, styrker og potentialer i et samlet perspektiv.

Selvevalueringsrapportens anvendelse af STÅ/VIP-nøgletallet er ikke tilstrækkelig solid, jf. vurderingen i kriterium III. Panelet har ikke set eksempler på handlingsplaner på de uddannelser, hvor nøgletal i AAU's audit trail dokumentation kunne indikere en udfordring. Uddannelserne har endnu ikke gennemført selvevalueringsprocessen til ende med statusrapporter, og panelet kan derfor ikke vurdere, om AAU's handlingsplaner i praksis vil sikre effektive løsninger i de tilfælde, hvor spørgsmålene adresseres.

Samtidig anerkender akkrediteringspanelet positivt, at AAU samler erfaringer op i forhold til selvevalueringsprocesserne, og herunder også forhold, som AAU vurderer, ikke fungerer godt nok, blandt andet er spørgsmål om en mere præcis forventningsafstemning med de eksterne eksperter allerede rejst.

Kriterium V: Uddannelsernes relevans

Akkrediteringspanelet vurderer, at AAU sikrer, at eksisterende og nye uddannelser afspejler arbejdsmarkedets behov. Relevante eksterne interessenter, herunder aftagere og dimittender inddrages løbende i dialog om udvikling af uddannelserne.

Panelet bemærker, at der er en varierende praksis for at monitorere beskæftigelsestal, men vurderer, at fakulteterne blandt andet gennem selvevalueringsprocessen er opmærksomme på og understøtter et mere systematisk arbejde med beskæftigelsestal på uddannelsesniveau, og at praksis fremover forventes styrket på baggrund af nye procedurer.

Panelet vurderer på den baggrund at kriterium V er *tilfredsstillende* opfyldt.

I den første del af kapitlet behandles AAU's procedurer og praksis for arbejdet med aftagerpaneler og dimittendundersøgelser. I den anden del af kapitlet behandles AAU's procedurer og praksis for monitorering og

systematisk behandling af beskæftigelsestal og for udviklingen af nye uddannelser.

Akkrediteringspanelet udvalgte fem kandidatuddannelser til audit trail 5, som omhandler relevans. De fem uddannelser er udvalgt på baggrund af, at de enten er relativt nye uddannelser, uddannelser som er placeret på to campusser og/eller uddannelser med en kritisk høj ledighed. Panelet er interesseret i, hvordan AAU i praksis arbejder med at sikre uddannelsernes relevans og herunder en god beskæftigelse for dimittenderne. Det drejer sig om *kandidatuddannelserne i læring og forandringsprocesser* som både udbydes i Aalborg og København, *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi*, *kandidatuddannelsen i globalt systemdesign*, *kandidatuddannelsen i arkitektur* og *kandidatuddannelserne i turisme*, der både er i Aalborg og København. Tre af de udvalgte uddannelser har været igennem selvevaluering. Nedenfor ses de fem uddannelsers ledighed i 2. kvartal 2012/2013 og AAU's grænseværdier.

Tabel 16 – Grænseværdier for ledighed

	2012/2013 Ledighed efter 6 måneder	AAU's grænseværdier
Kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser (Aalborg)	43%	41 % (hum)
Kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser (København)	32%	41 % (hum)
Kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi	44% i gennemsnit (27% - 50% på de fem linjer)	27% (samf)
Kandidatuddannelsen i globalt systemdesign*	-	32 % (TEK)
Kandidatuddannelsen i arkitektur	54%	32 % (TEK)
Kandidatuddannelsen i turisme (Aalborg)	36%	41 % (hum)
Kandidatuddannelsen i turisme (København)	48%	41 % (hum)

(selvevalueringsrapporten, s. 120, AI's egen tabelskabelon anvendt) * Kandidatuddannelsen i globalt systemdesign har endnu ikke ledighedstal. Det fremgår af selvevalueringsrapporten, at grænseværdien indgår i Notat om nøgletal og grænseværdier for 2015, men ikke hvilken periode ledigheden under AAU's grænseværdier dækker.

Aftagerpaneler og dimittendundersøgelser

Aftagerpaneler

I dette afsnit præsenteres de procedurer, som AAU har udviklet for deres aftagerpaneler i form af kommissorier. Efterfølgende gives eksempler på forskellig praksis for aftagerpanelerne på baggrund af det materiale, som panelet har modtaget.

I AAU's kvalitetsområde 8 om samarbejde og dialog med arbejdsmarkedet omfatter målsætningen om, at universitetets uddannelser udvikles i forhold til arbejdsmarkedets behov (selvevalueringsrapporten, s. 70). Hvert fakultet på AAU har i foråret 2015 udarbejdet kommissorier for aftagerpaneler. Aftagerpanelerne kan være tilknyttet en skole, et studienævn eller en enkelt uddannelse. I kommissorierne fremgår krav til panelernes sammensætning, frekvens af møder, ansvarsfordeling af mødeplanlægning samt til dels opfølgingspligt på dialogen i aftagerpanelerne. Kommissorierne indeholder beskrivelser af aftagerpanelernes forskellige opgaver, herunder godkendelse af nye uddannelser. De varierer i detaljeringsgrad i forhold til eksempelvis sammensætning af paneler og ansvarsfordeling. I kommissoriet fra det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet er det angivet, at skolernes aftagerpaneler kan suppleres med aftagergrupper, som rådgiver i forhold til specifikke uddannelser eller studienævn.

Panelet konstaterer, at der blandt AAU's aftagerpaneler både er eksempler på, at aftagerpanelet har et langsigtet fokus på relevansspørgsmålet og et konkret fokus på, hvordan ledighedsproblemer kunne håndteres. Der er også eksempler på, at aftagerpanelet endnu ikke har drøftet en nyere uddannelse, og at der gennem længere tid ikke har været et aftagerpanel på en uddannelse med høj ledighed. Praksis-eksemplerne viser således, at nogle uddannelser ikke behandles i aftagerpanelerne,

og at et tema som fx ledighed ikke diskuteres systematisk.

Aftagerpanelet for Uddannelse og Læring ligger under *Studienævnet for Uddannelse, Læring og Forandring*, som udover *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser* har en bacheloruddannelse i organisatorisk læring og fem masteruddannelser under sig. De repræsentanter fra aftagerpanelet, som akkrediteringspanelet mødte ved besøget, anså ikke sig selv som aftagere, men nærmere rådgivere med et langsigtet fokus. Der afholdes et møde om året med varierende emner relateret til relevans. Aftagerpanelet har i april 2014 fået præsenteret beskæftigelsestallene og er blevet bedt om at forholde sig til, hvilke kompetencer uddannelsens dimittender bør have for at matche arbejdsmarkedet bedre (audit trail 5, s. 12). Aftagerpanelet drøftede, hvordan man skaber en tættere kontakt med virksomheder samt dimittendernes evne til at præsentere/formulere egne kompetencer.

På School of Architecture and Planning har man et bredt aftagerpanel for hele skolen og underliggende aftagergrupper, der er tilknyttet de enkelte studienævne og uddannelser. *Studienævnet for Arkitektur og Design* har herunder sin egen aftagergruppe, som beskæftiger sig med dimittenderne fra *kandidatuddannelsen i urbant design* og *kandidatuddannelsen i arkitektur*. Ved aftagergruppemøderne er aftagerne blandt andet blevet involveret aktivt i revision af studieordninger med et stort fokus på, hvad aftagerne ser som relevante kompetencer på arbejdsmarkedet. Der foregår flere drøftelser i gruppen af, hvordan dimittenderne skal brande sig, og ikke mindst finde sig til rette med den profil, de har, og som ikke skal forveksles med en almindelig arkitektuddannelse. Ved akkrediteringspanelets møde med aftagerrepræsentanterne kunne repræsentanten fra aftagergruppen fortælle, at der var en aktiv inddragelse af aftagerne i panelet blandt andet ved drøftelsen af de nye studieordninger, hvor hun selv var blevet kontaktet løbende for opfølgning. I aftagergruppen for Arkitektur og Design er le-

dighed også blevet drøftet løbende, og der har været et ønske fra panelet og instituttet om et mindre optag af studerende, hvilket blev gennemført med AAU's indførte adgangsbegrænsning i 2014.

Det fremgår af det materiale, som akkrediteringspanelet har modtaget, at *kandidatuddannelsen i globalt systemdesign* er en del af det store aftagerpanel for hele skolen på School of Engineering and Science. Uddannelsen er forholdsvis ny og startede i 2012 med et hold af dimittender i 2014. Der er ikke nedsat en aftagergruppe til uddannelsen, og den er ikke blevet drøftet på de seneste fælles aftagerpanelmøder.

På *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi* har der ikke været en systematisk dialog med aftagerne. Af referater fra studienævnsmøderne fremgår det, at man først i februar 2015 får genetableret et aftagerpanel, som ikke har fungeret i tre år. Etableringen sker på baggrund af en henstilling i efteråret 2014 fra dekanen til studielederen for Skolen for Økonomi og Erhvervsstudier efter, at det er blevet klart, at der ikke er fungerende aftagerpaneler for skolens uddannelser med undtagelse af revisoruddannelsen (audit trail 5, s. 398). Skolen fremsendte herefter en redegørelse til dekanatet med en oversigt over diverse samarbejder med aftagere af skolens dimittender, og havde i maj 2015 et møde i det nye aftagerpanel for *erhvervsøkonomi* og *oecon*. Her diskuterede man den regionale jobudvikling i Nordjylland, fastholdelse af dimittender i regionen samt hvordan kandidaternes kompetencer matcher arbejdsmarkedet bedst (audit trail 5, s. 295).

Generelt havde aftagerrepræsentanterne ved akkrediteringspanelets besøg et klart indtryk af, at deres inputs bliver brugt til at udvikle uddannelserne. Studienævnsformændene nævnte ved panelets besøg ligeledes, at de ser disse inputs fra aftagerne som vigtige indspark til udviklingen af uddannelserne. Studienævnene drøfter aftagerens inputs og medtager dem, de anser som relevante. Studienævnsformændene

gav ved besøget udtryk for de overvejelser, der kunne ligge bag *ikke* at efterfølge et forslag fra aftagerpanelerne, som også kan være for praksisorienterede til en akademisk uddannelse.

AAU har kandidatuddannelser, som både er placeret i Aalborg og København. De opererer med samme aftagerpanel. Akkrediteringspanelet var interesseret i, om de regionale arbejdsmarkeder drøftes specifikt i aftagerpanelerne. Der er forskellig praksis for, hvordan det regionale perspektiv behandles i aftagerpanelerne. I forhold til en geografisk spredning i panelerne afspejler de i nogen grad et nordjysk arbejdsmarked, og mange af repræsentanterne har en tilknytning til AAU som alumner eller i form af andre samarbejder med universitetet.

Dimittendundersøgelser

I det følgende afsnit beskrives AAU's procedurer og praksis for arbejdet med og brug af dimittendundersøgelser. Panelet konstaterer, at der er en procedure for systematisk udarbejdelse af dimittendundersøgelserne.

AAU har i 2014 udviklet en fælles procedure for dimittendundersøgelser. Dimittendundersøgelserne følger universitetets turnusplan for selvevaluering således, at alle universitetets uddannelser har gennemført en dimittendundersøgelse indenfor den treårige periode, selvevalueringen løber over. Data i dimittendundersøgelserne er tre dimittendårgange fra hver uddannelse, som har været uddannet i henholdsvis to, tre og fire år. Det er studielederen, som har ansvaret for at koordinere og sikre, at dimittendundersøgelserne anvendes i kvalitetssikringen og udviklingen af uddannelserne på skolen (selvevalueringsrapporten, s. 472).

Det er Karrierecentret på AAU, som sikrer, at der udarbejdes spørgeskemaer til dimittendundersøgelserne. Hver uddannelse kan have tre uddannelsesspecifikke spørgsmål med i spørgeskemaet. Spørgsmålene i dimittendundersøgelserne relaterer sig blandt andet til, hvilket felt og i hvilken region dimittendens nuværende job er samt,

hvordan den studerende har brugt karrierevejledningen (audit trail 5, s. 9).

To eksempler illustrerer praksis for besvarelsesprocenter og brug af de formelle dimittendundersøgelser, mens et tredje eksempel viser en alternativ dimittendundersøgelse. Panelet konstaterer, at der eksisterer procedurer for udarbejdelsen af dimittendundersøgelserne, mens der er forskellig praksis for behandling af undersøgelsens resultater.

I karrierecentrets rapport fra 2014 var *kandidatuddannelserne i læring og forandringsprocesser* og *kandidatuddannelserne i turisme* nogle af de 95 uddannelser, der blev medtaget. Undersøgelsen blev udsendt til 2526 dimittender, og 1478 svarede. På *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser* på campus København besvarede 15 ud af 19 kandidater undersøgelsen (dvs. 79 %), mens den tilsvarende undersøgelse på campus Aalborg blev besvaret af 37 ud af 59 kandidater (dvs. 63 %). I selvevalueringsrapporten for *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser* fra juni 2015 bruges blandt andet respondenternes svar på i hvilke sektorer, de har fundet job til at redegøre for, hvorvidt dimittenderne finder relevant beskæftigelse (audit trail 5, s. 199). Af dimittenderne fra uddannelserne angiver 67 % fra Aalborg og 85% fra København, at deres job ligger inden for akademisk overenskomst eller i en akademisk stillingskategori. Desuden analyseres der på de angivne stillingskategorier, hvor der er en overvægt af undervisnings- og konsulentstillinger (audit trail 5, s. 199). I selvevalueringsrapporten vurderes det på baggrund af de nævnte tal, at dimittenderne finder relevant beskæftigelse.

På *kandidatuddannelserne i turisme* besvarede 29 ud af 55 dimittender fra uddannelsen i København og blot 6 dimittender fra uddannelsen i Aalborg (ledigheden i 2. kvartal af 2012/2013 er henholdsvis 48% og 36%). I uddannelsens selvevalueringsrapport konkluderes det, at de tilbagevendende kritikpunkter i dimittendernes evalueringer

har været, at uddannelsens/universitetets information om erhvervs- og karrieremuligheder er mangelfuld, at uddannelsen kunne fokusere mere på praktisk anvendelse af viden og at IT-færdigheder, forretningsforståelse og projektledelse kunne integreres i uddannelsens moduler. Studienævnet har på den baggrund blandt andet igangsat et arbejde for aktivt at sikre, at det efterlyste praksiselement tilføres på udvalgte kurser (audit trail 5, s. 1469). Som det fremgik af kriterie 3, skal turismeuddannelserne samtidig med den høje ledighed og på trods af et ønske om dimensionering i studienævnet, øge optaget i perioden 2015-2017 (se Kriterium III s.32).

På *kandidatuddannelsen i arkitektur* har der endnu ikke været gennemført en dimittendundersøgelse. På baggrund af den høje ledighed på uddannelsen og usikkerhed om ledighedstallene har studienævnet i april 2013 på eget initiativ igangsat en anderledes moderne dimittendundersøgelse af deres to uddannelser Arkitektur og Urban Design, via LinkedIn. Undersøgelsen har fokus på, hvilke stillinger dimittenderne sidder i, herunder hvorvidt det er inden for uddannelsens traditionelle fokus samt, hvilke kompetencer dimittenderne har haft brug for. Dette drøftedes med aftagerpanelet, som blandt andet stiller spørgsmål til, om at de studerende arbejder i andre sektorer og med et andet fokus, end uddannelsens fokus (audit trail 5, s. 864).

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet har haft fokus på aftagerpanelernes dialog og form, samt procedure og praksis for dimittendundersøgelser.

Akkrediteringspanelet vurderer, at AAU's kvalitetspolitik og fakulteternes kommissorier lægger op til en aktiv inddragelse af aftagere i udviklingen af universitetets uddannelser. Eksemplerne viser en svingende praksis i forhold til, hvor velfungerende aftagerpanelerne er samt hvilke emner, som drøftes på aftagerpanelernes møder. Mens emnerne på nogle møder er meget uddan-

nelsesnære, fx drøftelser af nye studieordninger, er emnerne på andre mere generelle drøftelser af et fagområdes langsigtede udviklingsmuligheder.

Der er et varierende fremmøde af aftagere ved aftagerpanelmøderne, mens der altid er høj repræsentation fra uddannelsernes side. I et par af panelerne har fremmødet været diskuteret, og man har fx i aftagergruppen for *kandidatuddannelsen i arkitektur* aftalt, at hvis man ikke har kunnet deltage ved to møder i træk, bedes man overveje, om man stadigvæk har mulighed for at deltage i aftagerpanelet. Akkrediteringspanelet bemærker positivt disse forsøg på at sikre et større fremmøde.

Med hensyn til aftagerpanelernes struktur bemærker akkrediteringspanelet risikoen for, at enkelte uddannelser overses i de store aftagerpaneler, men ser positivt på løsningen med mindre aftagergrupper betinget af, at fuld dækning af uddannelserne er sikret.

I størstedelen af de eksempler fra aftagerpanelmøder, som panelet har set, er der en velfungerende tilrettelæggelse og en praksis for at drøfte relevans. Panelet bemærker dog, at der ikke er en tydelig systematisk behandling af ledighedstal til aftagerpanelernes møder. Endelig vurderer panelet det som positivt, at fakultetsledelsen reagerer på manglende aftagerdialog som fx på *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi*.

Der eksisterer en procedure for dimittendundersøgelserne, og resultaterne inddrages i selvevalueringsrapporterne eller bearbejdes i et vist omfang på studienævnsniveau. Panelet vurderer, at resultaterne medtages i arbejdet med at sikre relevansen af uddannelserne især igennem selvevalueringsprocessen. Panelet bemærker ydermere positivt at man på uddannelser, hvor det har været problematisk at fremskaffe specifikke ledighedstal, har gennemført alternative moderne undersøgelser via fx LinkedIn.

Monitorering og behandling af ledighedstal

I dette afsnit behandles AAU's procedure og praksis for monitorering og systematisk behandling af beskæftigelsestal.

I AAU's strategi fremgår det, at man ønsker at understøtte de studerendes kompetenceprofil for at styrke og højne deres beskæftigelsesmuligheder (selvevalueringsrapporten, s. 78). Af kvalitetsområde 7 omkring Dialog med dimittender i AAU's kvalitetspolitik fremgår det af målsætning 7.2, at man ønsker at "Aalborg Universitets dimittender finder relevant beskæftigelse".

Årlig rapport med ledighedsstatistik

Statistikenheden på AAU udarbejder årligt fra 2014 en rapport til direktionen samt fakulteterne med ledighedstal og ledighedsstatistik på baggrund af data indhentet fra Danmarks Statistik for de enkelte kandidatuddannelser. Rapporten indeholder bruttoredighed i kvartalet 6 måneder efter dimission for hver uddannelse for de seneste tre årgange, ledighed i hvert af kvartalerne 1-8 samt den gennemsnitlige ledighed for 4.-7. kvartal efter dimission. Hver rapport dækker ledighed på fakultetsniveau, studienævnsniveau og retninger/uddannelsesniveau fordelt på de seneste tre årgange. Dekanerne indstiller årligt grænseværdier for ledighedstal, som fastsættes på baggrund af statistik over landsgennemsnittet og fakultetsgennemsnittet (selvevalueringsrapporten, s. 120). Grænseværdierne inddrages i proceduren for studienævnsrapporterne og proceduren for selvevaluering samt udvikling af universitetets uddannelser. Fra 2014 har det været muligt at opdele ledighedstallene på campus således, at eventuelle forskelle i ledighed på kandidatuddannelser på flere campusser, som fx *kandidatuddannelsen i turisme*, bliver tydelig (selvevalueringsrapporten, s. 700). De campusopdelte ledighedstal indgår ikke i de selvevalueringsrapporter, som panelet har modtaget (audit trail 5, s. 198 og 1476). Rapporten med ledighedsstatistik indgår som grundlag for direktionens løbende vurdering af dimensione-

ring på universitetets uddannelser (selvevalueringsrapporten, s. 23).

Fra 2015 indgår nøgletal for ledighed i proceduren for den årlige monitorering af helhedsuddannelser i studienævnrapporterne. Rapporten med ledighedsstatistik fremsendes sammen med studienævnrapporten og grænseværdierne til studieleder, institutleder, studienævnformand og dekanatet (selvevalueringsrapporten, s. 136). Panelet har ikke set, hvilke procedurer universitetet tidligere har benyttet i forhold til at monitorere ledighed.

Besvarelsen omkring relevant beskæftigelse i selvevalueringsrapporten skal vise hvor stor en andel af uddannelsens dimittender, der finder relevant beskæftigelse, dvs. på rette akademiske niveau. Studielederen skal besvare spørgsmålet på baggrund af beskæftigelsesstatistikken og ud fra seneste dimittendundersøgelse på baggrund af besvarelsen af spørgsmål som "Hvordan er den faglige sammenhæng mellem din uddannelse og dit nuværende job?" (audit trail 5, s. 346).

Dimensionering og konsolidering

Uddannelses- og Forskningsministeriet indførte i september 2014 et loft på optag på en række videregående uddannelser i Danmark, som havde haft systematisk og markant overledighed på 2 procentpoint højere end gennemsnittet i 7 ud af op til 10 årgange. På AAU var der ved ministeriets dimensionering tale om 93 uddannelser. AAU's direktion havde forud i foråret 2014 varslet adgangsbegrænsning på 54 af de 93 uddannelser på baggrund af, at flere forsknings- og uddannelsesmiljøer var sat under pres af den voldsomme vækst i studerende i forhold til sikring af forskningsbaseret undervisning og gode fysiske rammer (selvevalueringsrapporten, s. 46).

Det fremgår ikke af det materiale panelet har modtaget, hvorvidt ledighedstallene også var baggrund for direktionens beslutning om adgangsbegrænsning. Det fremgår dog, at der har været et ønske i nogle stu-

dienævn om adgangsbegrænsning i en periode op til beslutningen. *Studienævnet for Arkitektur og Design* har ønsket et lavere optag på baggrund af aftagerpanelets udsagn om behov i branchen, de kritiske ledighedstal og af hensyn til forskningsbaseret uddannelse (audit trail 5, s. 1242). Ved akkrediteringspanelets andet besøg på AAU blev det også bekræftet, at *Studienævnet for Turisme* havde haft samme ønske.

Systematisk behandling af ledighedstal

I dette afsnit eksemplificeres arbejdet med ledighedstal for at sikre, at uddannelser på AAU er relevante på arbejdsmarkedet. Størstedelen af de udvalgte uddannelser i audit trail 5 har som nævnt høj ledighed, og derfor forventede panelet at genfinde et arbejde med ledighedstallene i materialet.

Panelet konstaterer, at der både er eksempler på uddannelser, hvor høj ledighed drøftes og eksempler på, at høj ledighed ikke drøftes.

Der er endnu ingen eksempler på, hvordan ledighedstal har indgået i studienævnrapporterne, da proceduren først er indført fra 2015. Panelet konstaterer, at ledighedstal ikke umiddelbart tidligere har været systematisk drøftet udover i forbindelse med adgangsbegrænsning, men at der i materialet er eksempler på, hvordan ledighedstallene i og efter 2014 indgår i studienævnenes drøftelser som fx i studienævnet for arkitektur og design, hvor rapporten med ledighedsstatistik drøftes i juni 2014. Der er også kandidatuddannelser i materialet som fx *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi*, som i en længere periode har haft en høj ledighed, hvor man ikke drøfter ledighed og/eller ledighedstallene.

Studienævnformanden for *kandidatuddannelsen i arkitektur* fortalte, hvordan studienævnet aktivt forholder sig til beskæftigelsestallene samt grænseværdierne for ledighed. Studienævnformandens vurdering af den høje ledighed er, at det skyldes det tidligere frie optag, som betød mange dimit-

tender til et arbejdsmarked, der ikke nødvendigvis havde samme vækst på området. Nu er uddannelsen undergået dimensionering, og studienævnet har igangsat forskellige initiativer blandt andet inviteret folk ind fra relevante brancher, som fortæller de studerende om alternative jobmuligheder. Ligeledes er der lavet kurser i at styrke de studerendes evner til at sælge sig selv og deres kompetencer, fx skal de lave en kort pressemeddelelse om deres speciale. Studienævnet ser det som deres opgave at forsøge at påvirke de studerende til at søge nye veje og blive bedre til at sælge deres kompetencer som dimittender med en ingeniøruddannelse med fokus på arkitektur.

Behandling af beskæftigelse i selvevalueringsrapporterne

Kandidatuddannelserne i turisme udarbejdede i juni 2015 deres selvevalueringsrapport. Uddannelsens optag har været stabilt i Aalborg, mens " ... Turisme-København i samme periode [har] vækstet i en grad, så optaget er steget med 308 % - fra 24 studerende i 2010/11 til 98 i 2013/14." (audit trail 5, s. 1464). Da ledigheden for uddannelsen overstiger fakultetets fastsatte grænseværdi på 40% seks måneder efter dimission, er besvarelsen suppleret med en skriftlig forklaring på, hvilke tiltag uddannelsen ser som en løsning. Her har man blandt andet på baggrund af usikkerhed om ledighedstallene igangsat en undersøgelse af uddannelsens udenlandske kandidaters beskæftigelsessituation (audit trail 5, s. 1476). Af uddannelsens selvevalueringsrapport fremgår det, at uddannelsen har identificeret "tydeligere kvalificerbare tal for ledighed" som et fokuspunkt. Studienævnet har igangsat flere tiltag for at give de studerende et bedre indblik i arbejdsmarkedet blandt andet et øget antal forelæsnings ved praktik, og man har introduceret et 5-ECTS specifikt turismemetode fagelement for at styrke de studerendes metodefærdigheder på et mere specialiseret niveau. Da panelet modtog audit trail materialet, var der endnu ikke afholdt handlingsplansmøde for *kandidatuddannelserne i turisme*.

På *kandidatuddannelsen i læring og forandringsprocesser* er ledigheden i 2. kvartal 2012/2013 32 % for dimittender fra campus København, mens den er på 43 % i samme periode for campus Aalborg. I selvevalueringsrapporten konstateres det, at ledighedstallene tidligere har holdt sig indenfor det acceptable, men nu anses initiativer for at være nødvendige. I den forbindelse er der udviklet to specialiseringslinjer henholdsvis "Sund og læring" og "Unge og læring" med henblik på at sikre, at gruppen af dimittender differentieres bredt fagligt mod arbejdsmarkedet, ydermere ønsker man på baggrund af dialogen i aftagerpanelet og dimittendundersøgelserne at udvikle og iværksætte initiativer for at øge relevansen (audit trail 5, s. 198).

På *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi* indeholder selvevalueringsrapporterne fra 2014 ledighedstallene, men ikke en skriftlig redegørelse for tallene. Uddannelserne havde som nævnt ikke et aftagerpanel i tre år. I Det Samfundsvidenskabelige Fakultets *uddannelsesberetning fra 2015* nævnes beskæftigelse som et opmærksomhedspunkt for *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi*. Fakultetet vil generelt udbrede kendskabet til universitetets karrierestøttende tilbud som fx AAU Matchmaking, øge fokus på aftagerkontakt og øge fokus på redegørelse af ledighedstallenes geografiske aspekt med henblik på at klarlægge ledighedens omfang for dimittender bosiddende inden for og uden for Region Nordjylland (audit trail 5, s. 575).

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at AAU har klare om end nye procedurer for monitorering af beskæftigelsestal, som sikrer en systematisk monitorering af ledighed fremover.

Panelet konstaterer, at der udarbejdes en detaljeret samlet årlig rapport med ledighedsstatistik fra Statistikenheden på AAU, som både går til direktionen og fakulteterne samt fra 2015 vedlægges studienævnsrapporterne. De fleste af de udvalgte uddan-

nelser i audit trail 5 har en høj ledighed, og på denne baggrund forventede panelet at ledighedstallene indgik i en monitorering af ledigheden, samt var baggrund for refleksion og/eller tiltag omkring uddannelsernes udvikling for at øge relevansen og sænke ledigheden. I de eksempler på behandling af beskæftigelse i studienævnene, som panelet har set, var der varierende eksempler. I nogle tilfælde havde studienævnene igangsat forskellige initiativer for at øge dimittendernes beskæftigelse. Generelt var der i flere tilfælde opmærksomhed på problemerne på uddannelsesniveau.

Eksemplerne på behandling af beskæftigelsestest i selvevalueringsrapporterne viste, at rapporterne indeholdt ledighedstallene. I de fleste tilfælde var der også dertilhørende beskrivelser af igangsatte initiativer på baggrund af kritiske ledighedstal. Det er desuden tydeligt for panelet, hvordan fakulteterne kan bruge selvevalueringsprocesserne til at understøtte tiltag på uddannelser, der gennem flere år har haft høj ledighed og/eller ikke har haft et fungerende aftagerpanel som i tilfældet med *kandidatuddannelserne i erhvervsøkonomi*.

Med hensyn til behandling af beskæftigelsestest i studienævnene har panelet set en varierende praksis. Der har både vist sig eksempler på studienævn, hvor den årlige ledighedsstatistikrapport diskuteres, men også eksempler på, at ledighedsstatistik ikke inddrages direkte i studienævnsarbejdet. Proceduren omkring den årlige ledighedsstatistik er fra 2014 og er således relativt ny, samtidig med at kvalificerede data på flere uddannelsesområder har været en udfordring.

Panelet vurderer, at der generelt er en praksis for at monitorere beskæftigelsestest systematisk, og bemærker at praksis fremover forventes styrket på baggrund af nye procedurer. Panelet vurderer det ydermere positivt, at fakultetet bl.a. igennem selvevalueringsprocessen er opmærksom på, og understøtter tiltag på uddannelser, der har problemer med høj ledighed. Panelet vurde-

rer i forlængelse heraf, at der eksisterer en ledelsesmæssig sikring i form af selvevalueringsprocessen, som panelet forventer fremover vil medvirke til at styrke en systematisk praksis omkring behandling af beskæftigelsestest.

Udvikling af nye uddannelser

I dette afsnit behandles AAU's procedurer og praksis for udvikling af nye uddannelser. Direktionen på AAU besluttede i foråret 2014 at indføre adgangsbegrænsning på 54 af universitetets uddannelser. Siden denne beslutning har AAU haft en strategi, som i højere grad end før fokuserer på konsolidering af uddannelserne på universitetet, som beskrevet tidligere i dette kapitel. AAU har i alt ansøgt om 41 nye uddannelser mellem 2010 og 2014 (Institutionsportræt AAU, s. 4).

Panelet konstaterer, at der eksisterer en fælles procedure for ansøgning om nye uddannelser på AAU, som skal sikre relevans af uddannelserne. Proceduren er udviklet i 2015, og således har det ikke været muligt for panelet at se eksempler på, hvordan den fungerer i praksis.

Det er universitetets målsætning, at udvikling af nye uddannelser skal være i overensstemmelse med fakulteternes respektive strategier eller universitetets udviklingskontrakt.

AAU har en intern procedure for udvikling af nye uddannelser, som blev godkendt i 2008. Proceduren er i 2015 afløst af en ny procedure, som går forud for prækvalifikationen i Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Før ansøgningen om udvikling af en ny uddannelse påbegyndes, er det et krav, at der er lavet en vurdering af behovet for en konkret uddannelse. Således skal aftagersiden samt evt. autorisationsgivende myndighed være inddraget i vurderingen af uddannelsens relevans ved at vurdere behovet for dimittender fra det konkrete uddannelsesforslag (selvevalueringsrapporten, s. 25).

Ifølge proceduren sættes ansøgninger om nye uddannelser på direktionmøder to gange årligt. Dekanater drøfter med studieledere, institutledere og studienævnsformænd forslag til nye uddannelser og beslutter hvilke uddannelser og/eller uddannelsesområder, der skal arbejdes videre med. Studielederen indsender herefter et udfyldt ansøgningsskema til dekanen med uddannelsesforslaget beskrevet.

Ansøgningsskemaet indeholder fire overordnede temaer:

- Grundoplysninger (adgangskrav samt hvordan uddannelsen udvikles med afsæt i universitetets strategi).
- Uddannelsens kvalitet (Opbygning, indhold, PBL, sammenhæng mellem uddannelsens elementer og det tilknyttede vidensområde samt forskningsbaseret af uddannelsen).
- Uddannelsens relevans (rekrutteringsgrundlag, lignende uddannelser, efterspørgsel, ledighedstal for beslægtede uddannelser, hvilke aftagerorganisationer og aftagere har været involveret i udviklingen)
- Udviklingen af uddannelsen (forventede økonomiske omkostninger, medlemmer af udviklingsgruppen (VIP, aftagere og administrative medarbejdere) (selvevalueringsrapporten, s. 555).
- Dekanater drøfter forslaget til en ny uddannelse med prodekaner og er ansvarlig for at videresende forslaget til godkendelse i direktionen, hvis forslaget godkendes. Direktionen beslutter herefter hvilke uddannelsesforslag, som skal indstilles til godkendelse hos rektor (selvevalueringsrapporten, s. 552-553).

På akkrediteringspanelets to besøg på AAU mødte panelet både dekaner, studieledere og enkelte aftagerrepræsentanter, som havde været involveret i udviklingen af nye uddannelser.

Aftagerrepræsentanterne var meget positive omkring processen for udvikling af uddannelser. De havde følt sig hørt i processen,

og mente at universitetet reagerede hurtigt i forhold til at skabe nye samarbejder. Enkelte af aftagerrepræsentanterne var opmærksomme på, at der var blevet udviklet mange uddannelser på AAU indenfor de seneste år.

Mens panelet fik eksempler på nye uddannelser, der var udviklet på AAU som fx kandidatuddannelsen i lysteknologi og masteruddannelsen i smertevidenskab og smertevidenskabelig behandling, kunne studielederne også berette om en nylig konsolidering på området. Flere fortalte blandt andet, at man nu mener, at der er for mange titler, og at man i stedet arbejder med uddannelseslinjer og fornyelse af dem. Flere studieledere fortalte om ændringer i praksis hen mod konsolidering indenfor udviklingen af nye uddannelser og om en streng intern proces for udviklingen. Et eksempel var et hold forskere, som ønskede at oprette en kandidatuddannelse i kønsforskning – global gender. Her blev det undervejs i processen besluttet at lave det til en specialiseringslinje indenfor kandidatuddannelsen i udvikling og internationale relationer.

I forlængelse af et strategisk fokus på konsolidering var akkrediteringspanelet interesseret i, hvorvidt man i nogle tilfælde har valgt at lukke uddannelser. Dekanater kom med eksempler på, at man har valgt at lukke uddannelser, i nogle tilfælde på baggrund af ønsker i det faglige miljø. På Det Teknisk- og Naturvidenskabelige Fakultet har man foreløbige planer om at lukke en diplomuddannelse i nanoteknologi, fordi der er for få studerende og et ikke tilstrækkeligt fagligt niveau.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at AAU har sikret en ny intern procedure for udviklingen af nye uddannelser, som inddrager relevante aftagere og tager hensyn til forskningsdækning samt ressourcer. Panelet har ikke set dokumenterede eksempler på udviklingen af nye uddannelser, og har således ikke kunnet forholde sig til, hvordan der tages hensyn til faktorer som fx forskningsdæk-

ning. Det fremgår ikke formelt af proceduren, hvordan aftagerpanelerne involveres i udviklingen, men panelet har ved besøg på

institutionen mødt eksterne interessenter, som har været involveret i udviklingen af nye uddannelser.

Høring 17. februar 2016

Bilag

I. Metode

Institutionsakkrediteringernes formål er at styrke uddannelsesinstitutionernes arbejde med at udvikle uddannelser med stadig højere faglig kvalitet og stadig større relevans. Den enkelte institution kan selv tilrettelægge kvalitetssikringsarbejdet, så længe arbejdet lever op til de fem kriterier for kvalitet og relevans, som er fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen.

Dette afsnit beskriver den metode, der er anvendt i forbindelse med institutionsakkrediteringen, og som danner grundlag for vurderingerne i rapporten.

Vejledningen og bekendtgørelsens kriterier

Akkrediteringsloven og bekendtgørelsens kriterier⁷ danner ramme for vurderingen af uddannelsesinstitutionens arbejde med at sikre og udvikle kvalitet og relevans.

Kriterierne angiver forventningerne til institutionens politikker, strategier og procedurer og til kvalitetssikringsarbejdet i praksis. Loven og bekendtgørelsen følger de europæiske standarder for kvalitetssikring af videregående uddannelser (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). De fem kriterier er beskrevet nærmere i Vejledning om institutionsakkreditering.

Kriterierne I og II handler om de overordnede rammer for institutionens kvalitetssikringsarbejde. Institutionen skal i forbindelse med kriterium I dokumentere sin kvalitetssikringspolitik og -strategi samt de procedurer og processer, der understøtter politikken. I forbindelse med kriterium II behandles kvalitetssikringsarbejdets forankring på ledelsesniveau, organiseringen og ansvarsfordelingen i forbindelse med kvalitetssikringsarbejdet samt ledelsesinformationen og kvalitetskulturen.

Kriterierne III, IV og V handler om, hvorvidt institutionen i praksis sikrer, at alle uddannelserne har det rette videngrundlag, faglige indhold og niveau og den rette pædagogiske kvalitet samt er relevante i forhold til arbejdsmarkedet og samfundet.

Dokumentationen for opfyldelsen af de fem kriterier skal samtidig belyse sammenhængen mellem de forskellige dele af kvalitetssikringssystemet og systemets forankring på de forskellige ledelsesniveauer og i kvalitetskulturen.

Proces og dokumentation

AI har nedsat et akkrediteringspanel til at vurdere institutionens kvalitetssikringsarbejde. Medlemmerne af panelet har blandt andet kompetencer inden for ledelse og kvalitetssikring på institutionsniveau og viden om den videregående uddannelsessektor og om relevante arbejdsmarkedsforhold samt indsigt i studenterperspektivet.

Institutionen har dokumenteret sit kvalitetssikringssystem gennem en selvevalueringsrapport, nøgletal, materiale til audit trails og de oplysninger, som akkrediteringspanelet har indhentet i forbindelse med et besøg på institutionen. Disse kilder har tilsammen dannet grundlag for vurderingen af institutionens kvalitetssikringssystem.

⁷ LOV nr. 601 af 12.6.2013 og BEK nr. 745 af 24.6.2013.

I selvevalueringsrapporten har institutionen beskrevet, dokumenteret og eksemplificeret kvalitetssikrings-systemet og institutionens kvalitetssikringspraksis. Med selvevalueringsrapporten som baggrund har akkrediteringspanelet besøgt institutionen ad to omgange. Under det første besøg mødte panelet institutionens ledelse og repræsentanter for undervisere, studerende, afgangere og stabsmedarbejdere. Her fik panelet uddybet og valideret informationerne i institutionens selvevalueringsrapport, og centrale problemstillinger blev drøftet. Efter en dialog med uddannelsesinstitutionen har panelet dernæst udvalgt en række områder, som man er gået særligt i dybden med i form af såkaldte audit trails. Målet har været at belyse kvalitetssikringsarbejdet i praksis inden for centrale områder. Under det andet besøg på institutionen mødtes panelet med ledelsen, undervisere, studerende, afgangere og andre, som har kunnet belyse de valgte audit trails.

Audit trails er stikprøvebaserede eksempler, der går på tværs af en række uddannelser eller fagområder eller går i dybden med kvalitetssikringen af en enkelt uddannelse eller en gruppe uddannelser. Formålet med audit trails er at få konkretiseret, hvordan uddannelsesinstitutionens kvalitetssikringssystem fungerer i praksis. Fokus har ligget både på det velfungerende kvalitetssikringsarbejde og på udfordringer, som kvalitetssikringsarbejdet skal håndtere. De udvalgte audit trails har også belyst, om institutionens kvalitetssikringsarbejde er løbende og systematisk, og om der er sammenhæng mellem mål, midler og opfølgning på uddannelsernes kvalitet og relevans. Dokumentationsmaterialet til audit trailene har været eksisterende materiale som fx referater fra møder i studienævn eller uddannelsesudvalg, uddannelsesevalueringer eller censorrapporter.

På baggrund af en analyse af det samlede dokumentationsmateriale har akkrediteringspanelet vurderet kvalitetssikringssystemet og den måde, hvorpå institutionen har udmøntet det i praksis. Panelet har i analysen forholdt sig til alle kriterierne og deres uddybningspunkter. For kriterierne III, IV og V har panelet udvalgt et antal centrale områder, som er nærmere belyst i akkrediteringsrapporten. De uddybningspunkter, som ikke er eksplicit behandlet under de tre kriterier i akkrediteringsrapporten, har også været en del af panelets analyse og samlede vurdering af, om institutionen lever op til alle kriterierne og deres uddybningspunkter.

Alt har med afsæt i akkrediteringspanelets vurderinger udarbejdet et udkast til en akkrediteringsrapport, som er blevet sendt i høring på institutionen. Høringsversionen af akkrediteringsrapporten indeholdt panelets vurderinger af hvert af de fem kriterier og desuden en samlet indstilling. Efter høringen på institutionen er den endelige akkrediteringsrapport blevet udarbejdet og overleveret til Akkrediteringsrådet, som på baggrund af rapporten træffer afgørelse om akkreditering af uddannelsesinstitutionen.

II. De fem kriterier

Kriterium I: Kvalitetssikringspolitik og -strategi

Institutionen har en formelt vedtaget kvalitetssikringspolitik og -strategi for løbende sikring og udvikling af uddannelsernes og de enkelte udbuds kvalitet og relevans.

Uddybning:

Institutionens kvalitetssikringspolitik og -strategi skal være offentligt tilgængelig og skal:

- fastsætte konkrete og ambitiøse mål for institutionens samlede kvalitetssikring og -udvikling,
- beskrive de processer og procedurer, der skal understøtte, at de fastsatte mål opnås, og sikre, at relevante problemstillinger og udfordringer løbende indfanges og håndteres,
- omfatte alle institutionens udbud af videregående uddannelser, uanset placering og tilrettelæggelsesform, og dække alle områder, der er relevante for sikring og udvikling af uddannelsernes og udbuddenes kvalitet og relevans, jf. kriterierne III-V. For de maritime uddannelsesinstitutioner skal den vedtagne kvalitetssikringspolitik og -strategi dog omfatte alle institutionens uddannelsesudbud.

Kriterium II: Kvalitetsledelse og organisering

Kvalitetssikringsarbejdet er forankret på ledelsesniveau og organiseres og gennemføres således, at det fremmer udvikling og vedligeholdelse af en inkluderende kvalitetskultur, der understøtter og fremmer uddannelsernes kvalitet og relevans.

Uddybning:

Kvalitetssikringsarbejdet skal gennemføres i overensstemmelse med institutionens kvalitetssikringspolitik og -strategi og skal:

- omfatte alle ledelsesniveauer og relevante institutionelle niveauer og basere sig på en klar ansvars- og arbejdsfordeling,
- løbende involvere undervisere og studerende samt inddrage øvrige relevante interne og eksterne aktører og interessenter,
- gennemføres løbende, systematisk og målrettet,
- omfatte og basere sig på løbende indsamling, analyse og anvendelse af relevante informationer om uddannelser og udbud, fx informationer om undervisningsaktivitet, frafald, beskæftigelse, gennemførelsestid og internationalisering,
- basere sig på klare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, der kræver handling, samt procedurer for opfølgning herpå,
- omfatte systematiske vurderinger af udviklingsbehov og -muligheder.

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelser og undervisning til stadighed baserer sig på et videngrundlag, der svarer til uddannelser af den givne type på det givne niveau og giver et solidt grundlag for opnåelse af uddannelsernes mål.

Uddybning:

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer og løbende baserer sig på ny viden, som er relevant for uddannelser af den givne type på det givne niveau, og som er tilvejebragt i henhold til lovgivningens bestemmelser om uddannelsernes videngrundlag,
- at undervisernes faglige kvalifikationer er opdaterede og løbende udvikles,
- at underviserne deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forskningsmiljøer, udviklingsmiljøer eller beskæftigelsesområder, jf. uddannelsernes lovbestemte videngrundlag, og løbende inddrager viden og erfaringer herfra i undervisningen,
- at de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.

Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelserne har det rette niveau samt et fagligt indhold og en pædagogisk kvalitet, som understøtter de studerendes læring og opnåelse af uddannelsens mål.

Uddybning: Institutionen skal sikre

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne til stadighed har et niveau, der svarer til de relevante typebeskrivelser i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser,
- at uddannelsernes indhold afspejler uddannelsernes mål, samt at undervisningens tilrettelæggelse og pædagogiske kvalitet understøtter de studerendes læring og opnåelse af målene,
- at der gennemføres løbende og regelmæssige studenterevalueringer af uddannelser og undervisning, og at resultaterne herfra finder systematisk anvendelse,
- at dele af uddannelserne, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af systematisk kvalitetssikringsarbejde,
- at faciliteter og ressourcer på udbudsstederne understøtter undervisningen og de studerendes gennemførelse af uddannelserne,
- at der gennemføres regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter, og at resultaterne herfra inddrages i den videre udvikling af uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse.

Kriterium V: Uddannelsernes relevans

Institutionen har en praksis, der sikrer, at såvel nye som eksisterende uddannelser afspejler samfundets behov og løbende tilpasses den samfundsmæssige udvikling og ændrede behov på det danske arbejdsmarked.

Uddybning: Institutionen skal sikre

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne afspejler arbejdsmarkedets behov, og de studerende opnår relevante kompetencer,
- at relevante eksterne interessenter, herunder aftagersiden og dimittender fra uddannelserne, løbende og systematisk inddrages i dialog om uddannelserne, herunder disse mål, indhold og resultater, og at resultaterne herfra anvendes ved tilpasning af uddannelserne,
- at centrale eksterne interessenter, herunder aftagersiden og eventuelle autorisationsgivende myndigheder mv., inddrages i udvikling og vurdering af nye uddannelsesforslag,
- at dimittendernes beskæftigelsessituation og udviklingen på det danske arbejdsmarked løbende monitoreres, og at resultaterne herfra systematisk vurderes med henblik på nærmere fastlæggelse af, hvornår beskæftigelsessituationen giver anledning til særskilte initiativer.

III. Audit trails

Audit trail 1: Selvevalueringsprocessen

Formålet er at belyse, hvordan selvevalueringsprocessen sikrer og udvikler uddannelsernes kvalitet og relevans på AAU, herunder sammenhængen mellem de forskellige trin i selvevalueringsprocessen. Formålet er også at belyse de eksterne faglige eksperter rolle.

Formålet er desuden at belyse, hvordan AAU løbende monitorerer og sikrer kvaliteten af selvevalueringernes processer og resultater, og herunder i hvilket omfang selvevalueringsprocessen bidrager til udviklingen af det samlede kvalitetssikringssystem.

Audit trailen tager udgangspunkt i 6 udvalgte uddannelser:

- Bacheloruddannelsen i energi
- Bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning
- Bacheloruddannelsen i medicin
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i historie
- Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser

Audit trail 2: Forskningsbaseret af uddannelser

Formålet er at belyse, hvordan procedurer og praksis for bemanding af nye og eksisterende uddannelser sikrer forskningsbaseret af AAU's uddannelser.

Formålet er videre at belyse, hvordan AAU løbende monitorerer og følger op på forskningsbaseret af eksisterende uddannelser og ansvarsfordelingen i dette arbejde.

Audit trailen tager udgangspunkt i 7 udvalgte uddannelser:

- Bachelor- og kandidatuddannelsen i teknoantropologi
- Bacheloruddannelsen i medicin
- Kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi, cand.merc.
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i international virksomhedskommunikation - engelsk
- Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser

Audit trail 3: Sikring af uddannelsernes faglige niveau

Formålet er at belyse, hvordan AAU sikrer det faglige niveau på uddannelserne.

Formålet er herunder at belyse, hvordan det sikres, at alle undervisernes pædagogiske kompetencer understøtter det faglige niveau.

Audit trailen tager udgangspunkt i 6 udvalgte uddannelser:

- Bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i teknoantropologi
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i international virksomhedskommunikation - engelsk
- Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser

Audit trail 4: Campus

Formålet er at belyse, hvordan campusserne er forankret i AAU's kvalitetssikringssystem, og herunder hvordan fælles kvalitetskultur på tværs af campusser understøttes.

Audit trailen tager udgangspunkt i 5 udvalgte uddannelser:

- Bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i teknoantropologi
- Diplomingeniør i byggeri og anlæg
- Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser

Audit trail 5: Beskæftigelse og relevans

Formålet er at belyse, hvordan monitoreringen af beskæftigelsessituationen sikrer relevante uddannelser. Formålet er videre at belyse, hvordan aftagerpaneler bidrager til at udvikle kvalitet og relevans på uddannelser placeret på campus København.

Audit trailen tager udgangspunkt i 5 udvalgte uddannelser:

- Kandidatuddannelsen i global systems design
- Kandidatuddannelsen i arkitektur
- Kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi, cand.merc.
- Kandidatuddannelsen i turisme
- Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser

Audit trail 6: Studentercentreret læring: Semesterevalueringer og løbende studenterinddragelse

Formålet er at belyse, hvordan studenterperspektivet på læring undersøges løbende og regelmæssigt, og hvordan de studerende deltager i kvalitetsarbejdet via evaluering af undervisning og semestre, herunder i studienævn, evalueringsgrupper, styringsgrupper, forretningsudvalg, ad hoc-grupper mv . Videre er det formålet at belyse, hvordan evalueringerne anvendes i udviklingen af uddannelserne.

Audit trailen tager udgangspunkt i 6 udvalgte uddannelser:

- Bacheloruddannelsen i by, energi- og miljøplanlægning
- Diplomingeniør i byggeri og anlæg
- Kandidatuddannelsen i erhvervsøkonomi, cand.merc.
- Kandidatuddannelsen i lærings- og forandringsprocesser
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i engelsk

IV. Sagsbehandlingsnotat

Tabel 1. Sagsbehandlingsforløb

4. maj 2015	Selvevalueringsrapporten modtaget
22.-24. juni 2015	Akkrediteringspanelets første besøg på institutionen
4. september 2015	Audit trail modtaget
30. september 2015	Supplerende dokumentation modtaget
5.-7. oktober 2015	Akkrediteringspanelets andet besøg på institutionen
17. februar 2016	Akkrediteringsrapport sendt i høring på institutionen
16. marts 2016	Høringssvar for akkrediteringsrapport modtaget fra institutionen
22.-23. juni 2016	Behandlet af Akkrediteringsrådet på rådsmøde

V. Programmer for institutionsbesøg

I dette bilag findes programmerne fra 1. og 2. besøg på Aalborg Universitet

Første besøg på AAU d. 23.-24. juni 2015

Tirsdag d. 23. juni 2015

Campus Aalborg

Tidspunkt	Varighed	Indhold
08.00 – 08.45	45 min	Møde med rektor, prorektor og universitetsdirektør
08.50 – 09.35	45 min	Møde med medlemmer af styregruppen for kvalitetssikring (ikke studerende)
09.40 – 10.10	30 min	Introduktion til AAUs arbejde med Problem Based Learning (PBL)
10.10 – 10.40	30 min	Panelets opsamling
10.40 – 11.25	45 min	Møde med skoleledere (5 personer)
11.30 – 12.30	1 time	Frokost
12.30 – 13.15	45 min	Møde med institutledere (6 personer)
13.25 – 14.25	1 time	Møde med formænd og VIP-medlemmer af studienævn (8 personer)
14.25 – 14.45	20 min	Panelets opsamling og pause
14.45 – 15.30	45 min	Møde med dekaner
15.45 – 16.45	1 time	Møde med eksterne interessenter (7-8 personer)
16.50 – 17.20	30 min	Møde med de to eksterne bestyrelsesmedlemmer
17.25 – 18.10	45 min	Panelets opsamling

Onsdag d. 24. juni 2015

Campus Aalborg

Tidspunkt	Varighed	Indhold
09.30 – 09.55	25 min	Præsentation af ledelsesinformationssystem (Qlickview)
10.00 – 10.50	50 min	Møde med studerende valgt i bestyrelse, studienævn mv. (8-10 personer)
10.50 – 11.00	10 min	Pause
11.00 – 12.00	1 time	Møde med undervisere, der ikke er medlemmer af studienævn mv.
12.00 – 13.00	1 time	Frokost
13.00 – 13.35	35 min	Panelets opsamling

13.40 – 14.25	45 min	Afsluttende møde med rektor og prorektor og formand for styregruppe for kvalitetssikring
14.25 – 15.25	1 time	Panelets opsamling

Andet besøg på AAU d. 5.-7. oktober 2015

Mandag d. 5. oktober 2015

Campus København

Tidspunkt	Audit trails	Deltagere	Antal
Kl. 9.00 – 9.45 45 min	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	Studerende fra følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A): • BA og KA i international virksomhedskommunikation - engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	6
Kl. 9.50 – 10.35 45 min	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	VIP og DVIP, der underviser på følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • BA og KA i international virksomhedskommunikation - engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	12
Kl. 10.35 – 10.55 – Pause og opsamling 20 min			
Kl. 10.55 – 11.45 50 min	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	Semesterkoordinator eller VIP'er, der forestår den daglige ledelse af uddannelsen og har ansvar for koordinering på uddannelsesniveau⁸: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K): • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • BA og KA i international virksomhedskommunikation - engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	6
Kl. 11.45 – 12.15 30 min	Rundvisning på Campus København		
Frokost 12.15 – 13.10 55 min			
Kl. 13.10 – 13.50 40 min	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	Studienævnetsformænd fra studienævn for følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • BA og KA i international virksomhedskommunikation - engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	6
Kl. 13.55 – 14.40 45 min	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	Studienævnetsformænd fra studienævn for følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) 	6

⁸ F.eks. en uddannelseskoordinator, hvis vedkommende ikke er studienævnetsformand.

		<ul style="list-style-type: none"> • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • BA og KA i international virksomhedskommunikation – engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	
Kl. 14.45 – 15.30 45 min	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	Institutedere med ansvar for VIP'er, der underviser på følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • BA og KA i international virksomhedskommunikation - engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	6
15.30 – 16.00 Pause og opsamling 30 min			
Kl. 16.00 – 16.45 45 min	AT 5 – Beskæftigelse og relevans (medlemmer af aftagerpaneler, der dækker uddannelser, der udbydes på campus København)	Aftagerpaneler vedr. følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • KA i global systems design (A) • KA i turisme (tourism) (A og K) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	
Kl. 16.50 – 17.10 20 min	AT 1 – Selvevalueringsprocessen	Ekstern faglig ekspert, der har deltaget i selvevalueringsprocessen fra: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K): 	
Kl. 17.10 – Panelets opsamlende møde / afgang til Aalborg			

Tirsdag d. 6. oktober 2015
Campus Aalborg

Tidspunkt	Audit trails	Deltagere	Antal
Kl.8.30-9.15	AT 2 – Forskningsbasering AT 3 – Fagligt niveau	Studieledere for følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • BA i medicin (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • BA og KA i international virksomhedskommunikation - engelsk (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	6
Kl. 9.20 – 9.50 45 min	AT 6 - Inddragelse af studerende	Studerende fra evalueringsgrupper, styringsgrupper, forretningsudvalg, ad hoc-grupper fra følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • Diplomingeniør i byggeri og anlæg (A og E) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) • BA og KA i engelsk (A) 	6
Kl. 9.55 – 10.55 1 time	AT 6 - Inddragelse af studerende	Semesterkoordinatorer eller VIP-repræsentanter fra evalueringsgrupper, styringsgrupper, forretningsudvalg, ad hoc-grupper under studienævnet: <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • Diplomingeniør i byggeri og anlæg (A og E) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) • BA og KA i engelsk (A) 	12
Kl. 10.55 – 11.10 - Pause og Opsamling 15 min			
Kl. 11.15 – 12.00	AT 4 - Campus	Studerende fra følgende uddannelser:	8

45 min		<p><i>[Ikke medlem af evalueringsgrupper el lign., ej heller studienævn]</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • Diplomingeniør i byggeri og anlæg (A og E) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	
Kl. 12.05 – 12.50 45 min	AT 4 – Campus	<p>VIP'er fra følgende uddannelser:</p> <p><i>[Ikke medlem af evalueringsgrupper el lign., ej heller studienævn]</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) • Diplomingeniør i byggeri og anlæg (A og E) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	8
Kl. 12.50 – 13.50 - Frokost 1 time			
Kl. 13.55 – 14.55 1 time	AT 6 – Inddragelse af studerende AT 4 - Campus	<p>Studienævnformænd og -næstformænd</p> <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • Diplomingeniør i byggeri og anlæg (A og E) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) • BA og KA i engelsk (A) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) 	12
14.55 – 15.10 - Pause og opsamling 15 min			
Kl. 15.15 – 16.00 45 minutter	AT 6 - Inddragelse af studerende AT 4 – Campus	<p>Studieledere for følgende uddannelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • Diplomingeniør i byggeri og anlæg (A og E) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) • BA og KA i engelsk (A) • BA og KA i teknoantropologi (A og K) 	6
Kl. 16.00 – 16.15 - Pause og opsamling 15 min			
Kl. 16.15 – 17.00 45 min	AT 5 – Beskæftigelse og relevans	<p>Aftagere i aftagerpaneler relateret til følgende uddannelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KA i arkitektur (architecture) (A) • KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) • KA i turisme (tourism) (A og K) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	4 [OBS Aftagere fra Aal- borg]
Kl. 17.00 – 17.20 – Pause og opsamling 20 min			
17.20 – 18.00 40 min	Opsamlende møde	Prodekaner	-
18.00 – 18.30 – Panelets opsamling 30 min			

Onsdag d. 7. oktober 2015
Campus Aalborg

Tidspunkt	Audit trails	Deltagere	Antal
Kl. 8.30 – 9.15 45 min	AT 5 – Beskæftigelse og relevans	Studienævnetsformænd og –næstformænd: <ul style="list-style-type: none"> KA i global systems design (K) KA i arkitektur (architecture) (A) KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) KA i turisme (tourism) (A og K) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	10
Kl. 9.20 – 10.05 45 min	AT 5 – Beskæftigelse og relevans	Studieledere for følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> KA i global systems design (K) KA i arkitektur (architecture) (A) KA i erhvervsøkonomi, cand.merc. (A) KA i turisme (tourism) (A og K) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	4
Kl. 10.05 – 10.20 Pause og opsamling 20 min			
Kl. 10.20 – 11.05 45 min	AT 1 - Selvevalueringsprocessen	Eksterne faglige eksperter, der har deltaget i processen: <ul style="list-style-type: none"> BA i energi (A og E) BA i medicin (A) BA og KA i historie (A) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	5
Kl. 11.15 – 12.00 45 min	AT 1 - Selvevalueringsprocessen	Studerende i studienævn, der har deltaget i processen på et givent tidspunkt <ul style="list-style-type: none"> BA i energi (A og E) BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) BA i medicin (A) BA og KA i historie (A) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	5
Kl. 12.00 – 13.00 Frokost			
Kl. 13.00 – 13.45 45 min.	AT 1 - Selvevalueringsprocessen	Semesterkoordinatorer og VIP'er, der er tilknyttet følgende uddannelser og som har deltaget i processen: <ul style="list-style-type: none"> BA i energi (A og E) BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) BA i medicin (A) BA og KA i historie (A) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	6
Kl. 13.50 – 14.35 45 min	AT 1 - Selvevalueringsprocessen	Studienævnetsformænd <ul style="list-style-type: none"> BA i energi (A og E) BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) BA i medicin (A) BA og KA i historie (A) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	5
Kl. 14.40 – 15.25 45 min	AT 1 – Selvevalueringsprocessen	Studieledere og institutledere <ul style="list-style-type: none"> BA i energi (A og E) BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) BA i medicin (A) BA og KA i historie (A) KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	10

Kl. 15.25 – 15.45 - Pause og opsamling 20 min			
Kl. 15.45– 16.30 45 min	AT 1 – Selvevalueringsprocessen AT 5 – Beskæftigelse og relevans	Dekaner og prodekaner om følgende uddannelser: <ul style="list-style-type: none"> • BA i energi (A og E) • BA i by-, energi- og miljøplanlægning (A og K) • BA i medicin (A) • BA og KA i historie (A) • KA i læring og forandringsprocesser (A og K) 	-
Kl. 16.30 – 17.00 - Panelets opsamling 30 min			
Kl. 17.00 – 17.30	Afsluttende møde	<ul style="list-style-type: none"> • Rektor og prorektor • Formand for styregruppen 	-

VI. Nøgletal

- *Frafald for minimum de seneste to opgjorte år for de enkelte uddannelser eller udbud*
- *Studieprogression for minimum de seneste to opgjorte år for de enkelte uddannelser eller udbud*
- *Beskæftigelse/ledighed for minimum de seneste to opgjorte år for de enkelte uddannelser eller udbud*
- *Antallet af indskrevne for det senest opgjorte år*

Her vil blive indsat nøgletal fra selvevalueringsrapporten s. 652 – 680.

Høring 17. februar 2016

VII. Akkrediteringshistorik

AAU har siden oktober⁹ 2010 ansøgt om at få 41¹⁰ nye uddannelser akkrediteret. I samme periode er 97 eksisterende uddannelser blevet akkrediteret som led i den fastlagte turnusplan.

I forhold til nye uddannelser har 33 fået en positiv akkreditering, mens otte har fået afslag. Nedenfor ses en oversigt over de nye uddannelser der er blevet behandlet henholdsvis før og efter oktober 2010.

Tabel 1 – Akkrediteringsoversigt, nye uddannelser

Nye uddannelser	Positiv	Afslag	I alt behandlede
Før oktober 2010	30	2	32
Efter oktober 2010	33	8	41

Af de 97 turnusakkrediteringer efter oktober 2010 har 15 fået en betinget positiv akkreditering, mens resten dvs. 83,5 % er blevet positivt akkrediteret.

I den følgende tabel fremgår tallene for de behandlede akkrediteringer henholdsvis før og efter oktober 2010.

Tabel 2 – Akkrediteringsoversigt, eksisterende uddannelser

Eksisterende udd.	Positiv	Betinget positiv	Afslag	I alt behandlede
Før oktober 2010	19	3	0	22
Efter oktober 2010	82	15	0	97

Nedenfor er en oversigt over de 15 uddannelser, der har fået en betinget positiv akkreditering efter oktober 2010. Af oversigten fremgår vurderingerne af de enkelte kriterier, som er nævnt under tabellen.

Tabel 3 – Akkrediteringsoversigt over betingede positive akkrediteringer

År	Uddannelsens navn	Udbudssted	Kriterium 1 Uddannelsens relevans	Kriterium 2 Uddannelsens forskningsbaserings	Kriterium 3 Uddannelsens niveau	Kriterium 4 Uddannelsens struktur og tilrettelæggelse	Kriterium 5 Uddannelsens kvalitetssikring
2011	Bacheloruddannelsen i international virksomhedskommunikation og fransk	Aalborg	Ja	Nej	Delvist	Ja	Ja
2011	Kandidatuddannelsen i international virksomhedskommunikation og fransk	Aalborg	Ja	Nej	Delvist	Ja	Ja
2011	Kandidatuddannelse i socialt arbejde	Aalborg og Ballerup	Delvist	Nej	Ja	Delvist	Delvist
2012	Masteruddannelse i offentlig administration	Aalborg	Delvist	Ja	Delvist	Ja	Delvist
2013	Bacheloruddannelsen i kemi og bioteknologi	Esbjerg	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja

⁹ Oktober 2010 er et skæringstidspunkt, da uddannelsesakkrediteringerne overgik fra at være baseret på 10 kriterier til at være baseret fem kriterier

¹⁰ Fratrukket er de ansøgninger, der blev trukket tilbage af AAU (i alt 12).

2013	Kandidatuddannelsen i kemiteknik	Esbjerg	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
2013	Kandidatuddannelsen i olie- og gasteknologi	Esbjerg	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
2014	Kandidatuddannelsen i informationsvidenskab, Aalborg	Aalborg	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
2014	Kandidatuddannelsen i kommunikation, Aalborg	Aalborg	Ja	Delvist	Ja	Nej	Nej
2014	Kandidatuddannelsen i interaktive digitale medier	Aalborg	Ja	Delvist	Ja	Nej	Nej
2014	Kandidatuddannelsen i værdikæder og teknisk ledelse	København	Delvist	Nej	Ja	Delvist	Nej
2014	Kandidatuddannelsen i informationsvidenskab, København	København	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
2014	Kandidatuddannelsen i kommunikation, København	København	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
2015	Bacheloruddannelsen i humanistisk informatik, Aalborg	Aalborg	Ja	Delvist	Delvist	Nej	Nej
2015	Bacheloruddannelsen i humanistisk informatik, København	København	Ja	Delvist	Delvist	Nej	Nej

De fem kriterier, der refereres til i tabellen er følgende:

- **Kriterium 1:** Behov for uddannelsen
- **Kriterium 2:** Uddannelsen er baseret på forskning og er knyttet til et aktivt forskningsmiljø af høj kvalitet
- **Kriterium 3:** Uddannelsens faglige profil og mål for læringsudbytte
- **Kriterium 4:** Uddannelsens struktur og tilrettelæggelse
- **Kriterium 5:** Løbende kvalitetssikring af uddannelsen

Akkrediteringer før 1. oktober 2010

Fra 2007 til 2010 blev 30 nye uddannelser akkrediteret positivt, mens der er givet to afslag på akkrediteringer af nye uddannelser¹¹. 22 eksisterende uddannelser er i samme periode akkrediteret, hvoraf tre er akkrediteret betinget positivt, mens de resterende 19 er akkrediteret positivt.

¹¹ Dertil er én ansøgning om akkreditering blevet afvist af ACE Danmark. Det drejer sig om bacheloruddannelsen i informationsteknologi i 2007.

VIII. Ordliste

AAU	Aalborg Universitet
AI	Danmarks Akkrediteringsinstitution
DVIP	Eksterne undervisere
GRUS	Gruppeudviklingssamtaler
PBL	Problembaseret læring, se boks 3, side 42
Skole	En skole på Aalborg Universitet er et fagfællesskab, som består af et eller flere studienævn med fagligt beslægtede uddannelser, se side 19.
STÅ	Studerterårsværk
STÅ/VIP	Se boks 2, side 34
SUS	Studerterudviklingssamtaler
VIP	Videnskabeligt personale
VIP/DVIP	Se boks 2, side 34

17. februar 2016

Danmarks Akkrediteringsinstitution

Bredgade 38
DK-1260 København K
Telefon: +45 3392 6900
akkr@akkr.dk
www.akkr.dk

Danmarks
Akkrediteringsinstitution